

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES

ΤΕΥΧΟΣ 50, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2009, ΕΥΡΩ 0,01

Κτίριο 1 και Πλατεία, 184 33 Αθήνα

8ο Ενημερωτικό Σεμινάριο 1η Στρατιά-ΑΤΑ

11-13 Νοεμβρίου 2008

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

-ΟΙ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΑΙΤΙΑ ΣΤΙΓΚΡΟΥΣΗΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

-ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ

ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

* Μεσόγειος Θάλασσα- Μέση Ανατολή- Νότια Ασία

* Ζητήματα Ασφαλείας στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, τις Παρασκακιάσες Χώρες και την Μέση Ανατολή

* Επώδυνση στο Παγκόσμιο Περιβάλλον και οι επιπτώσεις στην Οικονομική Μετανάστευση

* Δυναμική Μετανοήτων και Προϋποθέσεις αναδείξεώς των σε Αιτία Συγκρούσεως μεταξύ των Κρατών

ΑΡΘΡΑ

* Οι Τρεις Ιεράρχες

* Θητεία. Τι παύει;

* Ο Γόρδως Δεσμός του Παλαιστινιακού, 2009

* Η Διάλυση από στενά διεθνούς ναυσιπλοΐας

* Η Κρίση των Ιμίων

ΕΠΕΚΟΠΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Με μια Μοτιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Οι Προβληματισμοί του Εκδότη

Η αλλαγή της σκυτάλης του αενάου χρόνου ετελέσθη εν μέσω στρατιωτικών πολεμικών επιχειρήσεων με την όχι απρόκλητη εισβολή του Ισραήλ κατά των ανοχών των πληθυσμών των Παλαιστινίων της Γάζης. Η διεθνής κοινή γνώμη, οι παγκόσμιοι οργανισμοί, ως συνήθως, θεώνται το δράμα και αναμένουν τον από μηχανής Θεό να δώσει τη λύση-λύτρωση. Η δυναμική παρέμβαση και η άμεση κατάπαυση των πολεμικών επιχειρήσεων, η δυναμική παρουσία και, γιατί όχι, η επιβολή της δικαίας λύσης με την ταυτόχρονη άρση των αιτίων της εξηττατούς διαμάχης αποτελεί προσδοκία και απαίτηση. Κερδισμένοι και απ' αυτόν τον πόλεμο οι πάσης φύσεως παραγωγοί και κατασκευαστές υλικών. Ίσως και η "φίλη" Τουρκία, η οποία διεδραμάτισε ρόλο μεσολαβητή στους εμπλεκόμενους. Η Ελλάδα, με ιστορικές φιλικές σχέσεις μετά των εμπλεκόμενων, περιωρίσθη σε δευτερεύοντα ρόλο παροχής περίθαλψης και σίτισης.

Φαίνεται όμως πως η διεθνής κοινότης συντάσσεται συθέμελα από την επερχόμενη πλημμυρίδα της παγκοσμίας χρηματοπιστωτικής - οικονομικής κρίσης, την οποία δεν αφήνουν ανεπηρέαστη οι συνεχιζόμενες πολεμικές συγκρούσεις. Οι κυβερνήσεις και οι ενώσεις κρατών συντρέχουν, αλληλέγγυοι, στο δρόμο της ανασχεσης και της λήψης μέτρων δια την, όσο το δυνατόν, μείωση της επίδρασης της κρίσης στην εργασία, στην πτώχεια, στην υγεία, στις πληθυσμιακές μετακινήσεις, στις ανθρώπινες σχέσεις, στην κοινωνική συνοχή, συνθήκες οι οποίες επικρατούσες θα δυσχεράνουν και θα θέσουν εν κινδύνω την παγκόσμια τάξη και ασφάλεια. Η κατάσταση είναι λίαν ευμετάβλητη, ώστε τα λαμβανόμενα μέτρα να ξεπερνώνται πριν ακόμη εφάρμοστούν.

Και, ενώ αυτά συμβαίνουν παγκοσμίως μεσούσης της οικονομικής κρίσης, οι Έλληνες απερίσκεπτοι ομφαλοσκοπούν, απλήστως διαβιούντες και απαιτούντες, παγιδευμένοι σε κλίμα αδυσώπητης προπαγάνδας, γενόμενοι αποδέκτες κατευθυνόμενων σφυγμομετρήσεων-δημοσκοπήσεων, σε εβδομαδιαία βάση, αποσκοπούσαν στην ποδηγέτηση της κοινής γνώμης δια την αλλαγή των κομμάτων και των συντρόφων στη νομή της εξουσίας. Εν ταυτώ εμπεδώνεται ασυνήθης και αδικαιολόγητη εκλογολογία, συνοδευόμενη από συγκεντρώσεις και πορείες των οικείων συνδικάτων δια διεκδικήσεις, κινουμένων μακράν της αυτογνωσίας, της

αλληλεγγύης, της επίγνωσης του επερχομένου κινδύνου, στα όρια της απληστίας και της αντίστοιχης και ανέξοδης παροχολογίας. Και το πλέον επικίνδυνο και επιβαρυντικό της καταστάσεως είναι η αποδόμηση της εμπιστοσύνης της κοινής γνώμης προς το έργο και την ικανότητα αντιμετώπισης της κρίσης από την κυβέρνηση, αλλά και προς τις υπηρεσίες της δημοσίας τάξεως και ασφαλείας, προς το φύλακα του άστεως, εν μέσω αποδοχής πράξεων αναρχισμού, τρομοκρατίας και μεταναστολατρίας. Ούτω πως εξυφαινεται η πλέον ακατάλληλη κατάσταση δια την αντιμετώπιση της κρίσης.

Και αν όλοι θεωρούν εαυτούς ως πλέον δεινούς να διαχειρισθούν, στα πλαίσια της ΕΕ, την εισβάλουσα κρίση γιατί δεν συνεννοούνται, δε συμφωνούν, παραδειγματιζόμενοι από άλλα κράτη και ενώσεις αυτών, δια την χάραξη κοινού εθνικού σχεδίου και την ανάληψη πράξεων συνεχούς και συνεπούς υλοποιήσεως του, εκτός εάν έχουν ως αυτοσκοπό τη νομή των αγαθών της εξουσίας. Η χώρα δεν αντεχει την επί ετησίας σχεδόν βάσεως διεξαγωγή εκλογών. Η βούληση του λαού δεν είναι η κολυμβήθρα εξαγνισμού των κομματικών αμαρτημάτων και της ανεπαρκείας των ηγετών των.

Η αντιμετώπιση της κρίσεως απαιτεί πρωτίτως πολιτική σταθερότητα, κατάπαυση άμεση της αντισυνταγματικής εκλογολογίας. Μόλις προ δεκαεπταμήνου η λαϊκή ετυμηγορία απεφάνθη δια τον επί μία τετραετία αναλογούντα ρόλο των κομμάτων. Επιβάλλεται ομοθυμία και ομοφωνία εντός και μεταξύ κομμάτων, γνώση, ειλικρίνεια, αξιοπιστία, κλίμα εμπιστοσύνης, αισιοδοξίας και ασφαλείας και πρόταξη του συλλογικού συμφέροντος. Καιρός να σταματήσει η αποδόμηση των θεσμών και των αξιών. Ας αρθούν οι πολίτες, άρχοντες και αρχόμενοι, στο ύψος των περιστάσεων δια τη σωτηρία της πατρίδος αποδεχόμενοι ακόμη και την ανάθεση της διακυβέρνησης της χώρας σε μια εθνική, υπερκομματική κυβέρνηση. Αυτό είναι το χρέος των ηγετών και αν δεν καθίσταται αντιληπτόν, επιβάλλεται η συνταγματική θεσμοθέτηση και κατοχύρωση του παράγοντος, ο οποίος θα το υπαγορεύει, αφού η συνείδηση των Ελλήνων κατέστη επικινδύνως ελαστική.

Αντιστράτηγος ε.α. **Ηλίας Καζούκας**
Πρόεδρος ΔΣ/ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ.
(17-2-2009)

Από την ομιλία του Πρέσβεως κ. Γ. Γεννηματά στην ΛΑΕΔ την 26-1-2009

Τα δημοσιευόμενα άρθρα αποδίδουν τις προσωπικές απόψεις των συγγραφέων των και δεν είναι απαραίτητο να συμφωνούν με τις θέσεις της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ.

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ.

Εκδότης-Διευθυντής: Η.Καζούκας

Υπεύθ.Συντάξεως: Στ. Παναγόπουλος

Υπεύθ. Τυπογραφ: Α. Σαραντινός

Συντακτική Ομάδα: Ε.Σκλήρης,

Ε.Τέμπορ, Π. Λάγγαρης, Σ. Κουρκούμπας

DTP-Καλλιτεχνικά: Κ.Αργυρόπουλος

Εκτύπωση: ΝΕΜΕΣΙΣ Α.Ε.

Η προαιρετική σας συνδρομή
προς το περιοδικό μας μέσω του
λογαριασμού 142-002101-073469

ALPHA Bank ή μέσω
ταχυδρομικής επιταγής, τυγχάνει
εκτιμήσεως εκ μέρους της
ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ., η οποία και σας θεωρεί
παράγοντες βελτιώσεώς του

Διευθύνσεις

Γραφεία: Ηπείρου 1 και Πατησίων
τ.κ. 104 33 Αθήναι

Τηλέφωνο:2108211025

Fax:2108211056

E-mail:elesme@otenet.gr

Διαδίκτυο:www.elesme.gr

" Ο Ι Τ Ρ Ε Ι Σ Ι Ε Ρ Α Ρ Χ Ε Σ "

Υπό Στρατηγού ε.α. Δ. Σκαρβέλη
Επιτίμου Α/ΓΕΕΘΑ -Ακαδημαϊκού

Κάθε έτος, την 30ήν Ιανουαρίου, η Εκκλησία μας εορτάζει την μνήμη των Τριών Ιεραρχών, του Μεγάλου Βασιλείου (330-370 μ.Χ.), του Γρηγορίου του Θεολόγου (327-390 μ.Χ.) και του Ιωάννου του Χρυσοστόμου (345-407 μ.Χ.).

Όντως και οι τρεις τους υπήρξαν Ιεράρχες (Επίσκοποι) και μάλιστα οι δύο εξ αυτών, ο Γρηγόριος και ο Ιωάννης ανήλθον και εις τον Πατριαρχικό Θρόνο, έγιναν δηλ. Πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως.

Και οι τρεις τους συγκαταλέγονται μεταξύ των Μεγάλων Πατέρων της Εκκλησίας μας, διότι με τα έργα τους, το λόγο τους και τις συγγραφικές εργασίες τους, εστηρίξαν την Ορθοδοξία κατά τους πρώτους δύσκολους αιώνες μετά την Ενσάρκωση του Υιού του Θεού και τη Θεία Διδασκαλία του.

Ο Μ. Βασίλειος και ο Γρηγόριος ήσαν από την περιοχή της Καππαδοκίας, όπου και ανέπτυξαν τη φιλοχριστιανική και φιλανθρωπική δράση τους, ενώ ο Ιωάννης ήτο από την Αντιόχεια.

Ιδιαίτερως πρέπει να τονισθεί το κοινωνικό έργο του Μ. Βασιλείου, ο οποίος συνέτρεξε και βοήθησε τον πληθυσμό της ευρύτερης περιοχής του. Εβόηθησε τους πεινόντες και πάσχοντες και εδημιούργησε την περίφημη "Βασιλειάδα", που έφθασε να καλύπτει τις ανάγκες πτωχών και ασθενών, σε αριθμό περί τις 30 χιλιάδες. Εντεύθεν και η σημερινή συνήθεια, να προσφέρονται δώρα την Πρωτοχρονιά, την ημέρα που εορτάζεται ο Άγιος Βασίλειος.

Ο Γρηγόριος ήτο κατ' εξοχήν στοχαστής και αναλυτής του Ορθόδοξου Δόγματος και γι' αυτό ονομάζεται Θεολόγος, χωρίς τότε η Θεολογία να αποτελεί Κλάδον Επιστημονικό, όπως συμβαίνει σήμερα. Σώζονται 45 λόγοι του, πανηγυρικοί, δογματικοί, ηθικοί, αλλά και πολλά άλλα έργα του. Θεωρείται μεγάλος Διδάσκαλος της Εκκλησίας. Ο Ιωάννης είχε το χάρισμα του λόγου και γι' αυτό ονομάζεται Χρυσόστομος. Είναι από τους κορυφαίους εκκλησιαστικούς συγγραφείς και μας άφησε πλούσιο συγγραφικό έργο, σε ομιλίες, επιστολές, ερμηνείες της Αγίας Γραφής και ηθικές και παιδαγωγικές πραγματείες.

Σε γενικές γραμμές, οι ανωτέρω Ιεράρχες, αγωνίστηκαν στην εποχή τους κατά των αντιπάλων του χριστιανισμού, με όπλα την πίστη τους, τη σκέψη τους και το λόγο τους. Αγωνίστηκαν κατά των εθνικών (ειδωλολατρών), κατά των Αιρετικών (κυρίως κατά τον Αρειανισμό), κατά άλλων και επέτυχαν, αφ' ενός να ενισχύσουν τις τάξεις των χριστιανών και αφ' ετέρου να αφήσουν πλούσια παρακαταθήκη γραπτών κειμένων πάνω σε δογματικά και θρησκευτολογικά ζητήματα, έτσι ώστε εμείς σήμερα να διαθέτουμε αλάνθαστες πηγές σε θεολογικά θέματα.

Όμως, η Εορτή των Τριών Ιεραρχών δεν είναι μόνο Θρησκευτική Εορτή, είναι και Σχολική. Είναι η Εορτή της Παιδείας και των Μαθητών. Επελέγησαν δε οι Τρεις Ιεράρχες ως Προστάτες Άγιοι της Παιδείας, διότι όντως ήσαν άνθρωποι των γραμμάτων και εξαίρετοι διδάσκαλοι. Αυτό όσο είναι αληθές, άλλο τόσο αληθές είναι και το γεγονός ότι, επελέγησαν διότι είχαν και μεγάλη σχέση με την ελληνική παιδεία. Οι δύο εξ αυτών, ο Βασίλειος ο Μέγας και ο Γρηγόριος ο Θεολόγος εσπούδασαν στην Αθήνα, η οποία και στην εποχή τους (τον 4ο αιώνα μ.Χ.) ήτο σπουδαίο Κέντρο για σπουδές στη φιλοσοφία και στις επιστήμες. Αλλά και ο τρίτος, ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος είχε τύχει ελληνικής παιδείας.

Να μη μας διαφεύγει ότι, στην εποχή που αναφερόμεθα, σε ένα πολύ μεγάλο γεωγραφικό χώρο, που περιελάμβανε την Ελλάδα, τη Μικρά Ασία και την Εγγύς Ανατολή, δηλαδή, στον ευρύ αυτό χώρο των Διαδόχων του Μεγ. Αλεξάνδρου, ήτο εξηπλωμένη η ελληνική παιδεία ανεξαρτήτως εθνικότητας και μαζί με αυτήν φυσικά και η ελληνική γλώσσα. Οι εγγράμματοι της εποχής είχαν ελληνική παιδεία και εγνώριζαν ελληνικά. Οι Φαρισαίοι στα χρόνια του Ιησού ομιλούσαν ελληνικά. Δεν είναι τυχαίο που τα Ιερά Ευαγγέλια και η Αποκάλυψη του Ιωάννου, βασικά κείμενα της Καινής Διαθήκης, εγράφησαν στην ελληνική γλώσσα.

Αλλά ας επανέλθουμε στους Τρεις Ιεράρχες, για να επισημάνουμε ότι, μέσα από την ελληνική τους παιδεία και τη

μελέτη των μεγάλων Ελλήνων στοχαστών και φιλοσόφων (του Ηρακλείτου, του Πλάτωνα, του Αριστοτέλη και άλλων) αντελήφθησαν ότι υπήρχε ένα είδος συγγένειας μεταξύ Χριστιανών και Ελλήνων και είναι οι πρώτοι που ομαλοποίησαν το δρόμο για να έλθουν οι Έλληνες (οι εθνικοί, οι ειδωλολάτρες) προς τον χριστιανισμό. Είναι οι πρώτοι που έβαλαν την ελληνική φιλοσοφική σκέψη στην Χριστιανική Εκκλησία. Κανένας δεν αμφισβητεί σήμερα, ότι υπάρχουν ελληνικές φιλοσοφικές καταβολές στη Θεολογική σκέψη των Πατέρων της Εκκλησίας, όχι μόνο των Τριών Ιεραρχών, αλλά και αυτών που ακολούθησαν, στρατιά ολόκληρη σύγχρονων με τους Τρεις Ιεράρχες, αλλά και άλλων που έδρασαν κατά τους κατοπινούς αιώνες. Ο Μ. Βασίλειος προέτρεπε τους νέους να μελετούν την αρχαία ελληνική γραμματεία (τα έργα δηλαδή των μεγάλων αρχαίων Ελλήνων στοχαστών και φιλοσόφων).

Όπως γράφει ο καθηγητής της Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Κων/νος Φούσκας... "αν στην πορεία της ιστορίας βρέθηκε Αυτοκράτορας να κλείσει την Ακαδημία Πλάτωνος και άλλες Σχολές στην Αθήνα, για το λόγο ότι ήσαν ειδωλολατρικά ιδρύματα και αν βρέθηκαν και μερικοί χριστιανοί από τα ανώνυμα πλήθη να κάψουν αρχαία μνημεία και να διαπράξουν βιαιότητες κατά ειδωλολατρών, αυτά αποτελούν εξαιρέσεις, που επιβεβαιώνουν τον κανόνα της ζευξέως Ελληνισμού και Χριστιανισμού".

Να γιατί και η Εκκλησία μας έχει τον επίσημο τίτλο της "Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας". Διότι αποδέχεται τον Εκχριστιανισμό του Ελληνισμού, ως αντίδωρον για ένα εξελληνισμό, σε κάποιο βαθμό, της Θεολογικής Σκέψης του Χριστιανισμού. Οι Πατέρες της Εκκλησίας, με πρώτους τους Τρεις Ιεράρχες και τον αδελφό του Μ. Βασιλείου, τον Γρηγόριο Νύσσης, διεχώρησαν την αρχαία ελληνική θρησκεία από την αρχαία ελληνική παιδεία. Απέβαλαν την πρώτη και εχρησιμοποίησαν τη δεύτερη για να εισδύσουν εις τις βαθύτερες έννοιες του Λόγου του Θεού, να αναπτύξουν το Θεολογικό Στοχασμό.

Παραδέχονται σήμερα όλοι, ότι, δεν μπορεί να είναι κανείς καλός Θεολόγος, αν δεν γνωρίζει, όχι μόνο την ελληνική γλώσσα, αλλά και την αρχαία ελληνική παιδεία και σκέψη.

Όταν είπαν στον Ιησού οι μαθητές του, εκεί που έδιδασκε, ότι πλησιάζουν προς το μέρος του άνδρες Έλληνες...ανεφώνησε ότι... **"νυν ελήλυθεν η ώρα ίνα δοξασθεί ο Υίός του Θεού"**. Ασφαλώς και εγνώριζε ο Ιησούς ότι η ελληνική παιδεία θα βοηθούσε πολύ στην κατανόηση και αποδοχή της δικής του διδασκαλίας.

Το πρόβλημα των σχέσεων Ελληνισμού και Χριστιανισμού λύθηκε οριστικά με τη συμβολή των Τριών Ιεραρχών, έτσι ώστε στη συνέχεια να πορευθούν μαζί, γι' αυτό και είναι αδιανόητο να χωρίσουν ποτέ ο Ελληνισμός και η Ορθοδοξία. Κάθε προσπάθεια διαχωρισμού αυτής της ενότητας ισοδυναμεί με ιστορικό έγκλημα και αν προέρχεται από Έλληνες είναι πολιτιστική απογοήτευση.

Η Θεία Πρόνοια προγραμματίισε την Ενσάρκωση του Κυρίου, την Έλευση του Υιού του Θεού εις τον κόσμο, σε τόπο και χρόνο, όπου επικρατούσε η ελληνιστική παιδεία, με τη βοήθεια της οποίας θα μπορούσε ο σπόρος της νέας διδασκαλίας να καρποφορήσει, όπως και έγινε.

Ο Πόντιος Πιλάτος, διοικητής - εκπρόσωπος της ρωμαϊκής εξουσίας, έδωσε εντολή να τοποθετηθεί επιγραφή στο Σταυρό του Μαρτυρίου του Ιησού, που να λέγει ότι ο Χριστός είναι ο Βασιλεύς των Ιουδαίων, τόσο στα εβραϊκά, όσο και στα ελληνικά. Τούτο μαρτυρεί, όχι μόνο την απήχηση που είχε η ελληνική γλώσσα και γενικά η παιδεία στην περιοχή τότε, αλλά και ότι πολλοί εθνικοί (Έλληνες) είχαν ακολουθήσει τη διδασκαλία του Κυρίου και είχαν εκχριστιανισθεί.

Με όλα αυτά που προαναφέρθηκαν, γίνεται ξεκάθαρο, το γιατί τα ελληνικά γράμματα, η ελληνική παιδεία, τα Σχολεία, επέλεξαν ως Προστάτες Αγίους τους Τρεις Ιεράρχες και ως ημέρα εορτασμού την 30ήν Ιανουαρίου, την ημέρα της Θρησκευτικής Εορτής αυτών των Αγίων.

**"ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
- ΟΙ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΑΙΤΙΑ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
- ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΙ ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ"**

"ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ - ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ - ΝΟΤΙΑ ΑΣΙΑ"

Ομιλητής Υποστράτηγος ε.α. Π. Λεονάρδος

Είναι γεγονός ότι ο χώρος είναι περιορισμένος για να επιχειρηθεί η ανάλυση του θέματος πλην όμως θα γίνει προσπάθεια να επικεντρωθούμε στα σοβαρότερα ζητήματα.

Η Μεσόγειος Θάλασσα αποτελεί χώρο παγκοσμίου ενδιαφέροντος από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα. Γεωγραφικά συγκροτείται από τα κράτη της

Ν. Ευρώπης, της Β. Αφρικής και της Μέσης Ανατολής. Κύριο χαρακτηριστικό η μεγάλη οικονομική και κοινωνική αντίθεση μεταξύ των χωρών που την περιβάλλουν. Από τα υπερανεπτυγμένα κράτη της Ν. Ευρώπης μέχρι τα υποανάπτυκτα της Β. Αφρικής.

Η Στρατηγική σημασία της Μεσογείου είναι σημαντική και μοναδική στον κόσμο, διότι είναι ο σύνδεσμος μεταξύ τριών Ηπείρων παρέχουσα τη δυνατότητα αφετηρίας στρατηγικών ενεργειών προς αυτές. Βρίσκεται δε επί των θαλασσιών οδών προς τις πετρελαιοπαραγωγές χώρες της Μέσης Ανατολής, του Περσικού Κόλπου και της Κασπίας Θάλασσας. Ειδικότερα η θαλάσσια αρτηρία "Ατλαντικός-Μεσόγειος-Ερυθρά Θάλασσας-Ινδικός Ωκεανός" είναι ζωτικής σημασίας για το σύγχρονο κόσμο.

Στην Μεσόγειο καταλήγουν ή θα καταλήξουν, αν κατασκευάζονται ήδη, οι παρακάτω αγωγοί :

- ▶ Μπακού - Τιφλίδα - Τσεϊχάν.
- ▶ Μπουργάς - Αλεξανδρούπολη ο οποίος είναι ανταγωνιστικός με τον προηγούμενο.
- ▶ Blue Stream. Θα μεταφέρει φυσικό αέριο από τη Ρωσία δια μέσου της Μαύρης Θάλασσας, της Βουλγαρίας, της Ελλάδας, θα καταλήγει στα παράλια της Ηπείρου και από εκεί μέσω της Αδριατικής στην Ιταλία.
- ▶ Δύο αγωγοί φυσικού αερίου από την Αλγερία που ο ένας θα καταλήγει στην Ισπανία και από εκεί στη Γαλλία και άλλος μέσω Σαρδηνίας στην Ιταλία. Ήδη όμως για το φυσικό αέριο της Αλγερίας υπάρχουν άλλοι δύο αγωγοί στις ίδιες κατευθύνσεις.

Εδώ οφείλουμε να τονίσουμε τη σημασία του Αιγαίου Πελάγους ως πετρελαϊκής λεωφόρου διότι με την πληθώρα των νήσων που διαθέτει θα εξασφαλίζει τον έλεγχο όλων των πετρελαιοφόρων πλοίων. Σε αρκετές περιοχές του Αιγαίου υπάρχουν μεγάλες ποσότητες πετρελαίου και φυσικού αερίου που εξηγούν κατά ένα μέρος το ενδιαφέρον της Τουρκίας. Στην θαλάσσια περιοχή νοτίως της Κύπρου έχουν εντοπισθεί επίσης μεγάλα κοιτάσματα υδρογονανθράκων για την εκμετάλλευση των οποίων ενδιαφέρεται η κυπριακή κυβέρνηση. Ήδη η Κύπρος έχει προχωρήσει στον καθορισμό της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης σε συνεργασία με τα όμορα κράτη.

Οι χώρες της νότιας ακτής της Μεσογείου, δηλαδή η Αλγερία, το Μαρόκο, η Λιβύη, η Μαυριτανία και η Τυνησία συγκρότησαν από τις 17 Φεβρουαρίου 1989 με τη Συνθήκη του Μαρακές (Μαρόκο) την ένωση του Αραβικού Μαγκρέμπ (Αραβικός όρος που σημαίνει την περιοχή που δύνει ο ήλιος και δηλώνει την περιοχή δυτικά του Νείλου μέχρι τον Ατλαντικό). Στόχος της ένωσης είναι η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών-μελών της στον οικονομικό, πολιτικό και στρατιωτικό τομέα και η απόφαση κοινής στρατηγικής ανάπτυξης. Στις επιτυχίες της ένωσης Μαγκρέμπ μπορούμε να κατατάξουμε την ενιαία στάση που τήρησαν στην κρίση του Περσικού Κόλπου. Τότε παρά τις δυτικές πιέσεις, όλοι οι κυβερνώντες έλαβαν υπόψη την κοινή γνώμη των χωρών τους και κατ'αυτόν τον τρόπο μπόρεσαν να παρουσιάσουν μια αραβική ταυτότητα. Όμως το πρόβλημα της ένωσης είναι ο άκαμπτος ισλαμισμός, που αναπτύχθηκε κυρίως στην Αλγερία, αλλά απειλεί και τις λοιπές χώρες του Μαγκρέμπ. Τα χαρακτηριστικά των χωρών της νότιας ακτής είναι :

- ▶ Η δημογραφική κατάσταση. Υπερπληθυσμός στη νότια ακτή (Βόρεια Αφρική) και υπογεννητικότητα στη βόρεια (Νότια Ευρώπη).
- ▶ Η δύσκολη οικονομική κατάσταση.
- ▶ Η μετανάστευση προς τη βόρεια ακτή της Μεσογείου.
- ▶ Το ισλαμικό κίνημα που αναπτύσσεται για κοινωνικούς λόγους.
- ▶ Η θαλάσσια μόλυνση. Υπόψη ότι τα νερά της Μεσογείου ανανεώνονται μια φορά κάθε 80 χρόνια και

ότι το 30% του παγκόσμιου πετρελαίου διακινείται μέσω της Μεσογείου.

Στρατηγέ, Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Στο ξεκίνημα της νέας χιλιετίας βλέπουμε να εκδηλώνεται στη Μεσόγειο το ενδιαφέρον διεθνών οργανισμών και μεγάλων δυνάμεων. Τα Στρατηγικά εθνικά συμφέροντα των ΗΠΑ στη Μεσόγειο είναι :

- ▶ Η διασφάλιση της πρόσβασης στα αποθέματα πετρελαίου του Περσικού Κόλπου.
- ▶ Η διατήρηση της στρατηγικής πρόσβασης στο Ισραήλ και
- ▶ Η καλλιέργεια καλών σχέσεων με τις Αραβικές χώρες.

Στα πλαίσια των παραπάνω συμφερόντων, έντονη είναι η παρουσία του δού Στόλου στη Μεσόγειο και του 5ου Στόλου στον Περσικό Κόλπο. Η Αμερικανική παρουσία στην περιοχή ενδυναμώνεται με κύριους πολιτικούς στόχους "την καταπολέμηση της τρομοκρατίας" και την "προστασία των πετρελαϊκών αποθεμάτων". Κορύφωση του Αμερικανικού ενδιαφέροντος για την Αφρική αποτελεί η απόφαση της κυβέρνησης των ΗΠΑ της 6ης Φεβ. 2007 για τη συγκρότηση διακλαδικής διοίκησης της Africa Command (AFRICOM) η οποία ως χώρο ευθύνης θα έχει τη Μαύρη Ήπειρο, με εξαίρεση την Αίγυπτο.

Η Ε.Ε. ως οικονομική δύναμη έχει χορηγήσει σημαντική βοήθεια και συνεχίζει να είναι ο σημαντικότερος οικονομικός εταίρος τους. Η πλειονότητα των χωρών της Μεσογείου εξαρτάται εμπορικά από την Ε.Ε. Περισσότερο του 50% του εξωτερικού εμπορίου τους πραγματοποιείται με την Ε.Ε. ενώ στην περίπτωση των χωρών της Βορ. Αφρικής το ποσοστό αυτό είναι 70%. Η διάσκεψη για τη Μεσόγειο που οργανώθηκε το Νοέμβριο του 1995 στην Βαρκελώνη με ισπανική πρωτοβουλία ήταν σημαντική. Στο κείμενο της διακήρυξης εκφράζεται επανειλημμένα η ανάγκη να λειτουργήσει η Μεσόγειος ως σύνδεσμος και θάλασσα συνεργασίας μεταξύ των χωρών της βόρειας και νότιας ακτής. Συγκεκριμένα το κείμενο αναφέρεται στα παρακάτω θέματα:

- ▶ Δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα.
- ▶ Τρομοκρατία και χρήση βίας.
- ▶ Οικονομική ανάπτυξη.
- ▶ Προστασία του περιβάλλοντος.
- ▶ Οικονομική βοήθεια, εκ μέρους της Ε.Ε.
- ▶ Σεβασμός των πολιτιστικών διαφορών.
- ▶ Παράνομη μετανάστευση.

Το σημαντικότερο όμως αποτέλεσμα της διάσκεψης ήταν η καθιέρωση από το 2010 της ευρω-μεσογειακής ζώνης ελεύθερων συναλλαγών που θα δημιουργηθεί μέσω συμφωνιών που θα υπογραφούν από τα μέλη της Ε.Ε. και τις λοιπές Μεσογειακές χώρες.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας της Βαρκελώνης πραγματοποιήθηκαν διάφορες ευρωμεσογειακές διασκέψεις στην Μάλτα, στη Μασσαλία, στη Βαλένθια και στην Κρήτη. Στη διάσκεψη της Στουτγάρδης το 1999 αποφασίσθηκε να συνταχθεί ο Ευρωμεσογειακός Χάρτης για την Ειρήνη και την Σταθερότητα. Όμως αυτή η απόφαση όπως και διαδικασία της Βαρκελώνης που προαναφέρθηκε συνιστούν κάποια εμπόδια στην υλοποίησή τους. Αυτά είναι :

- ▶ Το Αραβο-Ισραηλινό πρόβλημα στη Μ. Ανατολή και η μη επίλυσή του.
- ▶ Το νέο περιβάλλον ασφάλειας που διαμορ-

φώθηκε μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2001.

▶ Τη συμμετοχή αρκετών ευρωπαϊκών κρατών στην αμερικανική εκστρατεία στο Ιράκ, που δημιούργησε μια καχυποψία στα αραβικά κράτη.

▶ Τα διαφορετικά συμφέροντα μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών στην περιοχή της Μεσογείου.

Ήδη η Ευρωπαϊκή Ένωση εφαρμόζει τη δια-κήρυξη που υιοθετήθηκε από τη διάσκεψη κορυφής Ε.Ε.-Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας (4 Απριλίου 2000) ενώ από το Νοέμβριο του 2004 η Ε.Ε. έχει εκπονήσει ένα "Σχέδιο δράσης" για την υποστήριξη της Ειρήνης και της Ασφάλειας στην Αφρική στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ) με σκοπό την υποστήριξη των Αφρικανικών κρατών στο να αποκτήσουν αυτόνομη δυνατότητα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων.

Προσφάτως ο Πρόεδρος της Γαλλίας Νικολά Σαρκοζί διατύπωσε μια πρόταση για τη συγκρότηση της Μεσογειακής Ένωσης. Έναντι αυτής της πρότασης μερικά κράτη διέτυπωσαν επιφυλάξεις με πρώτη τη Γερμανία, οι οποίες αναφέρονταν στις προσπάθειες της Γαλλίας να προωθήσει τα δικά της συμφέροντα σε βάρος κάποιων ευρωπαίων εταίρων της. Αποτέλεσμα ήταν να επαναδιατυπωθεί η γαλλική πρόταση από Μεσογειακή Ένωση σε "Ένωση για τη Μεσόγειο" και να ενσωματωθεί η πρωτοβουλία στη "διαδικασία της Βαρκελώνης". Ο Πρόεδρος της Γαλλίας, με την πρωτοβουλία αυτή είχε δύο στόχους μεταξύ των άλλων. Πρώτον να μεταθέσει τον ατελέσφορο ευρω-αραβικό διάλογο με το Ισραήλ και να τον εντάξει στα πλαίσια ενός ευρω-μεσογειακού διαλόγου για τη Μ. Ανατολή και δεύτερον να δώσει στην Τουρκία ένα διακεκριμένο ρόλο στην "Ένωση για τη Μεσόγειο" σε αντιστάθμισμα του αποκλεισμού της από την Ε.Ε.

Η εμπλοκή του ΟΑΣΕ στη διαδικασία της ευρω-μεσογειακής συνεργασίας είναι σχετικά μικρή. Από τον Μάρτιο του 1994 η επιτροπή των επισήμων αντιπροσώπων του ΟΑΣΕ (τότε ΔΑΣΕ), αποφάσισε ότι όταν ζητείται, η Αλγερία, η Αίγυπτος, το Ισραήλ, το Μαρόκο και η Τυνησία θα προσκαλούνται στις συναντήσεις του Συμβουλίου Υπουργών και - ευκαιριακά - σε άλλες διασκέψεις για τις οποίες θα έχουν ειδικό ενδιαφέρον.

Πριν προχωρήσουμε στην εμπλοκή του ΝΑΤΟ στα θέματα ασφάλειας της Μεσογείου, ας αναφερθούμε για λίγο στο ζήτημα της παράνομης μετανάστευσης που και αυτό από μόνο του επηρεάζει την ασφάλεια στην περιοχή. Η καχυποψία που παρουσιάζεται από μερικά έθνη της Βορ. Αφρικής προς την Ε.Ε. οφείλεται μεταξύ των άλλων στα μέτρα περιφρούρησης στην περίμετρο της "Συνθήκης Σένγκεν" διότι εκλαμβάνεται από τους μεσογειακούς εταίρους ως προάγγελος μιας "Ευρώπης-φρούριο". Η Ελλάδα είναι επιφορτισμένη με τον έλεγχο του κυρίου όγκου των μεταναστών από Ασία και Αφρική προς την Ευρώπη. Το μεγαλύτερο μερίδιο από την ασφάλεια των ευρωπαϊκών συνόρων πέφτει στη χώρα μας.

Η Ελλάδα είναι αναγκασμένη να χρησιμοποιεί δικούς της οικονομικούς πόρους για τον έλεγχο των λαθρομεταναστών. Μεγάλο πρόβλημα αποτελεί η συμπεριφορά της Τουρκίας η οποία όχι μόνο δεν συνεργάζεται στα θέματα λαθρομεταναστών, αφού θέλει να ξεφορτωθεί, αν ήταν δυνατό, όλους τους αλλοδαπούς, αλλά και δεν εφαρμόζει το πρωτόκολλο επανεισδοχής του 2001 για την εφαρμογή του άρθρου 8 της διμερούς Συμφωνίας για τους λαθρομετανάστες. Έχει επομένως ανάγκη η χώρα μας από μία ευρωπαϊκή

στήριξη στο θέμα του ελέγχου της παράνομης μετανάστευσης.

Επανερχόμενοι στο NATO παρατηρούμε ότι μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου, η Συμμαχία επεδίωξε να επεκτείνει την μεσογειακή της προσέγγιση με δύο τρόπους : αφενός με τη δημιουργία ενός δικτύου μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης με τα μεσογειακά κράτη, που δεν είναι μέλη της και αφετέρου μέσω του προγράμματος για τον Μεσογειακό Διάλογο (Μ.Δ.).

Τα γεγονότα στο εσωτερικό του NATO που ενίσχυσαν τον Μεσογειακό Διάλογο κατά χρονολογική εξέλιξη ήταν :

- ▶ Η διακήρυξη της Συμμαχίας το 1994 στις Βρυξέλλες, σύμφωνα με την οποία η ασφάλεια της Ευρώπης επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την ασφάλεια της Μεσογείου.

- ▶ Η έναρξη του Μ.Δ. το 1995 που ξεκίνησε με επτά χώρες της περιοχής : Αίγυπτο, Αλγερία, Ισραήλ, Ιορδανία, Μαυριτανία, Μαρόκο και Τυνησία.

- ▶ Η συγκρότηση τον Ιούλιο του 1997, κατά τη Σύνοδο Κορυφής της Μαδρίτης, μιας ομάδας Μεσογειακής Συνεργασίας με αρμοδιότητα την προώθηση και την επίβλεψη της εξέλιξης του διαλόγου. Καθορίστηκε ότι παρέχεται η δυνατότητα στις χώρες του Μ.Δ. να συμμετέχουν σε διάφορους τομείς δραστηριοτήτων του NATO ακόμη και στον στρατιωτικό τομέα. Στο πλαίσιο αυτό, δυνάμεις της Αιγύπτου, της Ιορδανίας και του Μαρόκου συμμετείχαν στην IFOR που αναπτύχθηκε στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη μετά τα γνωστά γεγονότα.

- ▶ Η απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών του

NATO κατά τη συνάντησή τους στο Ρέκιαβικ το 2002 να συζητούν με τους εταίρους τους στο Μ.Δ. για τα θέματα τρομοκρατίας και γενικότερης ασφάλειας της Μεσογείου.

Στη μνημειώδη ομιλία του τον Ιούνιο 2003 στο Royal United Services Institute for Defence Studies (RUSI) ο τότε Γενικός Γραμματέας του NATO Lord Robertson κατονόμασε τους τομείς στους οποίους το NATO θα έπρεπε να αναβαθμίσει τη σχέση του με τους εταίρους του, στο πλαίσιο του Μ.Δ. : τρομοκρατία, διασπορά των ΟΜΚ, διαχείριση κρίσεων, αμυντική αναδιάρθρωση και στρατιωτική συνεργασία. Το αποτέλεσμα θα ήταν ένα πιο ασφαλές μεσογειακό περιβάλλον.

Πέρα από τα παραπάνω το NATO συμβάλλει στη διατήρηση της ασφάλειας στην Μεσόγειο μέσω της επιχείρησης Active Endeavour, η οποία λειτουργεί με βάση το άρθρο V του Οργανισμού μετά την 11η Σεπτεμβρίου του 2001. Σ' αυτή την επιχείρηση συμμετέχει και η χώρα μας. Τα σκάφη του NATO διενεργούν τακτικούς ελέγχους σε κομβικά περάσματα και σημαντικά λιμάνια της Μεσογείου ενώ συνοδεύουν και πλοία για την πρόληψη τρομοκρατικών ενεργειών.

Η Ελλάδα συμμετέχει στο Μ.Δ. και μάλιστα οργάνωσε το σεμινάριο "Μεσογειακού Διαλόγου" και την άσκηση "DOLPHIN-06" στην Κρήτη την 11η Σεπτεμβρίου 2006. Η χώρα μας έλαβε την πρωτοβουλία να οργανώσει αυτό το σεμινάριο σε μια προσπάθεια να αυξήσει τη συνεργασία και την κατανόηση μεταξύ των χωρών του Μ.Δ. και να ενδυναμώσει τις σχέσεις τους με το NATO. Επιπλέον η χώρα μας συμβάλλει στην

ασφάλεια της Μεσογείου διαθέτοντας Μονάδες του Π.Ν. στην ειρηνευτική επιχείρηση "UNIFIL" στη θαλάσσια περιοχή του Λιβάνου. Αυτή η επιχείρηση, διεξάγεται υπό τη σημαία του ΟΗΕ ενώ η Active Endeavour, που προαναφέρθηκε, υπό το ΝΑΤΟ.

Κλείνοντας το θέμα για τη Μεσόγειο θα πρέπει να υπογραμμίσουμε και το αυξανόμενο ρωσικό ενδιαφέρον όπως αυτό αποδεικνύεται από την άφιξη, τον Ιανουάριο φέτος, στην Αδριατική, μιας ναυτικής δύναμης με επικεφαλής το αεροπλανοφόρο "Admiral Kuznetsov". Ο σκοπός της επίσκεψης ήταν η εκτέλεση αεροναυτικών ασκήσεων και η επίσκεψη κρατών της Μεσογείου. Η ρωσική δύναμη περιελάμβανε ένα αεροπλανοφόρο με 47 αεροσκάφη SU-33 και 10 ελικόπτερα, τέσσερα πολεμικά πλοία επιφανείας και επτά πλοία υποστήριξης. Η συγκεκριμένη άσκηση στόχευε στην εξασφάλιση ναυτικής παρουσίας στις επιχειρησιακά κρίσιμες περιοχές των ωκεανών, καθώς και στην επίτευξη των συνθηκών για την ασφάλεια της ρωσικής ναυσιπλοίας, σύμφωνα με την ανακοίνωση του ρωσικού ναυτικού. Η δραστηριότητα αυτή της Ρωσίας προκάλεσε το ενδιαφέρον του ΝΑΤΟ και κάποιων μεσογειακών κρατών. Ιδιαίτερα η ρωσική παρουσία στην Ανατολική Μεσόγειο, όπου τελευταία φορά είχε εμφανιστεί ρωσική μοίρα το 1992, φαίνεται να έχει ανησυχήσει το Ισραήλ και τις ΗΠΑ εν όψει μιας πιθανής μελλοντικής επιχείρησης εναντίον του Ιράν.

Μέση Ανατολή

Οι Άραβες ανέκαθεν ήταν ο κυρίαρχος πληθυσμός της Μ. Ανατολής. Η περιοχή που ορίζεται ως Μέση Ανατολή, εντοπίζεται σε ένα γεωγραφικό χώρο που ξεκινά από την Τουρκία στο Βορρά, μέχρι την Υεμένη στο Νότο και από το Ιράν στην Ανατολή έως και τις ανατολικές ακτές της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένης και της Αιγύπτου, ενώ χαρακτηρίζεται από τις πολυποίκιλες κατακτήσεις που γνώρισε.

Το Παλαιστινιακό πρόβλημα κυριαρχεί στη Μ. Ανατολή και επηρεάζει τις σχέσεις των κρατών στην περιοχή αλλά και τροφοδοτεί με φανατισμό τους πιστούς του Ισλάμ. Οι Παλαιστίνιοι διεκδικούν :

- Την ίδρυση Παλαιστινιακού κράτους στα σύνορα των εδαφών που κατείχαν πριν το 1967, όταν το Ισραήλ έκανε την πρώτη επέκταση των συνόρων του.
- Την ρύθμιση του καθεστώτος της Αν. Ιερουσαλήμ.
- Την αποχώρηση των Ισραηλινών εποίκων από τα κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη.
- Την επιστροφή των Παλαιστινίων προσφύγων στις εστίες τους.

Η Παλαιστινιακή κυριαρχία περιορίζεται στη λωρίδα της Γάζας όπου τον έλεγχο έχει η Χαμάς και την Δυτική Όχθη του Ιορδάνη την οποία ελέγχει η Φατάχ. Όμως ο έλεγχος του Ισραήλ είναι ασφυκτικός. Υπάρχει αποκλεισμός στη Γάζα και έλεγχος της Δυτικής Όχθης μετά την ανέγερση του τείχους που πραγματοποίησε το Ισραήλ για την απαγόρευση εισόδου τρομοκρατών στην Ιερουσαλήμ. Και στις δύο περιοχές που κατοικούν Παλαιστίνιοι κυριαρχούν η φτώχεια, η διαφθορά, η ανεργία, η αγραμματοσύνη και η ανασφάλεια.

Η Χαμάς έχει ισχυρά κοινωνικά ερείσματα ανάμεσα στους Παλαιστίνιους, αλλά αναγνωρίζεται ως τρομοκρατική λόγω της δράσης της εναντίον του Ισραήλ. Στις 24 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στο Βερολίνο συνέδριο για το Παλαιστινιακό, στο οποίο συμμετείχαν αντιπρόσωποι από 40 χώρες, συμπεριλαμ-

βανομένων της ΥΠΕΞ των ΗΠΑ, της ΥΠΕΞ του Ισραήλ και σημερινής Πρωθυπουργού κ. Τζίπι Λίβνι και του Παλαιστινίου Πρωθυπουργού κ. Σαλάμ Φατιάτ. Το συνέδριο αποφάσισε να διατεθούν 242 δολάρια για ενίσχυση των Παλαιστινίων και έστειλε το μήνυμα ότι η διεθνής κοινότητα υποστηρίζει την οικοδόμηση ενός Παλαιστινιακού κράτους. Αργότερα ο Πρόεδρος της Γαλλίας σε δηλώσεις του κατά την επίσκεψή του στη Μ. Ανατολή, τάχθηκε επίσης υπέρ της δημιουργίας Παλαιστινιακού κράτους και ζήτησε από το Ισραήλ να σταματήσει το πρόγραμμα εποίκισμών. Δεν παρέλειψε όμως να χαρακτηρίσει την Χαμάς τρομοκρατική οργάνωση.

Για να συνεχισθούν όμως οι διαπραγματεύσεις θα πρέπει να υπάρχουν αξιόπιστοι εταίροι. Στο Ισραήλ έστω και αν η Πρωθυπουργός δεν προέκυψε μετά από τη διεξαγωγή βουλευτικών εκλογών αλλά λόγω της παραίτησης του Ολμέρτ, έχουν όμως Δημοκρατικό Πόλιτευμα και έτσι ισχυρά θεσμικά όργανα που τους εκπροσωπούν. Από πλευράς Παλαιστινίων ο Πρόεδρος Μαχμούτ Αμπάς είναι ένας αξιόπιστος, μετριοπαθής και αποδεκτός από τη διεθνή κοινότητα πολιτικός, όμως η ενότητα των Παλαιστινίων αν και φαίνεται να πραγματοποιείται παραμένει ζητούμενο. Στις τελευταίες εκλογές στα Παλαιστινιακά εδάφη τον Ιανουάριο 2006 η πλειοψηφία υποστήριξε τη Χαμάς. Όμως η Φατάχ στην πράξη δεν αναγνώρισε την ετυμηγορία του Παλαιστινιακού λαού και δεν υποστήριξε επαρκώς την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας. Στην Ουάσιγκτον η ΥΠΕΞ Κοντολιζά Ράις δήλωσε δημόσια ότι οι ΗΠΑ δεν θα ανεχόταν επ' ουδενί κυβέρνηση με τη συμμετοχή της Χαμάς. Η Χαμάς υποστηρίζεται από τη Συρία και το Ιράν και τον τελευταίο καιρό έχει δημιουργήσει μία αρκετά υπολογίσιμη δύναμη από 20.000 μαχητές, οργανωμένους σε 5 Ταξιαρχίες με κανονικό σύστημα διοικήσεως, συστηματική εκπαίδευση, λογιστική υποστήριξη και ένα εκτεταμένο υπόγειο δίκτυο (τούνελ). Στην τελευταία τους εισβολή, οι Ισραηλινοί ανακάλυψαν αρκετά υπόγεια "σιλό", με εφόδια, σε φυσικά καταφύγια, του ίδιου τύπου με αυτά που είχαν ανακαλύψει και στον πόλεμο του Λιβάνου του 2006. Επομένως ο αγώνας των Παλαιστινίων στη Λωρίδα της Γάζας φαίνεται να προσλαμβάνει πλέον μια πιο συστηματική και οργανωμένη μορφή. Στις εμπλοκές με τις δυνάμεις της Χαμάς, οι Ισραηλινοί αντιμετωπίζουν πλέον κανονικούς μαχητές, με κράνη, συστήματα νυχτερινής οράσεως, ακόμη και προστατευτικές επιγονατίδες και κάθε άλλη μορφή εξοπλισμού που διαθέτει ένας κανονικός στρατιώτης.

Οι Παλαιστίνιοι επιθυμούν την ειρήνη με την συγκρότηση ενός Παλαιστινιακού κράτους. Στο Ισραήλ, που ανεπίσημα είναι πυρηνική δύναμη, υπάρχει περισσότερος ρεαλισμός απ' ότι πιστεύουμε. Ο Στρατηγός του πολέμου των έξι ημερών του 1967 Γιτσάκ Ράμπιν, έγινε Πρωθυπουργός της ειρήνης ενώ ο ασυμβίβαστος οπαδός του Μεγάλου Ισραήλ Αριέλ Σαρόν έγινε οπαδός της μονομερούς απεμπλοκής-αποχώρησης από τα κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη.

Ισραηλινοί και Παλαιστίνιοι έχουν ακόμη ένα κοινό: την αντίληψη ότι η κρίση θα τερματιστεί μόνον όταν υπάρξουν δύο ανεξάρτητα κράτη, Ισραήλ και Παλαιστίνη. Για τους Ισραηλινούς προϋπόθεση είναι η αναγνώριση και η ασφάλεια του Ισραηλινού κράτους ενώ για τους Παλαιστίνιους η αποχώρηση των Ισραηλινών από τα κατεχόμενα.

Υπάρχει ελπίδα; Την ημέρα που κάποιος Ισραηλινός θα αναλάβει το πολιτικό ρίσκο και θα ανακοινώσει στο λαό του ότι ο διαχωρισμός της Ιερου-

σαλήμ και η απομάκρυνση των οικισμών και των εποίκων είναι μονόδρομος προς την ειρήνη και τη μέρα που κάποιος Παλαιστίνιος Πρόεδρος θα αποτολμήσει να αποσύρει το πάγιο αίτημα των Παλαιστίνιων για επιστροφή των προσφύγων στα πάτρια εδάφη (στο σημερινό Ισραήλ) τη μέρα δηλαδή που Ισραηλινοί και Παλαιστίνιοι θα αναλάβουν ταυτόχρονα την πρωτοβουλία για αμοιβαία υποχώρηση, τότε η ειρήνη δεν θα είναι μακριά.

Συρία

Από την αρχή της προεδρίας του, ο Bashar al-Assad φάνηκε να υιοθετεί σκόπιμα μία ασαφή στρατηγική για τη Συρία ώστε να προστατεύει το ευάλωτο προφίλ του στο εσωτερικό της χώρας και να αμβλύνει τα σημεία σύγκρουσης με τις ΗΠΑ.

Με την πάροδο των μηνών μετά την εισβολή στο Ιράκ, η κατάσταση των αμερικανο-συριακών σχέσεων άρχισε να αντιστρέφεται και τα ψήγματα μιας κατευναστικής πολιτικής αναδύθηκαν στην επιφάνεια. Ο Bashar al-Assad πέτυχε σε επαρκή βαθμό το κλείσιμο των συνόρων Συρίας-Ιράκ κατά τις αμερικανικές επιταγές και παράλληλα επέτρεψε σε Αμερικανούς αξιωματούχους να επισκεφθούν τη Δαμασκό ώστε να ερευνήσουν το ζήτημα των λογαριασμών του υπόδικου Σαντάμ. Από την πλευρά τους, οι Αμερικανοί επιχείρησαν να μειώσουν την πίεση προς τη Συριακή πλευρά ώστε να μην αποδυναμώσουν πολιτικά τον οπαδό του κοσμικού κράτους πρόεδρο Assad και να αποφύγουν την κατάρρευση και αντικατάστασή του από έναν ισλαμιστή. Έτσι λοιπόν επιβίωσε ο Σύρος Πρόεδρος αν και είχε απομονωθεί για ένα διάστημα από τους Άραβες γείτονές του, από την Σαουδική Αραβία και την Αίγυπτο, ενώ είχε κληθεί να διαχειριστεί την εξαιρετικά δυσάρεστη υπόθεση της δολοφονίας του Rafik Hariri, αντισύριου πρώην Πρωθυπουργού του Λιβάνου και είχε αναγκασθεί να αποσύρει τις Συριακές δυνάμεις από το Λίβανο μέσα στο 2005. Προς το παρόν ο Bashar al-Assad ζήτησε να συνταχθεί στο πλευρό της Γαλλίας και της Τουρκίας ως συνεγγυητής της ειρηνευτικής πρωτοβουλίας για τη Μ. Ανατολή που είναι σε εξέλιξη. Η Συρία συμμετέχει στο διάλογο με το Ισραήλ παρά το γεγονός ότι οι Ισραηλινοί κατέστρεψαν μια εγκατάσταση όπου, κατά τους ισχυρισμούς τους, βρισκόταν μυστικός πυρηνικός αντιδραστήρας. Κατά τις διαπραγματεύσεις εξετάζονται τέσσερις ενότητες : σύνορα, υδάτινοι πόροι, ασφάλεια, ομαλοποίηση των διμερών σχέσεων.

Έχει διαπιστωθεί ότι οι δύο πλευρές βρίσκονται κοντά στην επίτευξη συμφωνίας σε τρία ζητήματα: Στο ζήτημα των υδάτινων πόρων, και οι δύο πλευρές δέχονται επί της αρχής την πρόταση που είχε διατυπώσει ο Κλίντον για την οριοθέτηση ταμιευτήρα υδάτων, ο οποίος θα τροφοδοτεί ταυτόχρονα Ισραήλ, Συρία, Ιορδανία και Λίβανο. Στο θέμα των συνόρων, οι Σύριοι επιμένουν ότι πρέπει να ανακτήσουν τα υψώματα του Γκολάν, αλλά είναι πρόθυμοι να προβούν σε συμβιβασμούς οι οποίοι θα περιφρουρούν όμως την συριακή κυριαρχία. Κατ'άναλογο τρόπο, στο πεδίο της ασφάλειας, οι προσωρινές συμφωνίες που επετεύχθησαν στα τέλη της δεκαετίας του '90 μπορούν να επιλύσουν τις περισσότερες διαφορές. Παρ' όλα αυτά, η πλήρης ομαλοποίηση των διμερών σχέσεων δεν έχει επιτευχθεί.

Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο Assad ακολουθεί τη μέση οδό. Πονηρός, επιφυλακτικός, ανάμεσα στη σκληρή και την ήπια γραμμή. Αν μάλιστα υπογράψει τελικά συμφωνία με το Ισραήλ,

τότε θα αποκαταστήσει τις σχέσεις του με τις ΗΠΑ και τα υπόλοιπα αραβικά κράτη με αντίβαρο βέβαια την απομάκρυνσή του από την σφαίρα επιρροής του Ιράν και την διακοπή της στήριξης που παρέχει στη Χαμάς και την Χεζμπολάχ.

Λίβανος

Τμήμα της Αρχαίας Φοινίκης, ο Λίβανος βρισκόταν υπό Γαλλική εντολή από το 1914 έως την ανεξαρτησία του το 1943. Στο Λίβανο υπάρχουν 17 θρησκευτικές κοινότητες. Περίπου το 60% των Λιβανέζων είναι μουσουλμάνοι (Σουνίτες και Σιίτες) και το 40% χριστιανοί, στην πλειοψηφία τους Μαρωνίτες.

Το 1982 ιδρύεται με την οικονομική υποστήριξη του Ιράν και με στόχο τη μαχητική αντίσταση κατά του Ισραήλ η ισχυρή σιιτική οργάνωση Χεζμπολάχ, που σημαίνει "το κόμμα του Θεού". Λόγω των στρατιωτικών επιτυχιών της και του συστήματος κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχει αυξάνει το κύρος της στο λαό του Λιβάνου.

Από το 1992 ο Λίβανος βιώνει μια περίοδο σχετικής ηρεμίας και οικονομικής ανάκαμψης που επιταχύνθηκε με την αποχώρηση των ισραηλινών δυνάμεων το 2000. Όμως διαταράσσεται από τη δολοφονία του πρώην Πρωθυπουργού Rafik Hariri τον Φεβρουάριο 2005. Το καλοκαίρι του 2006 πραγματοποιείται ο πόλεμος των 34 ημερών, όταν το Ισραήλ επιτίθεται με στόχο τη Χεζμπολάχ και αφορμή την απαγωγή δύο Ισραηλινών στρατιωτών. Το αποτέλεσμα αυτής της εισβολής είναι σε όλους μας γνωστό.

Μετά την εισβολή του Ισραήλ στο Λίβανο συνέβησαν τρία σημαντικά γεγονότα :

- Συγκροτήθηκε ειρηνευτική δύναμη ναυτικού του ΟΗΕ στο Λίβανο με αποστολή την καταπολέμηση της μεταφοράς όπλων από την Χεζμπολάχ μέσω θαλάσσης. Η MTF (Maritime Task Force) της UNIFIL σχηματίστηκε βάσει του ψηφίσματος 1701 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

- Η Χεζμπολάχ που ήταν ο κερδισμένος από τον πόλεμο των 34 ημερών, ενώ μπορούσε να αναντρεί την κυβέρνηση, με βάση το στρατιωτικό συσχετισμό δυνάμεων, παρέδωσε τα εδάφη που κατείχε επιδιώκοντας πολιτική λύση. Η κίνηση αυτή απετέλεσε προσπάθεια για πολιτική συναίνεση και εκτιμήθηκε από τα αραβικά κράτη.

- Υπογράφηκε η συμφωνία που συνομολογήθηκε στη Ντόχα του Κατάρ ανάμεσα στη φιλοδυτική κυβέρνηση Σινιόρα και την κυριότερη δύναμη της αντιπολίτευσης τη σιιτική οργάνωση Χεζμπολάχ. Έτσι μπήκε τέλος στην κρίση που άρχισε το Νοέμβριο του 2006 απειλώντας το Λίβανο με νέο εμφύλιο πόλεμο δεδομένου ότι παρέλυσε την κυβέρνηση, νέκρωσε τη Βηρυτό και άφησε πίσω της 81 νεκρούς. Με τη συμφωνία αυτή το Υπουργικό Συμβούλιο αναγκάστηκε να παραχωρήσει στη Χεζμπολάχ το δικαίωμα να ασκεί veto σε σημαντικές κυβερνητικές αποφάσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι μεγάλος νικητής από τη συμφωνία της Ντόχα αναδείχθηκε και ο νέος Πρόεδρος του Λιβάνου, ο μέχρι πρότινος αρχηγός του Λιβανέζικου Στρατού Μισέλ Σουλεϊμάν.

Αυτό που κέρδισε το Ισραήλ, ήταν με την παρουσία της MTF να διεθνοποιήσει την κρίση με το Λίβανο και να εμπλέξει πιο άμεσα και ενεργά τη διεθνή κοινότητα στον "λαβύρινθο" του Μεσανατολικού, ως ανάχωμα βέβαια στην περιφερειακή απομόνωσή του. Άλλωστε η παρεμπόδιση της διακίνησης των όπλων

που όπως είπαμε είναι και η αποστολή της ειρηνευτικής δύναμης, δεν επιτυγχάνεται εξ ολοκλήρου διότι γίνεται έτσι κι αλλιώς από τη Συρία μέσω των ορεινών όγκων του Λιβάνου και όχι από τη θάλασσα.

Τελειώνοντας με το Λίβανο θα πρέπει να επισημάνουμε την συγκέντρωση 10.000 στρατιωτών της Συρίας στα σύνορά της με το Λίβανο που πραγματοποιείται με το πρόσχημα της καταπολέμησης του λαθρεμπορίου και κάποιων άνευ σημασίας ταραχών στην Τρίπολη του Λιβάνου. Αυτή η κίνηση έχει προκαλέσει ανησυχίες στο Λίβανο λόγω της πιθανότητας να εισέλθει και πάλι η Συρία στη χώρα από την οποία είχε αποχωρήσει το 2005. Όμως μπορούμε να εκτιμήσουμε ότι αυτό είναι πιθανό με την σιωπηρή έγκριση του Ισραήλ το οποίο ανησυχεί για το κενό ισχύος που προκάλεσε η αποχώρησή τους. Η πιθανότητα βέβαια να συμβεί το γεγονός εξαρτάται από την πορεία των διαπραγματεύσεων μεταξύ Συρίας-Ισραήλ.

Αίγυπτος - Ιορδανία

Δεν θα τα εξετάσουμε προς κέρδος χρόνου και διότι μετά τις συμφωνίες του Καμπ Ντεϊβιντ ευθυγραμμίζονται ήδη με την πορεία της Αμερικής. Η Αίγυπτος βέβαια επιδιώκει να παίξει κάποιο διαμεσολαβητικό ρόλο στην επίλυση των προβλημάτων της Μ. Ανατολής.

Ιράκ

Από πολιτικής σκοπιάς οι τρεις μεγάλες εθνικές / θρησκευτικές ομάδες του Ιράκ είχαν διαφορετική στάση όσον αφορά το μετασανταμικό Ιράκ. Στο Βόρειο Ιράκ οι Κούρδοι, περίπου το 20% του πληθυσμού, είχαν δημιουργήσει το δικό τους αυτόνομο κράτος, που στα μετασανταμικά χρόνια γνώρισε σταθερότητα και μεγάλη οικονομική ανάπτυξη. Οι Κούρδοι υπήρξαν σθεναροί υποστηρικτές του αμερικανικού εγχειρήματος, έχοντας υποστεί μαζικά εγκλήματα, από το καθεστώς του Σαντάμ Χουσεϊν. Σκοπός των Κούρδων ήταν να διατηρήσουν το αυτόνομο κράτος τους στα πλαίσια ενός ομοσπονδιακού Ιράκ. Επεδίωκαν επίσης να θέσουν την πόλη Κιρκούκ και την πετρελαιοφόρο περιοχή της υπό τον έλεγχό τους, αντιστρέφοντας την εθνοκάθαρση που είχαν υποστεί επί Σαντάμ, δηλαδή επιστρέφοντας στην πόλη και διώχνοντας τους πρόσφατους σουνίτες εποίκους της.

Στο κεντρικό Ιράκ οι σουνίτες Άραβες είναι περίπου το 18% του πληθυσμού και υποστήριξαν, μετά την επέμβαση των ΗΠΑ, ολοένα και περισσότερο τον ανταρτοπόλεμο.

Το κλειδί για το Ιράκ κρατούν στο νότιο οι σίιτες Άραβες που αποτελούν το 60% του πληθυσμού και βρίσκονται στο κεντρικό και κυρίως στο νότιο Ιράκ.

Τα κόμματα που αντιπροσωπεύονται στη Βουλή είναι :

- Το κοσμικό κόμμα που περιλαμβάνει υποψηφίους απ' όλες τις ομάδες του πληθυσμού, έχει 24 έδρες από τις 275 συνολικά.

- Το σουνιτικό αραβικό κόμμα του Συναινετικού Αραβικού Μετώπου πήρε 44 έδρες.

- Η Ενωμένη Ιρακινή Συμμαχία, που εκπροσωπεί διάφορες θρησκευτικές οργανώσεις και κόμματα των σιιτών, κατέχει 128 έδρες. Έτσι δεν υπάρχει πλειοψηφία και θα πρέπει το πρώτο κόμμα να συνεργασθεί με τα υπόλοιπα. Πρωθυπουργός ανέλαβε ο Νούσι Αλ Μαλίκι.

Το Σύνταγμα του Ιράκ περιέχει φιλελεύθερες

εγγυήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ικανοποιώντας τους Κούρδους και γενικότερα τους κοσμικούς Ιρακινούς. Ταυτόχρονα, κήρυξε το Ισλάμ ως τη θρησκεία του κράτους, ικανοποιώντας την Ενωμένη Ιρακινή Συμμαχία των θρήσκων σιιτών. Οι Κούρδοι κατοχύρωσαν συνταγματικά την αυτονομία του Ιρακινού Κουρδιστάν. Οι σουνίτες Άραβες φοβούνται την επικράτηση ενός ομοσπονδιακού Ιράκ με τρία ομόσπονδα κρατίδια, καθώς θα περιθωριοποιηθούν μεταξύ του Κουρδιστάν και του σιιτικού Νότου, που περιέχει σχεδόν όλες τις ιρακινές πετρελαιοπηγές. Σε εκκρεμότητα έχει μείνει η συγκεκριμένη μορφή που θα έχει η ομοσπονδιακή δομή του κράτους. Επίσης σε εκκρεμότητα έμεινε το ακανθώδες ζήτημα του πετρελαιοφόρου Κιρκούκ, που οι Κούρδοι έβλεπαν ως δικό τους ενώ οι σουνίτες Άραβες επιδιώκουν, με την υποστήριξη της Τουρκίας, να κρατήσουν υπό τον έλεγχό τους.

Ο ανταρτοπόλεμος είχε αρχικά, το Νοέμβριο 2003, τον χαρακτήρα της αντίστασης από τους σουνίτες Άραβες του Σανταμικού καθεστώτος. Στη συνέχεια, το 2004, προέκυψε ένας δεύτερος, μικρότερος πόλος ανταρτοπολέμου που οργάνωσαν οι ισλαμιστές της Αλ Κάϊντα της Μεσοποταμίας υπό την ηγεσία του Ιορδανού Αλ Ζαρκάουϊ. Οι μουτζαχεντίν του Αλ Ζαρκάουϊ ήταν σε μεγάλο βαθμό εθελοντές μη Ιρακίνοι, που είχαν προσηλυτισθεί από χώρες της Μ. Ανατολής. Οι ΗΠΑ κατήγγειλαν κατά καιρούς το Ιράν και τη Συρία για υπόθαλψη της τρομοκρατίας στο Ιράκ και στρατολόγηση μουτζαχεντίν. Κατά τη διετία 2005-2006 μετεξελίχθηκε, σε μεγάλο βαθμό, σε ένα εμφύλιο πόλεμο χαμηλής έντασης (δηλαδή με μεθόδους ανταρτοπολέμου και τρομοκρατίας) μεταξύ των δύο αραβικών κοινοτήτων του Ιράκ. Οι σίιτες είχαν υποστεί αιματηρές τρομοκρατικές επιθέσεις από την Αλ Κάϊντα της Μεσοποταμίας, ήδη από το 2004. Στα επόμενα δύο χρόνια πέρασαν στην αντεπίθεση εξαπολύοντας τις παραστρατιωτικές ομάδες τους στις σουνιτικές γειτονίες της Βαγδάτης.

Από πλευράς Αμερικής τώρα. Παρά την ραγδαία επιδείνωση της θέσης του στην εσωτερική πολιτική των ΗΠΑ, ο Πρόεδρος Μπους δεν είχε άλλη επιλογή από το να αφιερώσει τα τελευταία δύο χρόνια της προεδρίας του στην προσπάθεια επίτευξης κάποιας μη καταστροφικής έκβασης του πολέμου. Τυχόν βεβιασμένη αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεων από το Ιράκ θα προκαλούσε μάλλον το ξέσπασμα γενικευμένου εμφυλίου πολέμου που, πιθανότατα, θα κατέληγε σε ανθρωπιστική καταστροφή. Ενδεχομένως θα προκαλούσε γενικότερη περιφερειακή αποσταθεροποίηση δεδομένου ότι η Σαουδική Αραβία προειδοποίησε στις αρχές του 2007, ότι θα επενέβαινε στο Ιράκ στο πλευρό των σουνιτών Αράβων, σε περίπτωση αποχώρησης των Αμερικανών. Κάτι παρόμοιο για τους σίιτες είχε απειλήσει και το Ιράν.

Τον Ιανουάριο 2007 ο Μπους ανήγγειλε τη σταδιακή αύξηση των αμερικανικών δυνάμεων στο Ιράκ από 130.000 σε 160.000, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν ταυτόχρονα τον ανταρτοπόλεμο των σουνιτών και τις παραστρατιωτικές ομάδες των σιιτών. Διόρισε συγχρόνως ως νέο διοικητή στο Ιράκ τον Στρατηγό David Petraeus που θεωρείτο ο ικανότερος Αμερικανός Στρατηγός για την αντιμετώπιση ανταρτοπολέμων. Ο Petraeus έδωσε εξ αρχής έμφαση στην ανάπτυξη συνεργατικών σχέσεων με την τοπική κοινωνία και την αποφυγή μεθόδων που θα την αποξένωναν. Παράλληλα ο Μπους πίεζε την ηγεσία του Ιράκ να βρουν συμβιβαστικές λύσεις στα δύσκολα ζητήματα του τελικού ομοσπονδιακού χαρακτήρα του

Ιράκ και να προβούν σε μια δίκαιη μοιρασιά του πετρελαϊκού πλούτου μεταξύ των τριών κυρίων ομάδων του πληθυσμού και της διευθέτησης του ζητήματος του Κιρκούκ.

Η αύξηση των αμερικανικών δυνάμεων στο Ιράκ και οι ικανότητες του Στρατηγού Petraeus έφεραν αποτελέσματα στα τέλη του καλοκαιριού και κατά το φθινόπωρο του 2007, καθώς τότε σημειώθηκε μεγάλη μείωση στα κρούσματα βιαιοπραγιών. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η κάμψη του ανταρτοπολέμου στις περιοχές του "σουνιτικού τριγώνου" βόρεια της Βαγδάτης, στην οποία συνέβαλε ακουσώς η Αλ Κάιντα της Μεσοποταμίας, καθώς επέβαλε ιδιαίτερα αυστηρό θεοκρατικό καθεστώς. Αποτέλεσμα ήταν να στρέψει τους σουνίτες εναντίον της και να συνεργασθούν με τις αμερικανικές δυνάμεις.

Η αμερικανική εισβολή στο Ιράκ ενέπλεξε την κυβέρνηση Μπους σε μία μακροχρόνια, επίπονη και αιματηρή προσπάθεια δημιουργίας νέου εθνικού κράτους σε μια βαθειά διχασμένη κοινωνία. Χρονοδιάγραμμα αποχώρησης των αμερικανικών στρατευμάτων έχει συμφωνηθεί μεταξύ ΗΠΑ και Ιράκ και προβλέπει έναρξη αποχώρησης από τα μέσα του επομένου έτους και από το σύνολο της χώρας το 2011. Ο Στρατηγός Petraeus θα υποβάλλει τις απόψεις του και στο νέο πρόεδρο των ΗΠΑ.

Ιράν

Κρίνω σκόπιμο να μπορούμε απ' ευθείας στα βασικά στοιχεία που συνθέτουν την ιρανική εξωτερική πολιτική.

► Προσπάθεια πολιτικής εκμετάλλευσης της ενεργειακής του ισχύος και της γεωστρατηγικής του θέσεως, δεδομένου ότι ελέγχει τα Στενά του Ορμούζ, απ' όπου διέρχεται ένα σημαντικό μέρος των παγκοσμίων θαλασσιών μεταφορών πετρελαίου.

► Προσπάθεια διατήρησης καλών σχέσεων με γειτονικές αραβικές χώρες οι οποίες τυχαίνει να είναι και μέλη του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου του Ορμούζ (GCC).

► Προσπάθεια αλματώδους αύξησης της αποτρεπτικής του ικανότητας και της περιφερειακής του επιρροής στην περιοχή του Κόλπου, ενδεχομένως μέσω της απόκτησης πυρηνικών όπλων.

► Σημαντικός ρόλος στο Λίβανο, μέσω της στρατιωτικής και οικονομικής στήριξης της Χεζμπολάχ, τόσο αμυντικά, αντιδρώντας στην πίεση ΗΠΑ και Ισραήλ, όσο και σε ένα επιθετικό ρόλο για την αύξηση της επιρροής του στην ευρύτερη περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται, πιθανότατα, η σκληρή ρητορική και ενίοτε εξαιρετικά ακραίες και ανησυχητικές δηλώσεις εναντίον του Ισραήλ. Εξάλλου, ακραία στοιχεία εντός της Ιρανικής ηγεσίας προωθούν σχέδια για τη δημιουργία ενός "σιιτικού άξονα" που συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, και μια πιο ενεργό και αποσταθεροποιητική ανάμειξη στο εσωτερικό του Ιράκ.

Σημαντικό εμπόδιο στις περιφερειακές φιλοδοξίες του Ιράν αποτελούν ο ιστορικός ανταγωνισμός του με τον αραβικό κόσμο και η έντονη καχυποψία των Αράβων.

Μια χώρα με τη γεωστρατηγική και γεωοικονομική σημασία του Ιράν, που μάλιστα επιχειρεί να αποκτήσει πυρηνικά όπλα, αποτελεί ένα πρόβλημα που η διεθνής κοινότητα δεν έχει την πολυτέλεια να αγνοήσει. Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι υπάρχουν τρεις επιλογές :

► Ανατροπή του καθεστώτος.

► Άσκηση πίεσης (με πολιτικά, οικονομικά ή στρατιωτικά μέσα) με στόχο την ανασχεση και τον περιορισμό του ρόλου της Τεχεράνης.

► Κτίσιμο γεφυρών στο πλαίσιο μιας προσπάθειας επανένταξης του Ιράν στο περιφερειακό και διεθνές σύστημα ασφάλειας.

Η πρώτη επιλογή εγκυμονεί κινδύνους, η δεύτερη θα είναι αναποτελεσματική διότι θα συσπειρώσει τον ιρανικό λαό, ενώ η τρίτη επιλογή απαιτεί πολιτικό θάρρος και ένα πακέτο θετικών και αρνητικών κινήτρων.

Στη Ρωσία έχει προσφύγει η Τεχεράνη για την κατασκευή ενός πυρηνικού αντιδραστήρα στο Μπουσέρ. Η Μόσχα, σε πείσμα των ΗΠΑ και του Ισραήλ, το οποίο δεν έχει αποκλείσει το ενδεχόμενο στρατιωτικού πλήγματος στο Ιράν, δηλώνει ότι ο πυρηνικός αντιδραστήρας στο Μπουσέρ θα λειτουργήσει τον Φεβρουάριο. Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε τις προσπάθειες του Διεθνούς Γραφείου Ατομικής Ενέργειας που με τις συνεχείς επιθεωρήσεις του προσπαθεί να ρίξει φως στο θέμα της πυρηνικοποίησης του Ιράν.

Είναι γεγονός ότι μια μικρής κλίμακας από αέρος επίθεση εναντίον επιλεγμένων στόχων του Ιράν, με την ανοχή και χωρίς την συμμετοχή του Ισραήλ, των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ εκτιμάται ότι θα μείωνε το διεθνές κύρος του Ιρανικού καθεστώτος. Το Ιράν απαντά ότι ενδεχόμενη επίθεση του Ισραήλ θα προκαλούσε αντεπιθέσεις με μέσης εμβέλειας πυραύλους εναντίον του Ισραήλ με περαιτέρω αποσταθεροποίηση του Ιράκ και με κλείσιμο των Στενών του Ορμούζ με προφανείς και καταστροφικές επιπτώσεις για την παγκόσμια οικονομία δεδομένου ότι θα διακοπεί η διακίνηση πετρελαίου από τα κοιτάσματα του Περσικού.

Τουρκία - Κούρδοι - Β. Ιράκ

Η απεμπλοκή από το Ιράκ των ΗΠΑ, ούτως ή άλλως μονόδρομη και αναπόφευκτη επιλογή, αποκτά με την εκλογή Ομπάμα μεσοπρόθεσμο ορίζοντα υλοποίησης. Πρόκειται για δεδομένο που αλλάζει άρδην τις εσωτερικές ισορροπίες στο Ιράκ, με πρώτη επίπτωση τον περιορισμό της παντοδυναμίας της υπό τον Μπαρζανί ηγεσίας της Αυτόνομης Κουρδικής οντότητας στο Β. Ιράκ.

Χωρίς την προστατευτική σκιά της ογκώδους Αμερικανικής παρουσίας, την οποία βέβαια δεν μπορούν να υποκαταστήσουν οι μόνιμες βάσεις που θα κρατήσουν οι ΗΠΑ στη χώρα. Ο Μπαρζανί θα βρει ένα *modus vivendi* με την Άγκυρα, και αργά ή γρήγορα θα περιορίσει τις κινήσεις των δυνάμεων του ΡΚΚ. Σημειώνεται ότι το ΡΚΚ είχε σοβαρή επιτυχία τον περασμένο Αύγουστο όταν προξένησε έκρηξη σε τμήμα του Αγωγού Μπακού - Τσεϊχάν με αποτέλεσμα να διακοπεί η λειτουργία του υπενθυμίζοντας με αυτόν τον έντονο τρόπο την παρουσία του.

Η στήριξη της Άγκυρας θα είναι, πλέον, για την ηγεσία του Β. Ιράκ απαραίτητη για τη διατήρηση ισορροπιών με την κεντρική κυβέρνηση της Βαγδάτης. Η εξομάλυνση των σχέσεων της Άγκυρας με τους Κούρδους του Β. Ιράκ (πρωτεύουσά του το Αρμπιλ - τα Άρβηλα του Μ. Αλεξάνδρου) ανοίγει το δρόμο για την αποκατάσταση των σχέσεων ΗΠΑ-Τουρκίας, με την περιφερειακή συγκυρία να αναβαθμίζει τη θέση της Τουρκίας στον αμερικανικό στρατηγικό σχεδιασμό. Πώς;

► Σαν εγγυητή ή καλύτερα συνεγγυητή μαζί με το Ιράν της σταθερότητας και της ακεραιότητας του Ιράκ.

" Σαν περιοχή διέλευσης δικτύων αγωγών

φυσικού αερίου και πετρελαίου ανταγωνιστικών προς τη Μόσχα, που θα καταστούν οικονομικά βιώσιμοι όταν εμπορευματοποιηθούν με την παραγωγή του Ιράν.

► Σαν μοντέλο συμβίωσης μιας δημοκρατίας δυτικού τύπου με το μετριοπαθές πολιτικό Ισλάμ.

► Σαν χώρα που μπορεί να διαδραματίσει περιορισμένο, αλλά όχι ευκαταφρόνητο ρόλο, από τον Καύκασο μέχρι τη Μέση Ανατολή.

► Σαν περιφερειακή δύναμη (μετά τη βελτίωση των σχέσεών της με τις ΗΠΑ) με διευρυμένα περιθώρια ελιγμών, με στόχο την όποια δυνατή συμβολή στην ανάσχεση της ρωσικής ισχύος, αλλά κυρίως στην εξισορρόπηση της ισχύος του Ιράν.

Έχοντας λοιπόν κλείσει ένα οδοιπορικό στη Μ. Ανατολή, ας επιχειρήσουμε μία εκτίμηση της κατάστασης.

Η Συρία και η Χαμάς δεν υιοθετούν απορριπτική στάση και είναι έτοιμες για διαπραγματεύσεις με το Ισραήλ. Το πρόβλημα όμως βρίσκεται στη διαπίστωση ότι θα πρόκειται για μια σκληρή διαπραγματεύση με κάποιο κόστος για το Τελ Αβίβ.

Πέραν των παραπάνω το ουσιαστικό πρόβλημα που εμποδίζει τη διαπραγματεύση με τη Συρία και την Χαμάς είναι ο παράγων Ιράν. Με το Ισραήλ να θεωρεί την περιφερειακή ισχύ της Τεχεράνης - με ή χωρίς πυρηνικά - ως υπ'άρ. ένα στρατηγικό κίνδυνο για τα ζωτικά του συμφέροντα είναι σαφές ότι δεν υπάρχει περιθώριο για αναζήτηση συμβιβασμού με τη Δαμασκό και τη Χαμάς που είναι και οι δύο σύμμαχοι του Ιράν.

Η Χαμάς δεν αναγνωρίζει το Ισραήλ όμως υποστηρίζεται από την Συρία η οποία την περίοδο αυτή βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με το Ισραήλ. Αν η Συρία υπογράψει συμφωνία σε κάποια στιγμή με το Ισραήλ τότε σίγουρα η Χαμάς θα "βάλει νερό στο κρασί της".

Το σύνολο των κρίσεων και των εντάσεων στην ευρύτερη Μέση Ανατολή σχετίζεται με το Ιράν. Από τη σταθεροποίηση του Ιράκ, τις εξελίξεις στο Λίβανο μέχρι και τη δυνατότητα έναρξης διαλόγου ανάμεσα στο Ισραήλ από τη μια μεριά και τη Συρία και την Χαμάς από την άλλη.

Το μεγάλο πρόβλημα για το Ισραήλ είναι πριν και πάνω απ'όλα να αποδεχθεί το Ιράν ως ηγετική δύναμη στον αραβο-μουσουλμανικό κόσμο.

Ινδία

Η Ινδία ήδη συγκαταλέγεται ανάμεσα στους διεθνείς παίκτες, δεδομένου ότι αποτελεί την ταχύτερα αναδυόμενη οικονομία παγκοσμίως, έως το 2030. Απειλείται όμως από ενδοθηρσκευτικές διενέξεις λόγω της διαμάχης ινδοϊστών και μουσουλμάνων. Οι μουσουλμάνοι αν και αριθμούς 150 εκατομμύρια κατοίκους εντούτοις μπροστά στο ένα δισεκατομμύριο των ινδοϊστών συγκροτούν μια μειονότητα που δεν ξεπερνά το 13,5 του συνόλου. Το Ισλάμ στην Ινδία αντιμετωπίζεται με εχθρότητα και καχυποψία, ενώ οι ίδιοι οι μουσουλμάνοι δεν θεωρούνται πραγματικοί Ινδοί και κάθε άλλο παρά ξένοι αισθάνονται προς τους μουσουλμάνους του Πακιστάν.

Ινδία και Πακιστάν έχουν το δικό τους "Παλαιστινιακό" που δηλητηριάζει τις διμερείς τους σχέσεις, εξήντα ολόκληρα χρόνια από τότε που η βρετανική αποικιοκρατία διαίρεσε την Ινδία σε δύο κομμάτια με βάση το θρήσκευμα δημιουργώντας το μέχρι τότε ανύπαρκτο Πακιστάν για τους μουσουλμάνους Ινδούς και αφήνοντας τους ινδοϊστές Ινδούς στο κράτος που σήμερα γνωρίζουμε ως Ινδία. Το Πακιστάν

συχνά εκμεταλλεύεται το μένος των μουσουλμάνων έναντι των ινδοϊστών για να δημιουργεί προβλήματα στην Ινδία, όμως το κυριότερο πρόβλημα για τις σχέσεις Ινδίας-Πακιστάν είναι το Κασμίρ, ένα κρατίδιο με μουσουλμανικό στην πλειοψηφία του πληθυσμό, το οποίο ανήκει στην Ινδία αλλά διεκδικείται από το Πακιστάν. Στο Κασμίρ υπάρχει ισχυρότατο ισλαμικό αντάρτικο, με αποτέλεσμα να βρίσκονται εκεί καθηλωμένες είκοσι Μεραρχίες του Ινδικού Στρατού.

Η Ινδία συγκαταλέγεται μεταξύ των τεσσάρων χωρών του πλανήτη (Ινδία, Ισραήλ, Πακιστάν, Β. Κορέα) που δεν έχουν υπογράψει τη συνθήκη μη διάδοσης των πυρηνικών όπλων, όμως διάφοροι αναλυτές επισημαίνουν ότι η Ινδία είναι δυνατόν να κατέχει μέχρι και 200 πυρηνικά όπλα. Το πυρηνικό πρόγραμμα της Ινδίας αποτελούσε επί πολλά χρόνια ένα από τα κυριότερα σημεία τριβής στις σχέσεις αυτής της χώρας με τις ΗΠΑ. Τώρα η κατάσταση αυτή φαίνεται να μπαίνει στην άκρη χάριν της ανάγκης αναχαίτισης της κινεζικής οικονομικής και διπλωματικής επέκτασης προς δυσμάς που ενδιαφέρει και τα δύο κράτη. Η κυβέρνηση Μπους πέρασε εντός του 2008 από το Κογκρέσο συμφωνία πυρηνικής συνεργασίας με την Ινδία, παρά το γεγονός ότι το Νέο Δελχί αρνείται να υπογράψει τη Διεθνή Συνθήκη μη διάδοσης των πυρηνικών όπλων.

Έτσι η Ινδία δημιούργησε το νέο πυρηνικό της δόγμα που θεμελιώδης αρχή του είναι "η αποτελεσματική, αξιόπιστη πυρηνική αποτροπή και, αν αυτή αποτύχει, η ικανότητα επαρκούς ανταποδοτικού πλήγματος". Με βάση το νέο δόγμα αποκλείεται το ενδεχόμενο χρήσης πυρηνικών όπλων σε βάρος χωρών που δεν διαθέτουν τέτοια όπλα ή δεν έχουν συμμαχικές σχέσεις με άλλες πυρηνικές δυνάμεις οι οποίες να συνιστούν άμεση απειλή για την ινδική ασφάλεια. Πάντως το 2003 δημιουργήθηκε η Στρατηγική Πυρηνική Διοίκηση στο πλαίσιο των Ινδικών Ενόπλων Δυνάμεων ενώ στο πυρηνικό οπλοστάσιο της Ινδίας εισήχθησαν οι βαλλιστικοί πύραυλοι Agni II και III με βεληνεκές 3.500 km όπου μπορούν να πλήξουν στόχους ακόμη και βαθιά στο έδαφος της Κίνας.

Αλλά και στον τομέα των διαστημικών εφαρμογών προχωρά η Ινδία με τη συγκρότηση Διαστημικής Διοίκησης λίγο μετά την επιτυχημένη δοκιμή της Κίνας να καταρρίψει έναν από τους δικούς της δορυφόρους, μια δυνατότητα που έως σήμερα είχαν μόνο η Ρωσία και οι ΗΠΑ. Η δραστηριοποίηση της Ινδίας στο διάστημα φαίνεται να στοχεύει στη διευκόλυνση του συντονισμού στις αποστολές των Ενόπλων Δυνάμεων, στην παροχή έγκαιρης προειδοποίησης και στην ανάπτυξη δυνατότητων αντιδορυφορικής και αντιβαλλιστικής άμυνας.

Ακόμη και στο παιχνίδι της πειρατείας εισέρχεται η Ινδία που έχει αποκτήσει πρόσβαση για τα πολεμικά της πλοία σε αγκυροβόλια του Ομάν επιδιώκοντας να διατηρεί μόνιμη ναυτική παρουσία στον Περσικό Κόλπο, προκαλώντας έτσι ανησυχία στο Ιράν γι' αυτή την ινδική παρουσία δίπλα της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Ο κόσμος στη γραμμή Μεσόγειος - Μέση Ανατολή - Νότια Ασία χρειάζεται το ενδιαφέρον των οργανισμών ασφάλειας αλλά και την μέριμνα των παγκόσμιων οικονομικών φορέων. Η ασφάλεια, η ρύθμιση της ομαλής ροής του πετρελαίου και του φυσικού αερίου και η εξάλειψη της φτώχειας και των κοινωνικών αντιθέσεων θα αποτελέσουν το πεδίο στο οποίο θα κριθεί ο παγκόσμιος πολιτισμός

**"ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
- ΟΙ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΑΙΤΙΑ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
- ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΙ ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ"**

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ, ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΥΚΑΣΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Ομιλητής Δρ Σταμάτης Γεωργούλης (1)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πρόκειται για τρία Γεωπολιτικά υποσύνολα που παρουσιάζουν αυξημένο ενδιαφέρον από άποψη ασφάλειας και ειρήνης στον ευρύτερο γεωπολιτικό χώρο που ανήκουν.

Ειδικότερα τα τρία αυτά γεωγραφικά υποσύνολα εμφανίζουν ορισμένες ομοιότητες, χαρακτηρίζονται όμως και από έντονες αντιπαρα-

θέσεις που σε συνδυασμό με τις πρόσφατες ανακατατάξεις και τις ραγδαίες πολιτικές εξελίξεις πυροδοτούν συχνά εκρήξεις και δημιουργούν εστίες τρομοκρατικών εξάρσεων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Το γεωπολιτικό αυτό υποσύνολο χαρακτηρίζεται από μια μεγάλη ρευστότητα αλλαγής συνόρων, με αποκορύφωμα την Γιουγκοσλαβική κρίση που προκάλεσε τη διάλυση της Πρώην Γιουγκοσλαβίας "εις τα εξ'ων συνετέθη", η οποία σε συνδυασμό με την πολιτική αστάθεια, τις κοινωνικές αντιθέσεις και την άνοδο του Ισλάμ στις χώρες της περιοχής θα μπορούσε να πυροδοτήσει αιματηρές πολεμικές συρράξεις στο μέλλον, αφού μας είναι ιστορικά γνωστό ότι αποτέλεσε και κατά το παρελθόν το μαλακό υπογάστριο της Ευρώπης μέσα από το οποίο ξεπήδησε μάλιστα και ένας παγκόσμιος Πόλεμος.

Πρόκειται για τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο που ξεκίνησε από το Σαράγεβο πρωτεύουσα της σημερινής Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, όταν δολοφονήθηκε εκεί το 1914 ο Αρχιδούκας διάδοχος της Αυστρο-

ουγγρικής Μοναρχίας από έναν Κροάτη Εθνικιστή. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από έντονες αντιπαραθέσεις πολιτικού, εθνικιστικού, θρησκευτικού και κοινωνικού περιεχομένου, με αποτέλεσμα τις συνεχείς εκρήξεις, εντάσεις και συγκρούσεις και τις αλληπάλληλες αποσχίσεις και δημιουργίες κρατών κατά την τελευταία εικοσαετία, όπως αυτών της Κροατίας, Σλοβενίας, Βοσνίας Ερζεγοβίνης, Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, Μαυροβουνίου και λίαν πρόσφατως του Κοσσυφοπεδίου, που αποτελεί μήλο της έριδας μεταξύ των Αλβανικών και των Σερβικών συμφερόντων της τελευταίας πεντηκονταετίας.

Η επικράτηση μάλιστα του Ισλάμ ως πλειοψηφούσας ή δεύτερης μεγαλύτερης θρησκείας σε ορισμένες από αυτές τις νεότευκτες χώρες, όπως της Αλβανίας, της Βοσνίας Ερζεγοβίνης, του Κοσόβου, της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας σε συνδυασμό με ισχυρά μειονοτικά πληθυσμιακά στρώματα που αυξάνονται συνεχώς δημογραφικά σε χώρες όπως η Βουλγαρία, η Ελλάδα και η Ρουμανία, θέτουν ορισμένες υπόνοιες αναφορικά με τη διατύπωση από τον Πρώην Πρόεδρο της Τουρκίας Τουργκούτ Οζάλ για επικράτηση ενός "Ισλαμικού Τόξου" από την Αδριατική μέχρι το Σινικό Τείχος, γεγονός που θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά την ασφάλεια και σταθερότητα στην περιοχή.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΥΚΑΣΙΕΣ ΧΩΡΕΣ

Πρόκειται για νέες αυτόνομες χώρες και περιοχές που προέκυψαν από τη διάλυση της τέως Σοβιετικής Ένωσης, όπου τρομοκρατικές πράξεις και ενέργειες προκαλούν συχνά ρωγμές στην ειρήνη και ασφάλεια της περιοχής.

Ειδικότερα χαρακτηριστικά της περιοχής είναι η πολιτική και κοινωνική αστάθεια, η οικονομική

(1) Ο Δρ Σταμάτης Γεωργούλης είναι καθηγητής Διεθνούς Δικαίου του Ανωτάτου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της Στρατιωτικής Σχολής των Ευελπίδων.

Στο σχεδιάγραμμα αναπαρίσταται ο οραματισμός του Τουργκούτ Οζάλ για την επικράτηση του "Ισλαμικού τόξου" των τουρκοφώνων περιοχών της Ευρασίας.

ανισότητα και η άνοδος των ισλαμικών φονταμενταλιστικών ρευμάτων που βρίσκονται σε συνεχή αντιπαράθεση με τους ορθόδοξους χριστιανικούς πληθυσμούς της περιοχής.

Η δράση των Τσετσένων αυτονομιστικών και ισλαμικών κινημάτων για παράδειγμα, έχει συχνά πυροδοτήσει πολύνεκρες εκατόμβες τυφλών τρομοκρατικών χτυπημάτων, γεγονός που τραυματίζει συχνά την εύθραυστη ειρήνη και ασφάλεια στην περιοχή.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Πρόκειται για ένα Γεωπολιτικό υποσύνολο που χαρακτηρίζεται ως ένα από τα πλέον ευπαθή από άποψη ασφάλειας και ειρήνης σημεία του πλανήτη.

Τόσο η εθνοφυλετικοθρησκευτική σύγκρουση Εβραίων-Αράβων στο Ισραήλ και την Παλαιστίνη που διαρκεί μισό και πλέον αιώνα τώρα, όσο επίσης και η αυτονομιστική σύγκρουση Τούρκων-Κούρδων που συνεχίζεται αμείωτη κατά τα τελευταία 80 χρόνια έχουν αποτελέσει αφορμή για αιματηρές συγκρούσεις που ο κύκλος δεν λέει ακόμη να κλείσει.

Παράλληλα τα τυφλά τρομοκρατικά χτυπήματα των ισλαμικών αυτονομιστικών ρευμάτων της Χεζμπολά και της Τζιχάντ στο Ισραήλ και το Λίβανο έχουν συχνά αιματοκυλύσει το Ισραήλ καθώς και το Λίβανο και τον έχουν οδηγήσει στα πρόθυρα της εδαφικής αποσύνθεσης.

Τα τυφλά τρομοκρατικά κτυπήματα επίσης στο Ιράκ ως συνέπεια της αμερικανικής εισβολής του 2002, αποδεικνύουν ότι οι περιοχή αυτή παραμένει μια από τις πιο εύλεκτες του πλανήτη, περισσότερο ίσως και από το εύλεκτο πετρέλαιο που ρέει στις πετρελαιοπηγές πολλών από τις χώρες της Γεωπολιτικής αυτής ζώνης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα τρία υπό εξέταση Γεωπολιτικά σύνολα α) της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, β) των χωρών του Καυκάσου και γ) της Μέσης Ανατολής παρουσιάζουν αρκετά κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ τους όπως η πολιτική, κοινωνική και οικονομική ρευστότητα, οι έντονες εθνοτικοφυλετικές και θρησκευτικές συγκρούσεις και αντιπαράθεσεις, οι οποίες σε συνδυασμό με την άνοδο των ισλαμιστικών κινημάτων και τις τυφλές τρομοκρατικές ενέργειες, θέτουν συχνά σε κίνδυνο την παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια.

**"ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
- ΟΙ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΑΙΤΙΑ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
- ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΙ ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ"**

**"Επιδείνωση στο Παγκόσμιο Περιβάλλον και
οι Επιπτώσεις στην Οικονομική Μετανάστευση"**

Ομιλητής ο Δρ Γεώργιος Καφφές

Λέκτορας Κοινωνιολογίας Σ.Σ.Ε.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Θα πρέπει εξ'υπαρχής να γίνει μια αναγκαία διευκρίνιση όσον αφορά τον κοινωνιολογικό ορισμό της μετανάστευσης. Έχει χρησιμοποιηθεί κατά κόρον τα τελευταία χρόνια ο όρος "οικονομικός μετανάστης". Αυτό το ακούει κανείς πολύ συχνά κυρίως από τα Μ.Μ.Ε. ή από διάφορους που κάνουν χρήση τέτοιων σχετικά άστοχων και κοινωνιολογικά αδόκιμων όρων. Ο ορισμός λοιπόν του μετανάστη ως "οικονομικού" είναι άχρηστος και δεν υφίσταται γιατί είναι πλεονασμός. Είναι βέβαια αδιαμφισβήτητο πως ο μετανάστης μετακινείται σχεδόν πάντοτε για οικονομικούς λόγους. Αν υπήρχε μια διάκριση τέτοια, "οικονομικοί μετανάστες" δηλαδή, αυτό θα έπρεπε να υποθέτει άλλους τύπους μεταναστών, ποιών; Μήπως "τουριστικών"; Τέτοια κατηγορία ασφαλώς δεν υφίσταται. Αν πάλι κάποιος μετακινείται για πολιτικούς λόγους τότε αυτός χαρακτηρίζεται μάλλον ως πολιτικός πρόσφυγας. Η έννοια του ότι προσφεύγει κάποιος εμπεριέχει την λιγότερο την έννοια της σχετικής μονιμοποίησης του μετανάστη. Ο πρόσφυγας επιθυμεί την επιστροφή συνήθως επιστρέφει στη χώρα προέλευσης όταν εξομαλυνθούν οι κοινωνικές συνθήκες που τον απομάκρυναν. Ο μετανάστης επιλέγει συχνά να μονιμοποιηθεί και να ενσωματωθεί πλήρως στη χώρα υποδοχής κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις. Αρα λοιπόν ο όρος "οικονομικός μετανάστης" μας είναι άχρηστος. Ωστόσο θα επανέλθουμε στην ανάλυση της έννοιας της μετανάστευσης αμέσως πιο κάτω.

Η μετανάστευση παρουσιάζεται σήμερα σαν αιτία δημιουργίας ή σαν αποτέλεσμα κοινωνικών προβλημάτων από τη στιγμή που λαμβάνει τέτοιες διαστάσεις που διαταράσσουν τη κοινωνική ισορροπία ενός κοινωνικού συνόλου. Εδώ δεν πρόκειται φυσικά για μια ατομική ή κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις μετανάστευσης αλλά για μεγάλες ομαδικές γεωγραφικές μετακινήσεις είτε πρόκειται για εσωτερική είτε για εξωτερική μετανάστευση.

Τα προβλήματα που δημιουργούνται αφορούν το κοινωνικό σύνολο που εγκαταλείπουν οι μετανάστες καθώς και αυτά στα οποία εντάσσονται εκ νέου, ανεξάρτητα από τα αίτια και τους σκοπούς της μετανάστευσης. Βέβαια, όταν πρόκειται για βίαιη, αναγκαστική ή ακούσια μετανάστευση τα κοινωνικά προβλήματα είναι ακόμα μεγαλύτερα.

Ας εξετάσουμε επιγραμματικά λοιπόν τα σημαντικότερα προβλήματα που δημιουργεί η φυγή από ένα κοινωνικό σύνολο μιας μεγάλης ομάδας ή μιας κατηγορίας ατόμων:

1. Πληθυσμιακή ανισορροπία που μπορεί να αφορά την απότομη αύξηση της γήρανσης του πληθυσμού, την υπογεννητικότητα, την αύξηση της θνησιμότητας και τη μείωση της φυσικής γονιμότητας. Όλα αυτά θα τα ονομάζαμε δημογραφική αναστάτωση.

2. Απότομη πτώση της παραγωγικότητας στο σύνολο που εγκαταλείπεται.

3. Εγκατάλειψη και ερήμωση του οικισμού.

4. Πιθανή πρόκληση γενικευμένου μεταναστευτικού ρεύματος και αποδημίας.

5. Τέλος δημογραφικό πρόβλημα σε εθνική-κρατική βάση που δύσκολα αντιμετωπίζεται.

Περισσότερα προβλήματα όμως δημιουργούνται και στο νέο κοινωνικό σύνολο όπου οι μετανάστες εγκαθίστανται έστω και προσωρινά. Θα γίνει μια απόπειρα συνοπτικής καταγραφής τους:

1. Πληθυσμιακή ανισορροπία η οποία μπορεί να αφορά την απότομη και επικίνδυνη αύξηση της πυκνότητας των κατοίκων μιας περιοχής υποδοχής μαζικού μεταναστευτικού ρεύματος, την ενδεχόμενη μεγάλη αύξηση της γεννητικότητας και επομένως την απότομη και ανεξέλεγκτη μείωση της γήρανσης του πληθυσμού.

2. Δημογραφικές ανακατατάξεις και κοινωνικά προβλήματα που ανακύπτουν.

3. Στεγαστικά προβλήματα στους οικισμούς όπου υπάρχει μεγάλη συγκέντρωση μεταναστών.

4. Πρόβλημα στην αγορά εργασίας που δημιουργείται σταδιακά ενώ δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας, η ζήτηση μεγάλωνει απότομα χωρίς η πρόσφορά να μπορεί να ακολουθήσει στους ανάλογους ρυθμούς με αποτέλεσμα να μειώνεται πρώτα απ' όλα η αμοιβή, να δημιουργείται αρχικά ανεργία που αφορά συνήθως το ντόπιο εργατικό δυναμικό αλλά που επακολούθως επεκτείνεται σε όλο το κοινωνικό σύνολο καθώς επέρχεται ο κορεσμός στην αγορά και παραγωγή αγαθών.

5. Αύξηση της εγκληματικότητας, που δημιουργείται λόγω της απότομης πυκνώσης του πληθυσμού σε σημεία όπου δεν είχε προβλεφτεί να υποδεχτούν ένα τόσο μεγάλο αριθμό ατόμων.

6. Προβλήματα κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και αποδοχής τους από το νέο κοινωνικό σύνολο.

7. Εκροές μεγάλων κεφαλαίων σε πολλές περιπτώσεις από τη χώρα υποδοχής προς τη χώρα προέλευσης.

8. Πιθανή γρήγορη μετάδοση επιδημιών και ασθενειών που εμφανίζονται σε χώρες οικονομικά και τεχνολογικά αδύνατες να τις αντιμετωπίσουν.

9. Τέλος, πρόβλημα ρατσιστικών εκδηλώσεων που πολύ συχνά καταλήγουν στη βία ίσως και την τρομοκρατία.

Στην Ελλάδα η μετανάστευση, εσωτερική ή εξωτερική, αποτελεί ένα σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα που έγινε πιο αιχμηρό κυρίως με την ομαδική εγκατάλειψη της χώρας από πολλούς ανειδίκευτους εργάτες προς τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, Αυστραλίας και Αμερικής, και άλλων προς Αφρική, κατά τις μεταπολεμικές κυρίως δεκαετίες. Η μαζική μετανάστευση των Ελλήνων προς το εξωτερικό είχε αποκλειστικά οικονομικά αίτια. Η κατεστραμμένη μεταπολεμική Ελλάδα, ταλαιπωρημένη από τους αλληπάληλους πολέμους αλλά και τις εσωτερικές ένοπλες συγκρούσεις που επακολούθησαν για μερικά χρόνια ακόμα, με τεράστια κοινωνικά προβλήματα δεν μπόρεσε να συγκρατήσει το νεανικό εργατικό δυναμικό της. Οι νέοι Έλληνες προτίμησαν τη ξένη αγορά εργασίας για να μπορέσουν να δημιουργήσουν, ταχύτερα και ασφαλέστερα καλύπτοντας όρους διαβίωσης. Όμως ήταν φυσικό να δημιουργήσει αυτή η μετανάστευση και τεράστια κοινωνικά προβλήματα στο ελληνικό κράτος των οποίων οι συνέπειες διαφαίνονται ως και σήμερα:

1. Δημογραφικά προβλήματα και γήρανση του ελληνικού πληθυσμού.
2. Καθυστέρηση οικονομικής ανάπτυξης και παραγωγικότητας στην ελληνική οικονομία.
3. Σημαντικότερες απώλειες εργατικού κι επιστημονικού δυναμικού.
4. Πολιτιστική καθυστέρηση και εξάρτηση από το ξένο παράγοντα.
5. Κακή εικόνα και δυσφήμιση της χώρας στο εξωτερικό με αποτέλεσμα να μη γίνουν επενδύσεις στο ρυθμό που έπρεπε.
6. Ερήμωση κι εγκατάλειψη του ελληνικού υπαίθρου λόγω αγροτικής εξόδου, υποβάθμιση της γεωργικής εκμετάλλευσης της γης καθώς και μεγάλης καθυστέρησης στην τουριστική ανάπτυξη.
7. Δυσπιστία των Ελλήνων επενδυτών προς την εγχώρια οικονομία (πχ. Ναυτιλία), με αποτέλεσμα τη μη συγκράτηση μεγάλης εκροής εθνικών κεφαλαίων

Μερικά χρόνια αργότερα, η Ελλάδα αντιμετώπισε και προβλήματα εσωτερικής μετανάστευσης που προέκυψε λόγω της ταχύτατης εκβιομηχάνισης και αστικοποίησης της ελληνικής κοινωνίας. Με την μαζική αγροτική εξόδο και τη υδροκέφαλη και άναρχη ανάπτυξη των αστικών κέντρων, Αθήνας, Πειραιά και Θεσσαλονίκης, η Ελλάδα αντιμετώπισε αντιξοότητες στη κοινωνική, οικονομική και πληθυσμιακή ισορροπία της κατά τις μεταπολεμικές δεκαετίες. Εκτός από το ενάμισυ με δύο εκατομύρια περίπου Έλληνες μετανάστες που υπήρχαν στο εξωτερικό, τα αστικά κέντρα όλου το βάρος της ανισόροπης ανάπτυξης της ελληνικής κοινωνίας που μετά από δύο παγκόσμιους πολέμους δεν είχε ακόμα καταφέρει να απορροφήσει κοινωνικά τους Έλληνες πρόσφυγες της Μ. Ασίας που είχαν φτάσει μαζικά στη δεκαετία 1920.

Καταλαβαίνει εύκολα κανείς μόνο από το παράδειγμα της ελληνικής εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης πόσο η μετανάστευση μπορεί να είναι αιτία σοβαρών κοινωνικών προβλημάτων. Η σωστή κοινωνική πολιτική και προγραμματισμός μπορούν ασφαλώς να μειώσουν στο ελάχιστο τις δυσάρεστες συνέπειες, όμως δεν μπορούν να τις περιορίσουν τελείως. Είναι γεγονός ότι η μετανάστευση εξαρτάται πάνω απ' όλα από την ανθρώπινη βούληση. Κανένας νόμος δεν μπορεί να περιορίσει τον άνθρωπο να εγκατασταθεί όπου εκείνος επιθυμεί και στη χρονική στιγμή που εκείνος επιλέγει. Όμως κάθε κράτος με τη πολιτική του μπορεί να αποθαρρύνει ή να ενθαρρύνει, να δημιουργήσει τέτοιες συνθήκες που να επιδράσουν θετικά ή αρνητικά στο μεταναστευτικό φαινόμενο.

Σήμερα οι όροι έχουν αντιστραφεί αφού η Ελλάδα αντιμετωπίζει το πρόβλημα αλλά από την άλλη όψη του: την εισροή μετανάστών από φτωχότερες χώρες κυρίως βαλκανικές (Αλβανία) μετά τη κατάρρευση των ολοκληρωτικών καθεστώτων, αλλά και μετανάστες που προέρχονται από γειτονικές χώρες που δεν μπορούν ή δεν επιθυμούν να ελέγξουν τη κατάσταση στα σύνορα με αποτέλεσμα να "ξεφορτώνονται" τους μετανάστες οποιασδήποτε κατηγορίας (πρόσφυγες, πολιτικούς πρόσφυγες, φτωχούς μετανάστες και γενικά εξαθλιωμένες κοινωνικές ομάδες), που διασχίζουν το έδαφος αυτών των

χωρών κάτω από άθλιες συνθήκες με ποικίλους τρόπους (δουλεμπόριο, μεταφορά σε κτηνώδες συνθήκες, ρίψη στη θάλασσα, εγκατάλειψη σε ναρκοπέδια κλπ.). Το αποτέλεσμα είναι πως η χώρα αναγκαστικής υποδοχής αναλαμβάνει με πολυδάπανες διαδικασίες είτε την απέλωση τους μη έχοντας εναλλακτικές νόμιμες λύσεις, είτε τη προσωρινή του στέγαση, σίτιση και περίθαλψη που εκτός από οικονομικό κόστος έχουν και κοινωνικό κόστος, είτε την παραχώρηση πράσινης κάρτας, είτε χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα-άπατρη όταν δεν υπάρχουν έγγραφα που να διαπιστώνουν την εθνικότητα. Το πρόβλημα αυτό άλλωστε δεν είναι πια εθνικό αλλά ευρωπαϊκό και, όπως είχε δηλώσει ο Έλληνας Πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής τον Ιούνιο 2008 στη Σάμο, θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ευρωπαϊκής πολιτικής προτεραιότητας και τα παραδείγματα είναι πολλά.

Είναι βέβαιο πως ο λαθρομετανάστης δεν επιθυμεί να εισέλθει ειδικά στην Ελλάδα ή σε κάποια χώρα, αλλά γενικότερα στο έδαφος πλέον της Ε.Ε. Αυτός που πατάει στο Καστελλόριζο, τη Γαύδο, τα Αντικτήρια ή τα Ψαρά, εκτός από ελληνικό χώμα πατάει και ευρωπαϊκό. Όλοι θυμόμαστε τα τραγικά γεγονότα στο Σανγκάι της Γαλλίας πριν 3 χρόνια όταν εκατοντάδες λαθρομετανάστες συνελήφθησαν ομαδικά μετά από γιγαντιαίες επιχειρήσεις της Γαλλικής Αστυνομίας. Οι άνθρωποι αυτοί επιθυμούσαν να περάσουν στη Μ. Βρετανία και βρέθηκαν στη Γαλλία έχοντας εισέλθει εκεί από διαφορετικά σημεία της Ε.Ε. Κα' τι ανάλογο συνέβει και στην Πάτρα πριν 4-5 χρόνια με την πυρκαγιά που είχε εκδηλωθεί στο Σουπερφάστ φέρυ προς Ιταλία από λαθρομετανάστες που είχαν ανάψει φωτιά στο γκαράζ για να ζεσταθούν! Τα ίδια συμβαίνουν σε Θεόδα και Μελίλα στην Β. Αφρική (ισπανικοί θύλακες), τα Κανάρια νησιά, τα νησάκια στη Λαμπεντούζα μεταξύ Τυνησίας και Ιταλίας και όπου υπάρχουν "περάσματα" για τους εξαθλιωμένους μετανάστες.

Ανάλογα προβλήματα αντιμετωπίζουν έντονα και άλλες ακριτικές Ευρωπαϊκές χώρες όπως η Ισπανία (η κατάσταση στα Κανάρια νησιά είναι τραγική, οι παράνομοι είναι πλέον πάρα πολλοί και συνωστίζονται σε πρόχειρους καταυλισμούς) και η Ιταλία από τα νότια θαλάσσια σύνορά της. Όμως η Ελλάδα έχει ένα πλεονέκτημα: την εμπειρία και τα διδάγματα του πρόσφατου παρελθόντος, της μετανάστευσης δηλαδή που είχαν αντιμετωπίσει οι Έλληνες στις προηγούμενες δεκαετίες, εμπειρία που ίσως λείπει από τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα. Η ελληνική πολιτική σε ζητήματα μετανάστευσης ίσως υπό αυτό το πρίσμα να έχει λιγότερες δικαιολογίες για περιθώρια σφαλμάτων όσο και ανθρώπινα κι αν είναι αυτά. Με δεδομένο πάντως σήμερα τη προσπαθεια που γίνεται για μια ενιαία πανευρωπαϊκή πολιτική και σε αυτό το τομέα, θα πρέπει να γίνει γενικά παραδεκτό ότι η Ελλάδα έχει μια ιδιομορφία στο μεταναστευτικό ζήτημα λόγω της γεωγραφικής της γειτνίασης με κράτη εκτός ενιαίου Ευρωπαϊκού χώρου ενώ παράλληλα δεν είχε μέχρι την εισοδο της Βουλγαρίας το 2007 κοινά γερασάια σύνορα με κανένα άλλο κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης πράγμα που περιπλέκει την αντιμετώπιση του προβλήματος. Τα ελληνικά σύνορα αποτελούν πια εκ των πραγμάτων και ευρωπαϊκά σύνορα.

Η Ευρώπη σήμερα αποτελεί αναμφισβήτητο το "eldorado", το όνειρο και την ιδανική πολιτεία για τους μετανάστες που εισέρχονται και τελικά κάτι ανάλογο με αυτό που αναζητούσαν οι Έλληνες και άλλοι Ευρωπαίοι μετανάστες στην Αμερική πριν από ένα αιώνα περίπου. Δεν είναι επίσης λύση να βλέπουμε τους μετανάστες ως μια φτηνή και άμεση λύση αύξησης παραγωγικότητας διότι αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει μοιραία την οικονομία σε σταχανοβισμό. Αλλωστε, όσο οι κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες στο παγκόσμιο περιβάλλον επιδεινώνονται, και αυτό γίνεται ολοένα πιο εμφανές μετά τις τελευταίες δυσάρεστες εξελίξεις και την παγκόσμια χρηματο-οικονομική κρίση, τόσο τα ανθρώπινα κύματα μεταναστών θα εντείνονται.

Είναι τελικά αδιαμφισβήτητο ότι το πρόβλημα αυτό αφορά συνολικά όλα τα κράτη και τις ευημερούσες κοινωνίες και ως εκ τούτου θα πρέπει να αντιμετωπιστεί συνολικά με ενιαία στάση και πολιτική.

**"ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
- ΟΙ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΑΙΤΙΑ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
- ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΙ ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ"**

**"Δυναμική Μειονοτήτων και Προϋποθέσεις Ανάδειξής των
σε Αιτία Σύγκρουσης μεταξύ των Κρατών"**

Ομιλητής : Ταξίαρχος ε.α. Κωνσταντίνος Αργυρόπουλος

Τι είναι Μειονότητα

Κατά Μπαμπινιώτη, μειονότητα είναι ομάδα ανθρώπων, που συνδέονται μεταξύ τους, ως προς την καταγωγή, τα πιστεύω ή την συμπεριφορά, αλλά διαφοροποιούνται, ως προς τα ίδια χαρακτηριστικά από το ευρύτερο σύνολο στο οποίο ανήκουν: εθνική/γλωσσική/θρησκευτική/κοινωνική/αναφομειώτη. Κατά το **λεξικό του Παπύρου**, μειονότητα είναι:

- α. Πλήθος μικρότερο από το μισό ενός συνόλου
- β. Πολιτιστικά, εθνολογικά ή φυλετικά ευδιάκριτη ομάδα, που ζει στους κόλπους μιας ευρύτερης κοινωνίας.
- γ. "Εθνική μειονότητα", είναι σύνολο ατόμων ξένης εθνικότητας, που αποτελούν μικρό ποσοστό του πληθυσμού μιας χώρας ή επικράτειας.

Τι σημαίνει Δυναμική

Στην επιστήμη της Φυσικής είναι ο κλάδος, ο οποίος μελετά τις δυνάμεις και τις κινήσεις που αυτές προκαλούν.

Στην **Κοινωνιολογία** είναι ο αλληλοπροσδιορισμός ή η σύγκρουση των στοιχείων ενός κοινωνικού όλου (δηλαδή τάξεων, θεσμών, προτύπων κλπ) που εξηγούν τον εξελικτικό μετασχηματισμό του: ή του κοινωνικού συστήματος ή των κοινωνικών ομάδων. Γενικότερα θα λέγαμε, ότι δυναμική είναι η εξελικτική πορεία ενός φαινομένου.

Ας αφήσουμε τώρα την σκέψη μας να ρυθμιστεί από τον ορισμό του λεξικού, που αναφέρεται στην "ευδιάκριτη ομάδα, που ζει στους κόλπους μιας ευρύτερης κοινωνίας" και ας φανταστούμε, έχοντας πάντοτε κατά νού αυτά, που αντιλαμβανόμαστε σαν

όντα με λογική και που έχουν σχέση με αυτά που τα φαινόμενα μας τροφοδοτούν και η κριτική μας σκέψη τα κατατάσσει στους μαθησιακούς μας απολογισμούς ή με άλλα λόγια στις εμπειρίες μας.

Ευδιάκριτες λοιπόν **ομάδες** είναι κατά βάση οι **φυλετικές**, οι **εθνοτικές**, οι **θρησκευτικές**. Υπάρχουν όμως και άλλες μικρότερες ομάδες, οι οποίες δημιουργούνται με αυξανόμενους ρυθμούς μετά την ισχυροποίηση των όρων περί προστασίας των δικαιωμάτων των μειονοτήτων.

Εμφανίζεται λοιπόν ένας αριθμός ατόμων, τα οποία συνειδητά αποσύρονται, χωρίς δυσάρεστες συνέπειες, από τις δεσμεύσεις των οικογενειακών αρχών και σφυρηλατούν ένα καινούργιο εαυτό, ο οποίος πλέον δεν αναπαράγει αυτό που του κληροδότησαν οι γονείς του. Πρόκειται δηλαδή για ένα δικαίωμα τού να υπάρχουν σαν πρόσωπα ιδιωτικά. Να γίνουν κάποιοι άλλοι, που δεν προσδιορίζονται από τις ρίζες τους αλλά που προσπαθούν να δώσουν στην ζωή τους το νόημα, που εκείνοι θέλουν να της δώσουν.

Σε μία καλόβολη χώρα -όπως είναι και η δική μας- παρατηρούμε γεωμετρική ανάπτυξη στην δημοκρατική χειραφέτηση. Και ενώ οι φιλελεύθεροι αντιπαράτασσουν στην ομοιογένεια των ελληνικών στοιχείων το ατομικό, έρχονται οι μεταμοντερνιστές, ορισμένοι από τους οποίους αμφισβητούν την ίδια την πραγματικότητα του ατομικού και αντιπαράθετουν στην ομοιογένεια περιθώρια και μειονότητες. Είμαστε σε μία εποχή, όπου πλέον πιστεύεται, ότι αυτό που είναι παράταιρο με την κοινωνία, ως σύνολο, δηλαδή το περιθωριακό, το τρελλό, το αποκλίνον, το διεστραμμένο, το παράνομο, είναι περισσότερο γόνιμο πολιτικά. Και με τον όρο μεταμοντέρνο επιχειρούμε να εννοήσουμε ένα σύγχρονο σύστημα σκέψης, που απορρίπτει τις

ολότητες, τις παγκόσμιες αξίες, τις μεγάλες ιστορικές καταθέσεις, τα υιοθετηθέντα στο παρελθόν θεμέλια στην ανθρώπινη ύπαρξη και την δυνατότητα προσλήψεως γνώσεων μέσω διυλισμένων αρχών. Ο μεταμοντερνισμός ίσταται απέναντι στην γενική πίστη και τους ορθολογισμένους κανόνες, όπως επίσης εναντιώνεται στις έννοιες "ενότης" και -συμβατή με την ομοιογενή διάρθρωση- "πρόοδος". Ακόμη, αντιτίθεται σε αυτό, που θεωρεί ελιτισμό στην κουλτούρα και τείνει προς τον πολιτισμικό σχετικισμό και υμνεί τον πλουραλισμό, την ασυνέχεια και την ετερογένεια. Σαν ένα μερικό συμπέρασμα λοιπόν μπορούμε να προτάξουμε, ότι οι βιολογικοί και οι πολιτισμικοί ντετερμινισμοί οδεύουν προς την λήθη.

Η κοινωνική προώθηση και προβολή διαδίδονται την ατμόσφαιρα των προκαταλήψεων. Δημιουργούνται νέες ομάδες, οι οποίες διεκδικούν τα αυτά και ίσως και περισσότερα προνόμια.

Το να είσαι άθρησκος, αντιρρησίας συνειδήσεως, ομοφυλόφιλος και εν πάση περιπτώσει διαφορετικός, ως προς το όλον, όπως έχει επιβληθεί σήμερα με την απρόθυμο συναίνεση της πλειοψηφίας, δεν συνιστά αδικημα. Απ' εναντίας μάλιστα, θα λέγαμε, ότι τα προνόμια έχουν μετατεθεί εκεί όπου παλαιότερα αυτά τα χαρακτηριστικά θεωρούντο ιδιώνυμα. Οδηγός ζωής για τα υπό διαμόρφωση κοινωνικά πρόσωπα-συντελεστές είναι μία διαφαινομένη νέα σύνθεση αρχών, η οποία πρεσβεύει την υπηρετήση μιας αυθεντικής και διαρκούς ικανοποίησης. Και από ό,τι είμαστε σε θέση να αντιλαμβανόμαστε, καταγράφουμε, ότι σήμερα δεν σημειώνεται οιαδήποτε επίκληση των ευγενών δυνάμεων της ψυχής, αλλά οι ορατές και πιστοποιημένες διακρίσεις και προσόντα για την πρακτική οργάνωση της γήινης ζωής των εξ ημών επιδεξιωτέρων. Ας συνεχίσουμε, ωστόσο με μερικά εγκυκλοπαιδικά, επάνω στις ανεγνωρισμένες μειονότητες. Χρήσιμο είναι να γνωρίζουμε την πορεία των ιστορικών πραγμάτων.

Το πρόβλημα των μειονοτήτων είναι πολύ παλιό. Από τότε που πρωτοεμφανίστηκαν οργανωμένες πολιτικές κοινότητες. Στον δυτικό κόσμο, μειονότητες και η συνεπαγομένη καταπίεσή τους, συνέπεσαν με την γένεση των συγχρόνων κρατών. Αρχικά για λόγους θρησκευτικούς.

Η αναγόρευση της αρχής των εθνοτήτων σε κυρίαρχη έκφραση εθνικών διεκδικήσεων έτεινε βαθμιαία να ταυτίσει το κράτος με μία ομοιογενή εθνικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά ομάδα. Με βάση την αρχή αυτή, αποικοδομήθηκε η Αυστρο-ουγγρική Αυτοκρατορία το 1919. Ωστόσο η ομοιογένεια των διαφόρων κρατών, που προέκυψαν από τον Α'ΠΠ ήταν κάτι περισσότερο από σχετική. Ιδιαίτερα στην Βαλκανική χερσόνησο. Η πολλαπλότητα και η κατανομή των εθνικών ομάδων είναι τέτοια, ώστε να είναι αδύνατη η προοπτική κάθε μία ομάδα να αποκτήσει το κράτος της. Π.χ., στην χώρα των Σκοπίων υπάρχουν **45%** Σλαβόφωνοι, **29%** Αλβανόφωνοι, **10%** Αθίγγανοι και ένα **16%** άλλες ομάδες, οι οποίες προσδιορίζονται σαν

τουρκόφωνοι, Σέρβοι, Βόσνιοι κλπ. Και για την ιστορία, θα πρέπει να αναφερθεί, ότι οι Αλβανόφωνοι και οι Αθίγγανοι αυξάνονται σε ρυθμούς πολλαπλασίους από ό,τι οι λοιποί.

Ένα παράδειγμα δυναμικής μιας εθνικής μειονότητας, η οποία προεκάλεσε την αντιπαράθεση μεταξύ κρατών είναι αυτό των Σουδητών της Βοημίας. Ο ιστορικός όρος Sudeten, που χρησιμοποίησαν οι Γερμανοί της Βοημίας για να ξεχωρίζουν από τους λοιπούς κατοίκους της Τσεχοσλοβακίας και η εθνικιστική, αντιτσεχική, αντισημιτική προπαγάνδα του ναζιστικού κόμματος της μειονότητας αυτών προεκάλεσε την διένεξη μεταξύ δύο ομόρων κρατών. Της Γερμανίας και της Τσεχοσλοβακίας. Για να μη προχωρήσουμε σε λεπτομέρειες της υποθέσεως των Σουδητών θα αναφέρουμε μόνον, ότι η Σουδητία τελικά παρεχωρήθη στην Γερμανία. Όμως η ηττημένη Γερμανία το 1945 αναγκάστηκε να επιστρέψει την Σουδητία στην Τσεχοσλοβακία και εκείνη με την σειρά της απέλασε τον Γερμανικό πληθυσμό της και στην περιοχή εγκατέστησε Τσέχους.

Ο καθένας από εμάς είναι σε θέση να σκεφθεί, ότι η πράξη της απελάσεως είναι ένα είδος μαθήματος προς κάθε κατεύθυνση ή μπορεί να συνιστά ένα άτυπο προηγούμενο ή μία αναγκαιότητα ή -τέλος πάντων- μία συγκυριακή εκμετάλλευση.

Εν πάση περιπτώσει, οι όποιες ριζικές ενέργειες του παρελθόντος δεν μπόρεσαν να ρυθμίσουν το πρόβλημα των μειονοτήτων εξ αιτίας των -κατά περίπτωση- ιδιαιτεροτήτων. Οι νικητές του Β'ΠΠ, θέλοντας να ρυθμίσουν ορισμένα προβλήματα μειονοτήτων, δημιούργησαν άλλα. Μερικές φορές σημαντικότερα.

Η σύγχρονη αναζωπύρωση και πολλές φορές βιαιότητα των προβλημάτων των μειονοτήτων είναι το αποτέλεσμα εντάσεων, που είχαν επί πολύ αποσιωπηθεί και τεχνητά συγκρατηθεί.

Το 1950, μία υποεπιτροπή των Ηνωμένων Εθνών, που είχε επιφορτισθεί με το πρόβλημα της προστασίας των μειονοτήτων, εξετίμησε, ότι ένας ορισμός θα έπρεπε να στηρίζεται στις βάσεις, που θα ιδούμε παρακάτω. Δηλαδή:

> ο όρος "μειονότητα" περιλαμβάνει μόνον τις μη κυρίαρχες ομάδες ενός πληθυσμού, που έχουν και επιθυμούν να διατηρήσουν εθνικές, θρησκευτικές ή γλωσσικές παραδόσεις ή χαρακτηριστικά σαφώς διαφορετικά από αυτά του υπολοίπου πληθυσμού.

> οι μειονότητες αυτές πρέπει να περιλαμβάνουν αριθμό ατόμων αρκετά μεγάλο, ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν τέτοια χαρακτηριστικά.

> τα μέλη των μειονοτήτων αυτών πρέπει να επιδεικνύουν σεβασμό στο κράτος, του οποίου είναι πολίτες.

Ωστόσο, παρά την προσπάθεια ενός νομικού προσδιορισμού, η ασάφεια δεν έπαψε να υπάρχει. Και τούτο, διότι ο όρος "μειονότητα" δεν είναι στενά νομικός αλλά ευρύτερα κοινωνικοπολιτικός. Στο πλαίσιο αυτό έγινε προσπάθεια να αναζητηθούν τα

κύρια στοιχεία της μειονότητας. Αυτά φαίνεται ότι είναι τέσσερα.

► Το **στοιχείο της κοινότητας**. Για να υπάρχει μειονότητα πρέπει τα μέλη νιας ομάδας να διαθέτουν ορισμένα σαφή χαρακτηριστικά, που τα ενοποιούν σε ομάδα, ενώ συγχρόνως τα διαχωρίζουν από την υπόλοιπη εθνική κοινότητα.

► Το **ποσοτικό στοιχείο**. Το αναφέραμε, γιατί πράγμα πρόκειται.

► Η **συνείδηση της μειονότητας**. Μία στατιστικώς μειωμένη κοινότητα δεν θεωρείται μειονότητα με την αυστηρή έννοια του όρου, εκτός εάν έχει συνείδηση, ότι αποτελεί μειονότητα.

► Η **καταπίεση**, στοιχείο, που δεν είναι απαραίτητο να υπάρχει, αλλά, το οποίο είναι συνηθέστατα ενδεικτικό. Η μειονότητα δεν υπάρχει, ως τέτοια, παρά μόνον αν καταπιέζεται. Ελλείπει καταπίεσως τότε αναφερόμεθα σε αυτόνομες ομάδες και όχι σε μειονότητα.

Η κοινωνιολογία κάνει αναφορά για μία κοινωνική ομάδα, οποιουδήποτε τύπου, που αποτελεί την συνάθροιση ατόμων με προσδιορισμένους στόχους και κανόνες συμμετοχής των μελών της, με τους δικούς της υποχρεωτικούς κανόνες συμπεριφοράς και έναν υποτιτλισμό που την διαχωρίζει από την υπόλοιπη κοινωνία.

Η θέση των μειονοτήτων

Ο ρόλος των μειονοτικών ομάδων ποικίλλει αναλόγως δομής του επικρατούντος συστήματος και περιβάλλοντος. Η πλειοψηφούσα κοινωνία έχει δύο επιλογές. Να **εξαλείψει** την μειονότητα ή να την **ανεχθεί**. Μία μειονότητα μπορεί να εξαλειφθεί με διαφόρους τρόπους. Να **εκδιωχθεί** ή να **καταπνιγεί**. Πολλά είναι τα παραδείγματα στην Ιστορία. Ακραίο παράδειγμα, αυτό των Ναζί εναντίον των Εβραίων. Ένα πρόσφατο είναι και η περίπτωση του Γεωργιανού Σαακασβίλι εναντίον των Οσετών.

Η **ήπια εξάλειψη** είναι η **αφομοίωση**. Με την διαδικασία αυτή η μειονότητα υιοθετεί τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά της πλειοψηφίας, που κυριαρχεί. Κατά τον 19ο και στις αρχές του 20ου αιώνας, παρατηρήθηκε εισροή Ευρωπαίων μεταναστών στις ΗΠΑ. Αντί να τους επιτρέψει να διατηρήσουν τα αρχικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους, η κυρίαρχη αγγλόφωνη, προτεσταντική πλειοψηφία, προτίμησε να εμποτίσει τους μετανάστες με τον επικρατούντα πολιτισμό. Έτσι οι μεταναστευτικές ομάδες δεν συνέστησαν αυτόνομες κοινωνικές ομάδες, αλλά μάλλον αφομοιώθηκαν στην αμερικανική κοινωνία και η οποία και βαπτίσθηκε αμερικανικό έθνος.

Βέβαια, αυτό το βορειοαμερικανικό έθνος παρουσιάζει ιδιότητες εντελώς ξεχωριστές. Έθνος μεταναστών, χωρίς καμμία παράδοση Ιακωβινισμού (πρώτη διακήρυξη περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων), άρα πρόθυμο να αναγνωρίζει την πολιτισμική αυτονομία των διαφόρων εθνοτήτων, που το απαρτίζουν. Συγκροτήθηκε εν τούτοις επάνω σε ένα αγγλοσαξονικό πουριτανικό

αρχικό καλούπι, από όπου κληρονόμησε την ενοχλητική ψευδαίσθηση, ότι κατέχει τα πρωτεία της ηθικής στον κόσμο και κατά συνέπεια είναι φορέας ενός "ξεχωριστού πεπρωμένου". Όποιος μελετά την Ιστορία, μπορεί να συναντηθεί με το ότι αυτή η ψευδαίσθηση της ανωτερότητας έχει τις ρίζες της σε μία συγκεκριμένη αγγλική πουριτανική ιδεολογία του 17ου αιώνας, η οποία όμως στερείται κάθε εγκυρότητας, δεδομένου, ότι η γένεση μια ιδέας αποκτά εγκυρότητα μόνον και εφόσον είναι λογικά και οντολογικά καθολικεύσιμη. Κάτι, που εδώ ασφαλώς δεν ισχύει.

Αυτή η ενοχλητική αξίωση του ξεχωριστού πεπρωμένου ενσαρκώθηκε τον 19ο αιώνα σε ένα υποτιθέμενο δικαίωμα καθυποτάξεως των Ινδιάνων της Αμερικής και προσαρτήσεως των επί δύο και πλέον αιώνες μεξικανικών και ισπανοφώνων εδαφών, ενώ στον 20ο αιώνα σε ένα καθαρά επεκτατικό ρόλο μεταμφιεσμένο σε θρησκευτική και πολιτική ηθικότητα.

Δεν υπάρχει βέβαια αμφιβολία ότι παράλληλα με αυτά τα επικίνδυνα στοιχεία, το αμερικανικό έθνος έχει παραγάγει και πλείστα θετικά. Κυρίως σε επιστημονικό, τεχνολογικό, λογοτεχνικό, μουσικό και γενικά πολιτιστικό επίπεδο. Στοιχεία, τα οποία ασυζητητί δεν πρέπει να απορρίψουμε μέσα από μία γενικευμένη και a priori αντιαμερικανική ιδεολογία, η οποία τελειωτάως μας έχει κατακαλύψει και την οποία εντόνως απευχόμαστε.

Εδώ θα χρειαστεί να σταθούμε για λίγο. Ενωό στους Αμερικανούς. Οι ΗΠΑ, κατά τον Βορρά συνορεύουν με τους Καναδούς. Ο Καναδάς είναι χώρα συνώνυμη με την ευημερία, την ασφάλεια, την αξιοπιστη κοινωνική πορεία και την καλή γειτονία.

Οι νότιοι γείτονες, οι Μεξικανοί, για τους Αμερικανούς συνιστούν μείζον πρόβλημα. Η είσοδος Μεξικανών λαθρομεταναστών στο έδαφος των ΗΠΑ προκαλεί τους μηχανισμούς του συναγερμού, όπως επίσης και το σύνδρομο της αβεβαιότητας περί της ισορροπίας της ξεχωριστής αμερικανικής οντότητας, της πεπρωμένης να μεγαλουργήσει και η οποία, όπως διατείνονται είναι εκ Θεού εκπορευομένη.

Για την εξασφάλιση λοιπόν από την λαθραία είσοδο Μεξικανών στο αμερικανικό έδαφος, έχει προβλεφθεί και λειτουργεί εκτεταμένη ηλεκτροφόρος φραγή, η οποία μάλιστα και όταν απαιτείται καλύπτεται και δια πυρών από συνοριοφύλακες. Από ό,τι τουλάχιστον γνωρίζουμε οι Μεξικανοί δεν έχουν πλέον βλέψεις στην επικράτεια των ΗΠΑ. Εκτός εάν σκέπτονται σε περιβάλλον επιμεμηκυμένων χρονικών οριζόντων.

Ας πάμε τώρα να φανταστούμε, ότι οι ΗΠΑ περιβάλλοντο από -καθ' υπόθεσιν ή κατ' ένδειξιν- μη φιλικές χώρες. Ας πούμε από την Κίνα, την Β. Κορέα κ.α. Γνωρίζουμε από τα στατιστικά δεδομένα, ότι στις ΗΠΑ παρρητιδημούν περίπου 4 εκατομμύρια Κινέζοι μετανάστες. Εάν δεν παρενεβάλλετο μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ ο Ειρηνικός Ωκεανός, παρά μόνον χωράφια, δάση και χαράδρες, τότε αυτά τα 4 εκατομμύρια θα ήταν τουλάχιστον δεκαπλάσια εάν ληφθούν υπ' όψιν τα

στοιχεία του δυσθεωρήτου πληθυσμού της Κίνας και της αβυσσαλέας οικονομικής ανισότητας των δύο αυτών χωρών.

Διερωτώμαι, εάν όλα αυτά περί αφομοιώσεως, πολιτισμένης αντιμετώπισεως, συντηρήσεως του αισθήματος εθνικής ασφαλείας, ασφαλείας συνόρων και τα παρόμοια θα είχαν κάποια αθώα θέση στον νού της αμερικανικής κυβερνήσεως. Και βέβαια η Αμερική δεν κινδυνεύει από τα εκατομμύρια των Ιταλών, των Πολωνών, των Ελλήνων και των λοιπών μεταναστών, που προέρχονται από τα υπόλοιπα 200 κράτη του πλανήτη Γη. Δεν κινδυνεύει, διότι την χωρίζουν ωκεανοί από τον υπόλοιπο κόσμο.

Δεν συμβαίνει το ίδιο με την δική μας χώρα.

Όταν εισέρχονται μετανάστες ανεξέλεγκτα, σε ανατρεπτικά ποσοστά, σε σχέση με τον γηγενή πληθυσμό και μάλιστα από **όμορες χώρες**, τούτο σημαίνει καταλυτική αλλοίωση των γνωστών ελληνικών παραμέτρων. Αργά ή γρήγορα θα δημιουργηθούν μειονότητες και αργότερα επικρατούσες κοινότητες, δεδομένης και της υπογεννητικότητας του ελληνικού στοιχείου. Αυτές λοιπόν οι μειονότητες ογκούμενες σε αριθμό ατόμων και σε επιβολές οικονομικού χαρακτήρα, κάποια στιγμή, θα προβάλλουν κοινωνικές και πολιτικές διεκδικήσεις. Με άλλα λόγια θα έχουν πρωτεύοντα και ουσιαστικό λόγο στο αύριο της Ελλάδος. Εάν μάλιστα οι συγκυρίες το επιτρέψουν, αυτές οι μειονότητες θα παίξουν τον ρόλο του στρατηγικού μοχλού των ομόρων χωρών σε ένα παιχνίδι εις βάρος της εδαφικής ακεραιότητας της Ελλάδος, αφού θα έχουν προηγηθεί απροκάλυπτοι αλτρωτισμοί στους κόλπους των μειονοτήτων. Και εδώ επιβάλλεται να κάνουμε μία παύση και να ευχηθούμε ώστε να γονιμοποιηθεί η ελληνική σκέψη, τουλάχιστον σε θέματα, που αφορούν στην ασφάλεια και που αποκρίνονται στις υπό διαμόρφωση πολυπλοκότητες, που οι ελληνικοί μας προσανατολισμοί ανέχονται.

Η αφομοίωση των μεταναστών και λαθρομεταναστών στην προκειμένη περίπτωση της Ελλάδος και όχι της Αμερικής δεν είναι εφικτή, σε αντίθεση με εκείνους που πιστεύουν τα σχετικά φθέγματα περί "Ελληνικής παιδείας". Ο Αλβανός θα παραμείνει Αλβανός εις τους αιώνας των αιώνων. Το ίδιο και ο Βούλγαρος. Και ο Τούρκος θα είναι Τούρκος και μάλιστα κάθε πρωί θα θυμιατίζει το εικόνισμα του Κεμάλ και θα ορκίζεται σ'αυτόν, ότι είναι υπερήφανος που είναι Τούρκος.

Για τον Σκοπιανό, αδυνατώ να αποφανθώ. Εάν δεν σημειώνονταν έλλειψη διορατικότητας από την ελληνική πλευρά ή εάν έστω και από σήμερα παρατηρηθεί αποφασιστικότητα και εύστοχες εκτιμήσεις που θα οδηγήσουν στην ορθή επιλογή μιας εθνικής στρατηγικής, τότε ο Σκοπιανός θα μπορούσε να αποτελέσει ένα απάρτιο του σώματος των Ελλήνων μια και με δυσκολία παλαίβει να πιστέψει, στο υγρό, το οποίον ενίεται στον εγκέφαλό του και που του δημιουργεί την παραίσθηση,

ότι αποτελεί μέρος ενός μακεδονικού έθνους.

Εν πάση περιπτώσει, η αφομοίωση σπανίως συνιστά διαδικασία ολοσχερούς εξαλείψεως μειονοτήτων. Κατά την πορεία της αφομοιώσεως η κυρίαρχη ομάδα, παράλληλα με την επιβολή του δικού της πολιτισμού, υιοθετεί συνήθως ορισμένα στοιχεία του πολιτισμού της μειονότητας.

Όταν επιτρέπεται σε μία μειονότητα να υπάρχει μέσα στο πλαίσιο μιας ευρύτερας κοινωνίας, το κοινωνικό σύστημα που προκύπτει χαρακτηρίζεται πλουραλιστικό. Οι κυρίαρχες δυνάμεις σε μία πλουραλιστική κοινωνία επιλέγουν την ανοχή απέναντι στις μειονότητες για δύο λόγους. Η κυρίαρχη πλειοψηφία μπορεί να μη βλέπει τον λόγο γιατί να απαλλαγεί από την μειονότητα. Από την άλλη μεριά, ακόμη και εάν η μειονότητα αντιμετωπίζεται με απέχθεια, μπορεί να υπάρχουν πολιτικά, ιδεολογικά ή ηθικά εμπόδια σε μία διαδικασία εξαλείψεώς της. Π.χ, το είδος της απασχολήσεως των ατόμων της μειονότητας είναι τέτοιο, που το κέρδος από την ύπαρξή τους είναι μεγαλύτερο από την ζημία της εκδιώξεώς των. Αυτό βέβαια συμβαδίζει με την θεωρία του χρησίμου εχθρού ή επί το ηπιώτερον με την ανεκτική συμβίωση των ανισοτήτων. Υπόθεση φυσικά, που δεν θα υποστηρίζεται ούτε θα συμβαίνει αगाστώ εις το διηνεκές.

Η δομή της κοινωνίας, ως συνόλου επηρεάζει τον ρόλο, που παίζουν σε αυτήν οι μειονοτικές ομάδες, οι οποίες εξ ορισμού ταξινομούνται κάπου χαμηλότερα από την κορυφαία βαθμίδα της κοινωνικής ιεραρχίας. Ο βαθμός κοινωνικής κινητικότητας ενός μέλους μιας μειονοτικής ομάδος εξαρτάται από το εάν η κοινωνία στην οποία ζει είναι κλειστή ή ανοικτή.

Κλειστή κοινωνία είναι εκείνη στην οποία ο ρόλος και η λειτουργία του ενός ατόμου θεωρητικά δεν μπορεί να αλλάξει ποτέ. Αντιθέτως, η ανοικτή κοινωνία επιτρέπει στο άτομο να μεταβάλλει τον ρόλο του, με αντίστοιχες αλλαγές στην κοινωνική του θέση. Η ανοικτή κοινωνία επιτρέπει σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες να αμιλλώνται για τους ίδιους οικονομικούς πόρους, με αποτέλεσμα οι σχέσεις τους να είναι ανταγωνιστικές. Σε μία ανοικτή κοινωνία η ταξινόμηση ενός ατόμου σύμφωνα με την κοινωνική του ομάδα δεν έχει την ίδια βαρύτητα με την ταξινόμηση, που το άτομο αποκτά για τον εαυτό του.

Στην Ελλάδα το πρόβλημα τέθηκε οξύτατο κατά τους Βαλκανικούς πολέμους και μετά από αυτούς. Και επιδιώχθηκε η ριζική του λύση με την υποχρεωτική ανταλλαγή των πληθυσμών. Σήμερα αναγνωρίζεται μόνο μία μειονότητα. Η μουσουλμανική, η οποία διέπεται από το καθεστώς, που θεσπίστηκε με την Συνθήκη της Λωζάνης και τώρα, η μειονότητα αυτή ζει υπό συνθήκες πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας και ισότητος δικαιωμάτων, τα οποία προστατεύονται συνταγματικά.

Παρ'όλα όμως αυτά τα συνταγματικά και τα περί μειονοτήτων νόμιμα, όλοι αντιλαμβάνομεθα, ότι στην ελληνική ατμόσφαιρα υπάρχει μία μόλυνση και

της οποίας η διάγνωση διερμηνεύει μία τουρκική διεκδικητικότητα. Αυτή η επιθετική πολιτική της Τουρκίας διατυπώθηκε πριν μερικά χρόνια με εντυπωσιακή σαφήνεια, όταν ο τότε Τούρκος πρωθυπουργός εδήλωνε κατηγορηματικά, ότι *"ο 21ος αιώνας θα είναι αιώνας των Τούρκων, καθώς ο Τουρκικός κόσμος θα ελέγχει τον τεράστιο γεωπολιτικό χώρο από την Αδριατική μέχρι το Σινικόν Τείχος"*. Εννοούσε λοιπόν ο Οζάλ το γνωστό πλέον Ισλαμικό τόξο, το οποίον θα περιείχε από ανατολίας προς δυσμάς, εδάφη των Αλταίων, Καζακστάν, Κιργιστάν, Τατζικιστάν, Ουζμπεκιστάν, Τουρκμενιστάν, Αζερμπαϊτζάν, Τουρκίας, Ανατολικής Ρωμυλίας, Δυτικής Θράκης, Σκοπίων, Διάδρομο Σατζάκ Μαυροβουνίου και Βοσνίας.

Και ναι μεν για τα αχανή εδάφη της ανατολής, θα λέγαμε, ότι αυτός ο ευσεβής πόθος θα παραμείνει πόθος, παρ'όλον ότι με τις χώρες αυτές υπάρχει συγγένεια μέσω μιας τουρκογενούς γλώσσας. Αλλά δεν είναι καθόλου ευσεβής πόθος και μπορεί να καταστεί πραγματικότητα, μέσω μιας εφικτής συγκυριακής εκμεταλλεύσεως των προϋποθέσεων, που αναπτύσσονται σε φιλάσθενες, στα δυτικά της Τουρκίας δημοκρατίες.

Όταν ο Τούρκος υπουργός εξωτερικών προσφάτως επισκεφθείς την μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης την προσεφώνησε **"Τουρκική μειονότητα"**, τούτο σημαίνει, ότι αδιαφορεί για οποιαδήποτε προηγηθείσα Συνθήκη, εφ'όσον το έχει εμπεδώσει, ότι δεν θα υπάρξει αντίδραση από μία γειτονική χώρα, η οποία στην αποδεδειγμένη της αδυναμία εκφράζεται με ευχές που βασίζονται σε δημοκρατική συναντίληψη και υποδειγματική ψυχραιμία και αμοιβαία κατανόηση και καλή γειτονία και μέτρα οικοδομήσεως εμπιστοσύνης, και στρατιωτική ανοχή και χριστιανική αγάπη και όλες τις αρετές της οικουμένης.

Σ'αυτή λοιπόν την μουσουλμανική μειονότητα παρατηρούμε μία κατευθυνόμενη έξωθεν πορεία, της οποίας οι συντελεστές, σαφώς μας προσανατολίζουν σε σκέψεις, που αποκαλύπτουν την στρατηγική της χρησιμοποίησης από την Τουρκία.

Η κοινωνική της συγκρότηση με θρησκευτική ύφανση δεν θεωρείται πλέον παράγων καθησυχαστικός.

Μία πιθανή έκβαση και αναλόγως συγκυριών θα είναι η ανάρτηση στην επικαιρότητα του δικαιώματος αυτοδιαθέσεως των 'Τούρκων' της Δυτικής Θράκης. Οι οποίοι και όσοι από αυτούς τους μειονοτικούς έχουν ή αποκτούν τουρκική συνείδηση θα αποτελέσουν μοχλό αποσταθεροποίησης και αναταραχής στην περιοχή.

Πιθανή είναι και η διαμόρφωση ευνοϊκού υπέρ της μειονότητας κλίματος στην διεθνή κοινή γνώμη. Σ'αυτόν λοιπόν τον μουσουλμανικό πληθυσμό με μέριμνα της Τουρκίας και θεατή την Ελλάδα μπορεί να καλλιεργηθεί στην συνείδησή του η πεποίθηση, ότι η επιβίωσή του και η ευημερία του εξαρτώνται αποκλειστικά και μόνον από το άσβεστο ενδιαφέρον της αποκαλούμενης "μητέρας πατρίδας".

Μία προσεκτική παρατήρηση θα μας φανερώσει μία **ενδοστρέφεια** της μειονότητας. Αυτή η κοινωνική διαμόρφωση είναι μία συμφέρουσα συνθήκη για την Τουρκία, όπως επίσης και η αναγωγή της μουσουλμανικής θρησκείας και της τουρκικής γλώσσας σε στοιχεία εθνοφυλετικής καθαρότητας.

Ομοίως παρατηρείται μία επιδίωξη εμπεδώσεως ιδιαίτερας ψυχολογίας στους κόλπους της μουσουλμανικής μειονότητας, ότι είναι ένας λαός υπό ξενική κατοχή, που οφείλει να ζει, να ονειρεύεται και να αγωνίζεται για την "απελευθέρωσή" του και την "επιστροφή" του στην μητρική αγκαλιά της Τουρκίας. Αυτή η ιδεολογικοπολιτική στρατηγική απαντά σε μία **δυναμική της μειονότητας**, η οποία χρήζει ιδιαιτέρας προσοχής.

Ένα κραυγαλέο παράδειγμα συγκρούσεως μεταξύ λαών είναι και η περίπτωση της Κύπρου, η έκβαση της ιστορίας της οποίας είναι ιδιαίτερο προς εξέταση αντικείμενο, λόγω του όγκου των περιεχομένων συστατικών μερών επάνω στην ανθρωπολογική του μελέτη, την ποιοτική δυναμική των αντιπαραβεβλημένων μειονοτήτων/κοινοτήτων και την συμφέρουσα αντιμετώπιση εκ μέρους των όχι αποκλειστικά συγγενών πολιτικών δυνάμεων και κρατικών οντοτήτων. Το ερώτημα είναι εάν κάτι ανάλογο είναι το σκοπούμενο στην Θράκη.

Ας αφήσουμε τώρα τους μουσουλμάνους της Θράκης και ας πάμε στα ενδεχόμενα να συμβούν στο λίαν εγγύς μέλλον.

Είναι η δυναμική των ήδη ευρισκομένων μεταναστών και λαθρομεταναστών στην χώρα μας.

Ο αριθμός τους είναι ανεξακρίβωτος λόγω αδυναμίας του ελεγκτικού μας μηχανισμού. Πιστεύεται, ότι εγγίζει το 20% του διανυκτερεύοντος στην Ελλάδα πληθυσμού. Υπάρχουν αυξητικές τάσεις σ'αυτό το ποσοστό. Πληροφορίες μας λένε, ότι υπάρχουν τη στιγμή αυτή 200.000 λαθρομετανάστες στην μικρασιατική ακτή και οι οποίοι διαπεραιώνονται καθ' ομάδες στα Ελληνικά νησιά με την διευκόλυνση των Τούρκων και ίσως με την συνδρομή μερικών "στραβών ματιών" από την πλευρά της ημεδαπής. Με το αζημίωτο βέβαια.

Δεν χρειάζεται πολλή φαντασία για να συμπεράνουμε, ότι θα υπάρξει ημέρα, όπου θα έλθει η αλβανική γλώσσα στα ελληνικά δελτία ειδήσεων, στις ελληνικές εφημερίδες, στους ελληνικούς δρόμους, στις επιγραφές ιδιωτικών και δημοσίων καταστημάτων. Οπουδήποτε! Όταν μάλιστα αρχίσει η πολιτογράφηση των Αλβανών μεταναστών, τότε θα υπάρξει και πολιτική εκπροσώπηση, της οποίας τα ποσοστά θα είναι διαρκώς αυξανόμενα λόγω της υπεργεννητικότητας των Αλβανών και αντιστοίχου αρνητικής επιδόσεως των γηγενών.

Αρκεί να θυμηθούμε το ιστορικό παράδειγμα του Κοσσοβού για να καταλάβουμε το μέγεθος της

επερχομένης ανατροπής. Δηλαδή, έτσι ξεκίνησε και η είσοδος των Αλβανών στο Σερβικό Κοσσυφοπέδιο και τελικά η αύξηση και η πλήθυνση των γόνων των ευκάρπων Αλβανίδων μητέρων ανέτρεψε δραματικά την σύνθεση του πληθυσμού τού ήδη προστατευομένου από την ομάδα των ισχυρών δυνάμεων "ανεξαρτήτου" αλβανοφώνου κράτους.

Λέγεται, ότι η **γλώσσα είναι πατρίδα**. Τι λέτε λοιπόν, όταν απ'άκρου σ'άκρον της αυριανής Ελλάδος ακούγεται η αλβανική; Πώς θα ονομάζεται αύριο αυτή η περιοχή, όταν οι ελληνόφωνοι θα αποτελούν ισχνή μειοψηφία;

Πώς θα μοιάζει οπτικά η ελληνική περιοχή του αύριον, όταν εδώ μέσα θα υπάρχουν σε κάθε πόλη και χωριό μουσουλμανικά τεμένη, όπου ο Παρθενώνας πλέον θα βρίσκεται κάτω από την σκιά τους; Διότι, όπως καταλαβαίνετε, όλοι αυτοί οι Πακιστανοί, οι ευρωτούρκοι και ο υπόλοιπος αντιχριστιανικός κόσμος θα απαιτήσουν κατά τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους χώρους λατρείας των. Οι δε μειονοτικοί Έλληνες και όσοι εξ αυτών θα διαθέτουν κάποια απομείνασα πίστη, θα καταφεύγουν κρυφίως σε ναούς, όχι για τον φόβο των αλλοπίστων, αλλά για να αποφύγουν τον χλευασμό εκ μέρους εκείνων των Ελλήνων, οι οποίοι έχουν εισέλθει πλέον στην ατμόσφαιρα της αυξούσης αθεϊστικής ροπής, η οποία επιτάσσεται από τον αριστερίστικο συρμό της καθολικής αμφισβήτησης.

Γράφει ο Arnold Toynbee, ο μεγαλύτερος Άγγλος ιστορικός στην Σπουδή της Παγκοσμίου Ιστορίας, σε μία παράγραφο: **"Δια ποίον λόγον οι βάρβαροι τελικώς διέσπασαν τα σύνορα και εισέβαλαν στον Ρωμαϊκόν κόσμον; Διότι, όταν τα σύνορα μιας κοινωνίας ανωτέρου πολιτισμού και μιας άλλης κατωτέρου τοιούτου, παύσουν να προχωρούν, η πλάστιγγ' δεν καταλήγει εις μίαν σταθεράν ισορροπίαν, αλλά με την πάροδο του χρόνου, κλείνει υπέρ της καθυστερημένης κοινωνίας κλπ, κλπ"**.

Ιδού ένα από τα άπειρα μαθήματα της Ιστορίας.

Βέβαια δεν λέμε να πάρουμε τα ντουφέκια και να βγούμε στα βουνά και τα λαγκάδια για να ευρύνουμε τα σύνορα της Ελλάδος, αλλά η πολιτική μας θέση εν προκειμένω που εκφράζεται με το **"δεν διεκδικούμε τίποτε"**, σημαίνει παραίτηση από την προσπάθεια διατήρησης της σφριγηλότητας του ελληνικού έθνους.

Και εάν είναι έτσι, τί μένει;

Να αρχίσουμε να μελετάμε αρχές και κανόνες αποτροπής; Και τί είναι ανατροπή, όταν ο εχθρός βρίσκεται ήδη μέσα; Και πρώτος από όλους τους εχθρούς, ο μηδενιστής εαυτός μας!

Μετά ασφαλώς, είναι οι άλλοι. Οι Αλβανοί, οι Βαρδαραίοι, οι Βούλγαροι, οι Τούρκοι. Όλοι αυτοί οι όμοροι διεκδικούν. Όταν λοιπόν ωριμάσει η στιγμή, ακόμη και οι Βαρδαραίοι με την εμφυτευμένη στην συνείδησή τους πίστη, ότι έχουν μεταλλαχθεί σε Μακεδόνες θα έλθουν σαν άλλοι Δαβίδ να χτυπήσουν τον

σαπροκοίλιον Έλληνα Γολιάθ, ο οποίος ανίκανος πλέον για αντίσταση θα υποταχθεί στο μέλλον, που αυτός επέλεξε, ότι του ταιριάζει. Δηλαδή του υποτεταγμένου ή στην καλύτερη περίπτωση του δυσμοίρου ευρωραγιά.

Στην προκειμένη περίπτωση απαιτείται να εκβιασθεί το στρατιωτικό μας αισθητήριο το οποίο οφείλει να διαισθάνεται και τα πλέον δυσμενή σενάρια.

Ένας στρατιωτικός δεν πρέπει να εφησυχάζει. Ούτε και με τις πιο αισιόδοξες πολιτικές διαβεβαιώσεις. Δεν πρέπει να ακούει τις σειρήνες, τις άδουσες τραγούδια αγάπης του τύπου make love, not war. **Κανείς δεν μπορεί να μας διαβεβαιώσει, ότι δεν θα γίνει πόλεμος.** Ούτε ο εκλεγμένος πλανητάρχης Μπαράκ Ομπάμα. Αν ήταν έτσι θα είχαν καταργηθεί οι στρατοί. Και πρώτα από όλους εδώ στην Ελλάδα όπου δυστυχώς η στρατιωτική ιδέα προσβάλλεται από τους μικρονοήμονες των οποίων ο αριθμός δυστυχώς αυξάνει. Ευτυχώς όμως, που οι υπεύθυνοι κατανοούν την ευθύνη τους για ένα ισχυρό Ελληνικό στρατό. Συνεπώς, **ας έχουμε τον νου μας στο λατινικό si vis pacem para bellum.**

Εμείς οι στρατιωτικοί δεν πρέπει να αγόμεθα από την μιζέρια του χρήματος, όπως έχει αυτή τούτη η ιδέα απλωθεί στο παγκοσμιοποιημένο γίγνεσθαι και έχει επιδράσει στην ανασύνταξη του επικουρείου διαμερίσματος του υποσυνειδήτου μας. Δεν πρέπει να συγκαταλεχθούμε στην χορεία των πιστευόντων στην μείωση του ενδιαφέροντος για τον στοχασμό και την πνευματική δημιουργία. Είμαστε σε θέση να κατηγοριοποιήσουμε τους καθ'οιονδήποτε τρόπο νεμομένους τα υλικά αγαθά. Αυτοί δεν πιστεύουν στην έννοια της ισχύος της ελληνικής συλλογικότητας, αλλά στην επέκταση του δικαιώματός των να χρησιμοποιούν εργατικά χέρια ανεξαρτήτου προελεύσεως, αδιαφορώντας για ό,τι δήποτε έχει αρνητική επίδραση σε θέματα ασφαλείας των προσώπων του ιδίου με αυτούς γένους. Δεν πρέπει λοιπόν να αφήσουμε τον εαυτόν μας να τυφλωθεί από την λάμψη των αγαθών, αναγκάζοντάς μας να βλέπουμε μονάχα αυτά. Διότι αυτό έχουν πάθει εκόντες άκοντες, οι περισσότεροι σημερινοί Έλληνες. Η νεοελληνική σκέψη περιστρέφεται γύρω από το χρήμα. Το κέρδος.

Το φαινόμενο της αθρόας εισόδου μεταναστών στην Ελλάδα και η παραμονή τους εδώ, σε ποσοστά παγκοσμίου ρεκόρ έχει την εξήγησή του. Ο σημερινός Έλληνας πιστεύει στο δωδεκάθεο και πιο πολύ στον **κερδών Ερμή**. Και η εφαρμογή της θεωρίας του κέρδους άρχεται από την ανοχή έναντι των εισαγομένων φθηνών δούλων. Μετά είναι οι άδηλες πηγές της παραλλήλου αγοράς. Και μεταξύ μια πλειάδος άλλων πηγών που προσδιορίζουν τα ταμειύματα των Ελλήνων είναι και ο δεξιολογικός χειρισμός σε θέματα οφειλών του προς την εφορία.

Σήμερα ακόμη και οι λαϊκές μάζες, ακόμη και ο αγροτόκοσμος υιοθετούν την αριστοκρατική περιφρόνηση για την εργασία. Η εργασία είναι αντικείμενο των μεταναστών, οι οποίοι, όπως είναι φυσικό, μισούν τους εργοδότες και περιμένουν την ώρα για το "πότε θα κάνει ξαστεριά... και μετά...".

Εμείς οι στρατιωτικοί είμαστε θεατές σ' αυτή την επιχειρούμενη υπερτροφοδότηση αλλοτροπιών με σκοπό την πολυσύνθεση της κοινωνίας μας. Μάλιστα έχουμε την ικανότητα να διαβλέπουμε την απομείωση της δυνάμεως των ελληνικών παραδόσεων και την κάλυψή τους από μία τάξη που κυριαρχείται από τον ελεγχόμενο λόγο. Ίσως θα θέλαμε να είναι αλλοιώς, αλλά προς το παρόν δεν μπορούμε να καταλάβουμε τί ακριβώς επιτελείται στην ελληνική συλλογική συνείδηση.

Αυτή η διογκούμενη φιλελευθεροποίηση διέπεται από άναρχους μηχανισμούς, όπου ακόμη και οι θαυμαστές της βρίσκονται σε σύγχυση. Ποιές άραγε να είναι οι νέες αξίες;

Το ερώτημα μπορεί να προέρχεται και από όλους όσους καταγγέλλουν τους έχοντες και κατέχοντες και που στο τέλος αποδεικνύεται, ότι οι καταγγέλλοντες θα ήθελαν να συμπεριληφθούν στην κατηγορία των καταγγελλομένων. Με άλλα λόγια ο σημερινός Έλληνας ανέχεται την ύπαρξη των ξένων σαν υπομόχλιο για αυτή του την ψυχολογική λύτρωση διαμέσου του κέρδους, αποβάλλοντας κάθε εθνική ή ηθική αναστολή.

Ο νέος Έλληνας διοχετεύει τις επιθετικές του ορμές, όχι εναντίον αλλοφύλλων και πάντων μη Ελλήνων βαρβάρων, αλλά στους χώρους των super market και των πολυκαταστημάτων. Το όποιο νομιζόμενο κέρδος, του προκαλεί ανοψία, η οποία του περιορίζει την ανθρώπινη ζωή στην καθαγιασμένη πράξη του shopping therapy. Τα ξέφρενα ψώνια, που είναι αποτέλεσμα της διαφημιστικής καθολικής διαχύσεως, του προσδίδουν το υψηλόφρον αίσθημα της πολιτισμικής του τελειώσεως...

Έξαρση, ανανέωση, μιμητισμός: Ω...! Νόες ασθενείς... πρέπει διαρκώς να ανυψώνουμε τις ιδιοτροπίες ορισμένων σε ανάγκες για όλους!

Ισοπέδωση προς τα κάτω. Τα παιδιά μας αιχμάλωτα των κατωτέρων σχολικών προγραμμάτων για να συμβαδίζουν με την μαθησιακή προσληψιμότητα των τέκνων των μεταναστών. Και, όπως οσημέραι διαπιστώνεται, το σύμπαν των ανωτέρων ιδεών του παρελθόντος έχει αρχίσει να συρρικνώνεται εμπρός στις πράξεις των πολιτισμικά ελασσόνων συντελεστών. Ο μεγάλος ελληνικός πολιτισμός σιγά-σιγά αντικαθίσταται από την νέα φιλοσοφία, που περιστρέφεται γύρω από το Mc Donald's, την Coca Cola, το MTV, τα reality shows. Αυτή είναι η πανομοιотυπία του

παγκοσμιοποιημένου ανθρώπου.

Τί νομίζουμε, ότι συνιστά για μας απειλή άραγε;

Μήπως η αποκτήνωση από την απάλειψη συναισθημάτων;

Μήπως η υπαγωγή μας στο παγκόσμιο φιλελεύθερο λόμπυ; Αυτή την απρόσωπη μεγαμηχανή, που εξηγεί την έκπτωση του πατριωτισμού μας, την κρίση της πολιτικής, τις ασύμμετρες προσβολές και την κατάθλιψή μας. Εκεί όπου αγχωνόμαστε με την δουλειά μας, ή με την εφορία, που κι αυτή με την σειρά της δεν συμπεριφέρεται έντιμα σύμφωνα με την αρχή του φαύλου κύκλου. Ή μήπως έχουμε αποβλακωθεί από την υπέρμετρη τηλεοψία;

Τί έχουμε κατορθώσει εμείς οι σημερινοί; Προσπαθούμε εναγωνίως να συσσωρεύσουμε χρήμα.

Έτσι διδάσκεται, ότι είναι ο σημερινός ύπατος σκοπός της ζωής. Υποταγή στο χρήμα. Αυτό το χρήμα, που αποστεγνώνει το χρώμα των λοιπών μας συναισθημάτων. Που μας καθιστά υπηρέτες μιας καταψυκτικής θεότητας, η οποία, όπως τα σημεία των καιρών μάς έχουν μεταλλάξει, κατά τον τρόπο εκτιμήσεως των αξιών, θα μας βοηθήσει να κατεβούμε στους τάφους μας, φορτωμένοι με πλούτη. Για να έχουμε επέκεινα την χρυσή ζωή, που δεν προλάβουμε να βιώσουμε, όσο χρόνο με άγχος επί Γης προσπαθούσαμε να απογράφουμε τα χαρτονομίσματα, που θα μαλάκωναν τον φόβο μας για τον επερχόμενο θάνατο.

Έχουμε αναρωτηθεί άραγε, γιατί η ζωή μας έχει λάβει την απόχρωση του φαιού; Έχουμε σκεφθεί, γιατί η ζωή μας φτωχαίνει;

Ας υποθέσουμε, ότι το αίτιο του κακού είναι, ότι έχουμε πάψει να σκεπτόμαστε. Διότι αν κάνουμε τον κόπο να σκεφθούμε, οπωσδήποτε κάτι καλό θα προκύψει.

Δαθρομετανάστης

**Διοικητικό Συμβούλιο
Κερδοσκόπων**

ΘΗΤΕΙΑ

Τί πταίει;

Υπό Ειδικού Συνεργάτου

Η θητεία των Ελλήνων στις Ένοπλες Δυνάμεις (Ε.Δ.) είναι κατοχυρωμένη με το Σύνταγμα, άρθρο 4, παράγραφος 6, και σε συνδυασμό με την ερμηνευτική διάταξη της προαναφερθείσης παραγράφου, δεν αφήνει αμφιβολίες ότι αυτή αναφέρεται στην καθολική υποχρέωση των Ελλήνων, να υπηρετούν τις Ε.Δ., όπως ο νόμος "Περί Στρατεύσεως των Ελλήνων" ορίζει. Είναι βέβαια γεγονός ότι με βάση την αρχή της ισότητας, ο σχετικός νόμος θα έπρεπε να προβλέπει και την στράτευση των Ελληνίδων, αλλά αυτό το θέμα δεν θα είναι αντικείμενο του παρόντος άρθρου. Η διατύπωση της υποχρεώσεως των Ελλήνων να υπηρετούν υπό τα όπλα την Πατρίδα, αλλά και η διαχρονική εφαρμογή της που έχει διαμορφώσει την πεποίθηση της αναγκαιότητάς της στο σύνολο του ελληνικού λαού, απορρίπτει τις ερμηνευτικές προσωπικές αναλύσεις, μικρής μερίδος συνταγματολόγων, ότι δυνατόν να προβλεπεται μέσω της προβλέψεως του Συντάγματος και η εθελοντική θητεία, γεγονός όμως που προσκρούει στην ερμηνευτική διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του παρόντος Συντάγματος, του οποίου η ισχύς είναι δεδομένη μέχρι την επομένη αναθεωρητική Βουλή που χρονικά προσδιορίζεται μετά το 2014.

Επομένως το θέμα της θητείας, που δυστυχώς απαξιώνεται διαρκώς από τα δύο μεγάλα πολιτικά κόμματα της χώρας μας, χάρις στην ψηφοθηρική, ρουσφετολογική και μικροπολιτική συμπεριφορά τους, πρέπει να αντιμετωπισθεί με ορθολογισμό και δίκαιο τρόπο, καθώς επίσης και αποδοτικό, ώστε οι στρατεύσιμοι να αξιοποιούνται πλήρως και να αποτελούν, μετά το πέρας της θητείας τους, εκπαιδευμένη και ισχυρή εφεδρεία, αλλά και πολίτες με αίσθημα προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο. Συμβαίνει αυτό σήμερα; Η απάντηση είναι όχι, καθόσον :

α. Το σύστημα δεν είναι δίκαιο, δεδομένου του ότι μέσω παράλογων και ελαφρώς νομότυπων απαλλαγών οι οποίες θεσπίζονται από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία, μόνον το 1/3 των προς στράτευση Ελλήνων ανταποκρίνεται στη συνταγματική επιταγή, λόγω της νομοθεσίας περί στρατεύσεως που θεσπίζεται από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία. Περαιτέρω την κατάσταση αυτή χειροτερεύουν οι τοποθετήσεις και μεταθέσεις των οπλιτών που γίνονται χωρίς αντικειμενική κριτήρια και οι ρουσφετολογικές μετατάξεις σε Ναυτικό και Αεροπορία που είναι υπερπληθείς.

β. Δεν είναι ορθολογικό ως προς το χρόνο της θητείας, καθόσον δεν λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός δυσκολίας κάθε κλάδου, μονάδος και περιοχής όπου καλούνται να υπηρετήσουν οι κληρωτοί, π.χ. οι ναύτες μετά το Κέντρο Εκπαιδύσεως, τοποθετούνται σε

βοηθητικές υπηρεσίες του Π.Ν., σε μεγάλα αστικά κέντρα και δη στην παραμεθόριο της Πλατείας Κλαυθμώνος, ενώ οι του Στρατού Ξηράς σε μονάδες εκστρατείας βορείου Ελλάδος (Μακεδονία, Ήπειρο, Θράκη) και νησιά του Αιγαίου.

γ. Οι οπλίτες που τοποθετούνται οι μονάδες εκστρατείας του Στρατού Ξηράς, για έξι (6) μήνες (θεωρητικά), δεν εκπαιδεύονται πλήρως στις ειδικότητές τους, λόγω της χαμηλής επανδρώσεως των μονάδων, της συνυπηρετήσεως σε αυτές με τους ΕΠ-ΟΠ, οι οποίοι προσελήφθησαν (δυστυχώς σε πάρα πολλές περιπτώσεις με ψηφοθηρικό τρόπο) για να συμπληρώσουν τα κενά που δημιουργήσε η μείωση της θητείας των κληρωτών και αντί να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτό, η υπηρεσία τους ανηγόρευσε σε "στελέχη", με συνέπεια οι ανάγκες φρουρήσεως μονάδων και στρατοπέδων, καθώς και οι καθαριότητες αυτών να αφορούν μόνο τους κληρωτούς, σε βάρος της εκπαιδύσεως αυτών, που πριν συμπληρωθεί το εξάμηνο μετατίθενται σε μονάδες εσωτερικού, όπου πλέον τερματίζεται η εκπαίδευσή τους, με συνέπεια να δημιουργείται ανεκπαίδευτη και αγύμναστη εφεδρεία, ενώ η επιχειρησιακή ετοιμότητα των μονάδων να είναι χαμηλή. Τα φαινόμενα αυτά είναι πολύ χειρότερα σ' ότι αφορά τους κληρωτούς που υπηρετούν σε Πολεμικό Ναυτικό και Πολεμική Αεροπορία, όπου, όπως προαναφέραμε, υπηρετούν για ψηφοθηρικούς λόγους, πολλαπλάσιοι, των απαιτούμενων, κληρωτοί σε βοηθητικές κυρίως υπηρεσίες.

Είναι γεγονός ότι το θέμα της στρατεύσεως ταλανίζεται από την υπογεννητικότητα της χώρας μας, σε κάθε όμως περίπτωση το πρόβλημα επιτείνεται από την υπερβολική δομή των Ενόπλων Δυνάμεων και ιδιαίτερα του Στρατού Ξηράς, με συνέπεια τα ελάχιστα επιτρεπτά όρια επανδρώσεως των επιχειρησιακών μονάδων (80-75%) να μην είναι εφικτά.

Η θητεία, διαχρονικά, υπήρξε ένας καταξιωμένος θεσμός, ο οποίος προσέφερε κοινωνικό έργο στους Έλληνες με την προσαρμογή τους κάτω από συνθήκες πειθαρχίας και σεβασμού των νόμων σε κοινωνικό σύνολο, με την παροχή γνώσεων σ' αυτούς για την πολιτική ζωή τους (οδηγοί, τεχνίτες κ.λ.π.) και το βασικότερο, ενίσχυση της φιλοπατρίας τους και τη δημιουργία ενδιαφέροντος για τα κοινά. Επομένως η αξιοποίηση του χρόνου της θητείας των νέων, είναι ο στόχος.

Σε πάρα πολλές χώρες παγκοσμίως, η θητεία καταργήθηκε καθόσον αυτές δεν αντιμετωπίζουν εξωτερικές απειλές, και οι αποστολές των Ενόπλων τους Δυνάμεων αναφέρονται σε αποστολές εξωτε-

ρικού, δηλαδή ειρηνευτικές αποστολές. Τέτοιες χώρες είναι οι ΗΠΑ, Βρετανία, Βέλγιο, Ολλανδία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Πορτογαλία, Τσεχία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Σλοβενία, Δανία, Ρουμανία, Βουλγαρία. Αντιθέτως ο θεσμός της θητείας διατηρείται σε Γερμανία, Φιλανδία, Σουηδία, Κύπρο, Εσθονία, Λιθουανία, Πολωνία, Νορβηγία, ΠΓΔΜ, Τουρκία, Κροατία, Αλβανία, Σερβία, Ρωσία και Ελβετία.

Ορισμένες από τις παραπάνω χώρες θεωρούν τη θητεία μέρος της συμμετοχής των νέων στα κοινά (Γερμανία, Φιλανδία, Ελβετία) και δεν την καταργούν. Οι περισσότερες από τις χώρες αυτές, δεν αντιμετωπίζουν άμεση, σταθερή και ορατή απειλή από γειτονική χώρα, όπως συμβαίνει με την Ελλάδα, όπου η γειτονική Τουρκία, ισχυρή περιφερειακή δύναμη, αποτελεί κυρία απειλή γι' αυτήν με ευθείες απειλές και διεκδικήσεις για το Αιγαίο, (γκρίζες ζώνες, εθνικός εναέριος χώρος, εθνικά χωρικά ύδατα), μειονοτικό στη Θράκη (επί του παρόντος) και Κύπρο, έχουσα διακηρύξει στην Πολιτική Εθνικής Αμύνης της το *casus belli* (απόφαση ΣΕΑ Τουρκίας, Σεπτεμβρίου 2005) και όμως για τους λόγους που αναφέραμε διατηρούν τη θητεία.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές, η θητεία είναι απαραίτητη για την Ελλάδα, τόσο για την ορθή στελέχωση των ενεργών μονάδων, όσο και για την ενεργοποίηση επιστρατευομένων επιχειρησιακών μονάδων σε σύντομο χρόνο σε περίπτωση κινητοποιήσεως, από εκπαιδευμένη όμως εφεδρεία.

Το θέμα της θητείας θα πρέπει να αντιμετωπισθεί πλέον με άλλο πρίσμα και το ψευτοδίλημα της στράτευσης των νέων στα 18 ή 28 να παύσει. Ο ελληνικός λαός είναι ανεκτικός και κατανοεί και οπωσδήποτε αποδέχεται δίκαιο και αδιάβλητο σύστημα στρατεύσεως.

Το θέμα της θητείας, σε σχέση με την αποδοτικότητα του ως προς την ορθή επάνδρωση των μονάδων και την παραγωγή εκπαιδευμένης εφεδρείας, ωφέλιμης και για το κοινωνικό σύνολο, είναι δυνατόν να επιτευχθεί :

α.Με διατήρηση της προβλέψεως στρατεύσεως των νέων στα 19, αλλά και περιορισμού των αναβολών σπουδών, στο οποίο υφίστανται υπερβολές αλλά και γεννά πληθώρα ανυποτάκτων. Ομοίως οι αναβολές ή και οι απαλλαγές στράτευσης για λόγους υγείας πρέπει να αντιμετωπισθούν επί σοβαρότερας βάσεως, ώστε να μην παρουσιάζονται τα φαινόμενα που πρόσφατα απασχόλησαν τα Μέσα Μαζικής Ενημερώσεως και τον Ελληνικό λαό. Στόχος αυτής της προσπάθειας είναι να μηδενισθεί ο αριθμός των ανυποτάκτων, που είναι σήμερα αρκετές δεκάδες χιλιάδες, επιβαρύνοντας έτι περισσότερο την απόδοση των κλάσεων που είναι ήδη προβληματική από την υπογεννητικότητα. (Σε ότι αφορά τις αναβολές στρατεύσεως λόγω σπουδών, θα πρέπει αυτές να εξυπηρετούν τις πραγματικές ανάγκες εκπαιδεύσεως των Ελλήνων, να αφορούν ΑΕΙ και ΤΕΙ εσωτερικού και μόνον, χρονικά

προσδιορισμένες για κάθε ένα κληρωτό, με το χρόνο σπουδών κατά Σχολή συν ένα έτος και εφόσον υφίσταται μεταπτυχιακό στην Ελλάδα για το χρόνο του μεταπτυχιακού. Σπουδές στο εξωτερικό να επιτρέπονται μετά την εκπλήρωση της στρατιωτικής υποχρεώσεως).

β.Με την απλή και ορθολογική δομή των Ενόπλων Δυνάμεων, από του ΓΕΕΘΑ μέχρι τους τακτικούς σχηματισμούς, ώστε ο στόχος για Ένοπλες Δυνάμεις μικρότερες, ευέλικτες, με ισχυρή δύναμη πυρός και υψηλή επιχειρησιακή ετοιμότητα, να γίνει πραγματικότητα.

γ.Με την κατανομή των κληρωτών στους κλάδους με αντικειμενικά κριτήρια, χωρίς ψηφοθηρικές επεμβάσεις με πελατειακής μορφής πολιτικές εξυπηρετήσεις και την εν συνεχεία διάθεσή τους στις επιχειρησιακές μονάδες των κλάδων με σκοπό την πλήρη επιχειρησιακή τους εκπαίδευση, με συνέπεια την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας και ετοιμότητας των μονάδων, τη δημιουργία εκπαιδευμένης εφεδρείας αλλά και πολιτών που θα έχουν προσφορά στην κοινωνία μετά το πέρας της θητείας τους. Το τελευταίο αποτελεί και την μεγαλύτερη κοινωνική προσφορά των Ενόπλων Δυνάμεων.

Η πλειοδοσία επί της μειοδοσίας της θητείας για ψηφοθηρικούς λόγους ας σταματήσει. Το δωδεκάμηνο είναι οριακό για την παροχή πλήρους εκπαιδεύσεως στους κληρωτούς. Εξεταστέο πρέπει να είναι ο βαθμός δυσκολίας στρατεύσεως κάθε κλάδου και προς τούτο ή πρέπει να αυξηθεί η θητεία σε Ναυτικό και Αεροπορία κατά τρεις μήνες ή η κατάργηση της στράτευσης στους κλάδους αυτούς (Ναυτικό, Αεροπορία) και κάλυψη των αναγκών τους με ΕΠΟΠ.

Η πρόθεση μείωσης της θητείας κατά τρεις μήνες, μόνο προβλήματα μη αντιμετωπίσιμα θα δημιουργήσει και ως μέτρο θα είναι καθαρά ψηφοθηρικό. Άλλωστε πως δικαιολογείται να ανακοινώνεται απόφαση του ΣΑΓΕ για αύξηση της οροφής του Στρατού Ξηράς κατά 10.000 άνδρες και ταυτόχρονα να κάνουμε μείωση της θητείας; Έχει προσπαθήσει κανείς να λύσει την εξίσωση αυτή για να δει τι έλλειμμα δυνάμεως δημιουργείται και παρά την πρόθεση περαιτέρω προσλήψεως 15.000 ΕΠΟΠ;

Είναι καιρός να σοβαρευθούμε και να πούμε αν θέλουμε Ένοπλες Δυνάμεις ισχυρές που να αποπνέουν αποτροπή, ή ένα οργανισμό εξυπηρετήσεως πολιτικο-κομματικών υποχρεώσεων, διότι με τις μικροκομματικές αλχημείες από το 2000 και μετά, αυτές ταλαιπωρούνται και αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα.

Η πλειονότητα του Ελληνικού λαού επιθυμεί να διαθέτει η χώρα αξιόπιστες και ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις που να εμπνέουν σ' αυτόν ασφάλεια και να αποπνέουν αποτροπή στους επίβουλους της εδαφικής ακεραιότητος της χώρας.

Ο ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΑΚΟΥ, 2009

Του Αντιστρατήγου ε.α. Δ. Λακαφώση

Οι Ισραηλινο-Παλαιστινιακές και ενδοπαλαιστινιακές συγκρούσεις δεν "λένε" να σταματήσουν και οι διαπραγματεύσεις που ακολουθούν δεν έχουν ποτέ ουσιαστικό αποτέλεσμα. Αλλά, και μετά την τελευταία Ισραηλινή επιδρομή των 22 ημερών στη Γάζα, στις αρχές του 2009, θα βρεθούν αργά ή γρήγορα στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και πάλι τα κύρια προβλήματα του Παλαιστινιακού : εδαφικό, ασφάλεια, Ιερουσαλήμ και πρόσφυγες, χωρίς να υπάρχει περιθώριο για βελτιούμενες και ανανεωμένες προτάσεις. Το "παζάρεμα" αναμένεται να είναι σκληρό. Πάντως, το τέλος (εάν και αφού υπάρξει) δεν μπορεί παρά να βασίζεται στις μέχρι τώρα - ίδιες ή τροποποιημένες - προτάσεις οι οποίες ποτέ δεν βρήκαν εφαρμογή μέχρι τώρα και το Παλαιστινιακό να έχει καταστεί Γόρδιος δεσμός.

Κύρια Προβλήματα - Προοπτικές

Πρώτον το εδαφικό: Το Ισραήλ έχει αποχωρήσει μέχρι τώρα από τη Γάζα, 2005, και προτίθεται να αποχωρήσει και από τη Δυτική Όχθη και να ιδρυθεί νέο Παλαιστινιακό κράτος στη Γάζα και τη Δυτική Όχθη. Με ποίο όμως όνομα; Το εγερθέν Ισραηλινό τείχος οριοθετείτο 8% της Δυτικής Όχθης στο Ισραήλ και πρέπει να υπάρξει συμφωνία ή να γκρεμισθεί το τείχος. Στο νέο κράτος, η Γάζα και η Δυτική Όχθη να συνδέονται με λωρίδα γης που θα παραχωρούσε το Ισραήλ έναντι του εδάφους για όσους ισραηλινούς εποίκους παραμένουν στη Δυτική Όχθη.

Δεύτερον, η ασφάλεια: Το νέο Παλαιστινιακό κράτος να διαθέσει ελαφρύ οπλισμό για εσωτερική και μόνο ασφάλεια και να μην μπορεί να απειλήσει το Ισραήλ. Οι ισραηλινές δυνάμεις να παραμείνουν 2-3 έτη στη Δυτική Όχθη. Να προβλεφθεί ειρηνευτική δύναμη, όχι από ξένες δυνάμεις και όχι υπό το ΝΑΤΟ, πράγμα που απορρίπτεται εξ αρχής από τους εμπλεκόμενους.

Τελικά, να παραχωρηθεί στο νέο κράτος ο εναέριος χώρος - μόνο για τις πολιτικές υπηρεσίες - και η κυριαρχία του εδάφους. Στα δε σύνορα με

την Ιορδανία να υπάρξει ζώνη ασφαλείας και στα σύνορα με την Αίγυπτο διεθνείς παρατηρητές.

Τρίτον, η Ιερουσαλήμ: Η Ιερουσαλήμ να γίνει διδύμη πρωτεύουσα, με διαχωρισμό ή μοίρασμα. Το κυριότερο, όμως, πρόβλημα είναι η παλαιά πόλη με τους κοινούς Αγίους Τόπους - Haram al Sharif και το δυτικό ή τείχος των δακρύων -. Οι Άγιοι Τόποι να μείνουν κοινόι για όλους ή υπό τον έλεγχο του εκεί μουσουλμανικών, εβραϊκών και χριστιανικών αποστολών.

Τέταρτον, οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες: Οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες υπολογίζονται, με τους απογόνους, να είναι 4 εκατομμύρια. Οι αραβικές χώρες να μην απαιτήσουν την επιστροφή του συνόλου των, στις χώρες τους, Παλαιστινίων προσφύγων στο νέο κράτος και να τους χορηγηθεί υπηκοότητα. Επίσης, να μπορούν οι πρόσφυγες να ζητήσουν αποζημιώσεις για τις εγκαταληφθείσες περιουσίες τους από το διεθνές πρόγραμμα ανάπτυξης της περιοχής. Το δε πλείστον των ισραηλινών εποίκων να παραμείνουν στη Δυτική Όχθη υπό Ισραηλινή, όμως, κυριαρχία.

Πλέον των παραπάνω που αφορούν τη "λύση των δύο κρατών", κατά καιρούς έχει κυκλοφορήσει και η "λύση του ενός κράτους", όπως το κράτος της Νοτιοαφρικανικής Ένωσης χωρίς Apartheid, που είναι όμως ανέφικτη όπως μαρτυρεί το παρελθόν.

Ακόμη, ανεξάρτητα από τις προς διαπραγμάτευση μακροπρόθεσμες λύσεις, αυτό που προέχει άμεσα

είναι η συμφιλίωση Hamas-Fatah και η μακροπρόθεσμη εκχειρίδα Ισραήλ - Hamas, πράγματα πολύ δύσκολα.

Συμπεράσματα

Έχει φυτρώσει το μίσος αν και οι Άραβες παλαιότερα, όταν οι Εβραίοι εισέρρεαν στην Παλαιστίνη, διωγμένοι από άλλους λαούς, τους είχαν δείξει συμπάθεια.

Οι Παλαιστίνιοι τώρα αισθάνονται σαν να τους έκλεψαν τη γη τους. Αισθάνονται ότι κάθε προσπάθεια επίλυσης του Παλαιστινιακού έχει τη σφραγίδα της αμερικανικής μεροληψίας. Πάντως, οι ΗΠΑ πρέπει να τηρούν και συγκρατημένη στάση υπέρ του Ισραήλ.

Για να απαλειφθεί ο πόνος των Παλαιστινίων, πρέπει το Ισραήλ να αναλάβει την ευθύνη που του αναλογεί για την παλαιστινιακή τραγωδία και η διεθνής κοινότητα να αναλάβει την τελική ευθύνη για την επί 60 χρόνια κρίση. Ο κόσμος θα αντιληφθεί τότε την ιστορική αδικία των Παλαιστινίων, αλλά και το Ισραήλ δεν επωμίζεται την όλη ευθύνη του Παλαιστινιακού. Αυτό αποδίδει αξιοπρέπεια στον παλαιστινιακό λαό, πολύ βασικό στοιχείο για την επίτευξη διαρκούς ειρήνης.

Ασφαλώς και το Ισραήλ πρέπει να έχει την ασφάλειά του. Αλλά, και οι Παλαιστίνιοι έχουν δικαίωμα για το δικό της κράτος.

Γεγονότα - Συμφωνίες Παλαιστινιακού 2000-2009

2000	2002-2003	2005-2006	2007	2008
Camp David, συνομιλίες (5-7-00). Έχει προηγηθεί η Oslo Treaty (13-9-93)	Arab Peace Initiative (2/02)	Απόφαση Ισραήλ από τη Γάζα (12-9-05)	Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας υπό Hamas-Fatah (Μάρτιος 2007)	Εξάμνηση εκκενοποίησης Ham: (19-7-08)
Απόσυρση ισραηλινού στρατού από το Ν. Λίβανο	Road Map για την ειρήνη (2003)	Εκλογές στην Παλαιστίνη (25-1-06). Η Hamas κερδίζει τις εκλογές	Η Παλαιστίνη στα δύο - σύγκρουση Hamas-Fatah (13-6-07)	Τέλος (19-1-08)
			Εξουσία Γάζας από Hamas	Εισβολή στην 12-08
			Συμφωνία Annapolis-έναρξη	Απόσυρση Ισραήλ από Γάζα

Η διέλευση από στενά διεθνούς ναυσιπλοΐας, το transit passage και το θαλάσσιο συμβάν της 14ης Ιανουαρίου 2009 με την τουρκική φρεγάτα "Turgutreis"

Αντιναυάρχου ε.α. Δρα Στυλιανού Πολίτη

Η Σύμβαση της Γενεύης του 1985 για τη χωρική θάλασσα και τη συνορεύουσα ζώνη, δεν παρέχει ορισμό του όρου "στενό διεθνούς ναυσιπλοΐας". Απλά στην παράγραφο 4 του άρθρου 16 απαγορεύει στο παράκτιο κράτος την αναστολή της αβλαβούς διέλευσης αλλοδαπών πλοίων από τα στενά που χρησιμοποιούνται για τη διεθνή ναυσιπλοΐα, μεταξύ ενός τμήματος της ανοικτής θάλασσας και έτερου τμήματος της ανοικτής θάλασσας ή τμήματος της χωρικής θάλασσας αλλοδαπού κράτους. Η αβλαβής διέλευση από στενά διεθνούς ναυσιπλοΐας (όχι ο πλους διέλευσης) εφαρμόζεται σαν εθιμικός κανόνας του διεθνούς δικαίου ο οποίος διαπιστώθηκε το 1946 και από το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης μετά τα επεισόδια του Στενού της Κέρκυρας όπου βρετανικά πολεμικά πλοία διερχόμενα αβλαβώς από τη χωρική θάλασσα της Αλβανίας, δέχθηκαν στις 15 Μαΐου 1946 αλβανικά πυρά και στις 22 Οκτωβρίου 1946 προσέκρουσαν σε νάρκες με αποτέλεσμα να απολεσθεί ένα πλοίο, σαρανταδύο άνδρες και να τραυματισθούν άλλοι τόσοι.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, η "αβλαβής διέλευση" από τη χωρική θάλασσα ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις, ακόμα και για τα υποβρύχια, τα οποία όμως οφείλουν να πλέουν στην επιφάνεια και να έχουν επηρμένη τη σημαία τους. Δεν υπάρχει στη Σύμβαση της Γενεύης του 1958 για τη χωρική θάλασσα και τη συνορεύουσα ζώνη κωδικοποιημένη σχετική διάταξη που να αφορά την υπέρπτηση των αεροσκαφών.

Η νέα Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας εισάγει για πρώτη φορά το νέο θεσμό του "πλου διέλευσης". Ο όρος "πλους διέλευσης" αναφέρεται σε ένα ιδιαίτερο καθεστώς διέλευσης από στενά διεθνούς ναυσιπλοΐας. Ο αντίστοιχος όρος στα αγγλικά είναι 'transit passage' και μεταφράστηκε στον κυρωτικό νόμο της νέας Σύμβασης για το δίκαιο της θάλασσας(1) με τη φράση "πλους διέλευσης", ενώ στην ελληνική βιβλιογραφία έχει μεταφρασθεί και σαν "ελεύθερη διέλευση". (2)

Το καθεστώς του "πλου διέλευσης" εφαρμόζεται στα στενά διεθνούς ναυσιπλοΐας μεταξύ ενός τμήματος ανοικτής θάλασσας ή αποκλειστικής

οικονομικής ζώνης και ενός άλλου τμήματος ανοικτής θάλασσας ή αποκλειστικής οικονομικής ζώνης με εξαίρεση το στενό που σχηματίζεται μεταξύ ηπειρωτικού εδάφους και νήσου του ίδιου κράτους εφόσον από την άλλη μεριά της νήσου υπάρχει δυνατότητα πλου μέσα από ανοικτή θάλασσα ή αποκλειστική οικονομική ζώνη, παρόμοιας καταλληλότητας ως προς τα ναυτιλιακά και υδρογραφικά χαρακτηριστικά.(3)

Πλους διέλευσης σημαίνει **ελεύθερη ναυσιπλοΐα και υπέρπτηση** με μοναδικό σκοπό το συνεχή και ταχύ διάπλου του στενού χωρίς να αποκλείεται πρόσβαση ή αναχώρηση ή επιστροφή από τις ακτές ενός παράκτιου στο στενό κράτους, με την επιφύλαξη βέβαια των όρων εισόδου σ' αυτό το κράτος.(4) Το καθεστώς αυτό δεν απαγορεύει την εν καταδύσει διέλευση των υποβρυχίων.

Πλοία και αεροσκάφη ενώ ασκούν το δικαίωμα πλου διέλευσης οφείλουν:(5)

α. Να διέρχονται από το στενό χωρίς καθυστέρηση.

β. Να απέχουν από κάθε απειλή ή χρήση βίας εναντίον της κυριαρχίας της εδαφικής ακεραιότητας ή της πολιτικής ανεξαρτησίας των παράκτιων στα στενά κρατών ή να ενεργούν κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο παραβαίνοντας τις αρχές του διεθνούς δικαίου που είναι ενσωματωμένες στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

γ. Εκτός από την περίπτωση ανωτέρας βίας ή κινδύνου, να απέχουν απ' οποιεσδήποτε δραστηριότητες που δεν έχουν σχέση με αυτές που επιβάλλονται για μια κανονική, συνεχή και ταχεία διέλευση.

δ. Να μην εκτελούν θαλάσσιες επιστημονικές έρευνες και υδρογραφικές εργασίες χωρίς την προηγούμενη άδεια των παρακτίων κρατών.

ε. Να συμμορφώνονται με τους νόμους και κανονισμούς των παράκτιων στα στενά κρατών που έχουν σχέση με την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, τη

ρύθμιση της θαλάσσιας κυκλοφορίας, την αποφυγή του έλεγχου και τη μείωση της ρύπανσης, την παρεμπόδιση της αλιείας και τη φόρτωση ή εκφόρτωση εμπορευμάτων, χρημάτων ή προσώπων κατά παράβαση των τελωνειακών, δημοσιονομικών, μεταναστευτικών ή υγειονομικών νόμων και κανονισμών των παράκτιων στα στενά κρατών.

στ. Τα πλοία συμμορφώνονται με τους γενικά αποδεκτούς διεθνείς κανονισμούς τις διαδικασίες και την πρακτική για την ασφάλεια στη θάλασσα. Τα αεροσκάφη να τηρούν τους κανόνες εναέριας κυκλοφορίας του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας και να είναι συντονισμένα στις ραδιοσυχνότητες που είναι καθορισμένες από τις αρμόδιες αρχές ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας.

Για την Ελλάδα οι ρυθμίσεις αυτές δεν είναι ευνοϊκές. Το πλήθος των νησιών της και των διαύλων που μπορεί να εφαρμοσθεί αυτό το καθεστώς εμπνέει δικαιολογημένη ανησυχία. Δεν είναι καθόλου ευχάριστο να διέρχονται υποβρύχια σε κατάδυση πλησίον των ακτών μας, μέσα από τη χωρική μας θάλασσα, χωρίς να γίνονται αντιληπτά ή να πετούν πάνω απ' αυτές τις περιοχές αεροσκάφη. Πώς θα μπορέσει η Ελλάδα να προστατεύσει τα νησιά της από ξαφνική επίθεση αεροσκαφών; Πώς θα μπορέσει να αντιμετωπίσει τη διέλευση ξένων υποβρυχίων από κρίσιμες περιοχές ιδιαίτερα μάλιστα στις περιόδους κρίσεων που εμφανίζονται τόσο συχνά με την γειτονική μας χώρα; Πώς θα μπορέσει να αντιμετωπίσει την συλλογή πληροφοριών; Η ενσωμάτωση στη νέα Σύμβαση αυτών των ρυθμίσεων αποτελεί μια νίκη των μεγάλων δυνάμεων Αμερικανών και Σοβιετικών, και μια ήττα των μικρών και αμυντικά ασθενέστερων κρατών. Η Ελλάδα τάχθηκε από νωρίς κατά του καθεστώτος του "πλου διέλευσης". Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο συνεργάστηκε στενά με κράτη που είχαν το ίδιο πρόβλημα καθώς και με άλλα σύμμαχά τους.(6) Όλοι μαζί χωρίς να παραβλέπουν τις ιδιαιτερότητες των στενών διεθνούς ναυσιπλοΐας υπέβαλαν ένα σχέδιο με το οποίο προσπάθησαν να εξασφαλίσουν μια ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των κρατών που βρέχονται από τέτοια στενά και των αναγκών της διεθνούς ναυσιπλοΐας. Στο σχέδιο αυτό υπήρχαν ειδικές προβλέψεις για πολεμικά πλοία ειδικά μάλιστα για εκείνα που φέρουν πυρηνικά όπλα, για κάθε είδους πυρηνοκίνητα πλοία, για όσα μεταφέρουν πυρηνικές ουσίες και για τα πλοία επιστημονικών ερευνών. Το αποτέλεσμα δεν ήταν αυτό που θα θέλαμε. Αυτό οφείλεται τόσο στην σθεναρή αντίδραση από τις υπερδυνάμεις όσο και στην υπαναχώρηση ορισμένων από την ομάδα που το εισηγήθηκε επειδή η υιοθέτηση του θεσμού του αρχιπελάγους τους εξασφάλισε τα συμφέροντά τους. Μετά απ' όλα αυτά η Ελλάδα αναγκάστηκε να ενεργήσει μονομερώς καταθέτοντας

ερμηνευτική δήλωση αφού δεν μπορούσε να διατυπώσει επιφύλαξη. Το περιεχόμενο της ερμηνευτικής δήλωσης είναι το παρακάτω: (7)

Σχετικά με τις διατάξεις του Μέρους III "περί στενών χρησιμοποιούμενων για τη διεθνή ναυσιπλοΐα" και ειδικότερα όσο αφορά την εφαρμογή στην πράξη των Άρθρων 36, 38, 41 και 42 της Συμβάσεως του Δικαίου της Θάλασσας, σε περιοχές όπου είναι κατεσπαρμένα πολυάριθμα νησιά τα οποία σχηματίζουν πληθώρα εναλλακτικών στενών που εξυπηρετούν ουσιαστικά μια και την αυτή οδό διεθνούς ναυσιπλοΐας, η Ελλάς αντιλαμβάνεται ότι το οικείο παράκτιο κράτος έχει την ευθύνη να προσδιορίζει τον ή τους διαδρόμους εκείνους, μέσα από αυτά τα εναλλακτικά στενά απ' όπου τα πλοία και τα αεροσκάφη τρίτων κρατών θα μπορούν να διακινούνται με καθεστώς transit passage, κατά τρόπο ώστε αφενός μεν να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της διεθνούς ναυσιπλοΐας και αεροπλοΐας μέσω της υπόψη περιοχής, αφετέρου δε να πληρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις ασφαλείας τόσο των διερχομένων πλοίων και αεροσκαφών όσον και του παράκτιου κράτους.

Την δήλωση αυτή την κατήγγειλε εγγράφως η Τουρκία στις 15 Νοεμβρίου 1982 χαρακτηρίζοντας τη μονομερή αυθαίρετη και σαν περιέχουσα νομικά αβάσιμες και απαράδεκτες θέσεις.(8) Η Ελλάδα όμως την επανέλαβε και κατά την επικύρωση της Σύμβασης χωρίς κανένα από τα Κράτη Μέρη να φέρει την παραμικρή αντίρρηση ή να εκφράσει κάποιο δυσμενές σχόλιο. Η μοναδική αντίδραση ήταν εκείνη της Τουρκίας που έγινε πριν την υπογραφή του κειμένου της Σύμβασης. Η δήλωση όμως αυτή δεν θα μπορέσει ποτέ να έχει καμμία έννομη συνέπεια αφού η Τουρκία δεν είναι Μέρος στη νέα Σύμβαση.

Όπως και για την επέκταση της χωρικής θάλασσας, το δεύτερο άρθρο του κυρωτικού Νόμου παρέχει εξουσιοδότηση για προσδιορισμό των διαδρόμων με προεδρικά διατάγματα. **Παρ' όλα αυτά καμιά ενέργεια δεν έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα.**

Τα Στενά Καφηρέα και Κέας Μακρονήσου ενώνουν δύο τμήματα ανοικτής θάλασσας και χρησιμοποιούνται για τη διεθνή ναυσιπλοΐα. Κατά συνέπεια ισχύει το καθεστώς transit passage που παρέχει περισσότερα δικαιώματα από όσα παρέχει το καθεστώς της αβλαβούς διελύσεως. Το καθεστώς αυτό θα πρέπει τώρα πια να το θεωρήσουμε και εθιμικό όπως το θεωρούν όλα τα κράτη συμπεριλαμβανομένων και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Σύμφωνα με την Εφημερίδα ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ της 15 Ιανουαρίου 2009 η Τουρκική φρεγάτα Turgutreis έπλευσε επί 3,5 ώρες μέσα στα Ελληνικά χωρικά ύδατα στο Στενό Καφηρέα και στο Στενό Κέας Μακρονήσου. Οι

Τούρκοι αγνόησαν "προκλητικά τις συνεχείς προειδοποιήσεις της Ελληνικής φρεγάτας "Μπουμπουλίνα" αρνούμενοι να αποχωρήσουν από την περιοχή...". Τελικά όμως το Τουρκικό πλοίο ανέστρεψε και εξήλθε των στενών με την αντίθετη πορεία. Στη συνέχεια εκδόθηκε και ανακοίνωση τύπου του ΓΕΝ με ημερομηνία 15 Ιανουαρίου 2009 και αριθ. πρωτ. 003 η οποία μιλάει για αβλαβή διέλευση και όχι για transit passage και θεωρεί ως μοναδική παραβίαση την αναστροφή του Τουρκικού πλοίου μέσα στην Ελληνική χωρική θάλασσα.

Σε όλα αυτά έχουμε να κάνουμε τα παρακάτω σχόλια.

Α. Ακόμα και αν δεχθούμε ότι δεν ισχύει το transit passage στην περίπτωση αυτή δεν μπορούμε να εμποδίσουμε την αβλαβή διέλευση ξένων πλοίων. Κατά συνέπεια είναι τελείως λάθος οι προειδοποιήσεις της "Μπουμπουλίνας".

Β. Δεν μπορεί να θεωρηθεί παράβαση των κανόνων περί αβλαβούς διελεύσεως ή και του transit passage, η αναστροφή του Τουρκικού πλοίου αν αυτή έγινε μετά από εντολή του δικού μας, όπως φαίνεται από αυτά που γράφει η ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ.

Γ. Μετά από όσα συνέβησαν σύμφωνα με την ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ και μετά από την ανακοίνωση τύπου του ΓΕΝ, οι Τούρκοι θα μπορούν να λένε ότι εμείς από τη μια επικαλούμαστε το Δίκαιο όπως είναι ενσωματωμένο στη νέα Σύμβαση και την άλλη διαμαρτυρόμαστε όταν το εφαρμόζει η Τουρκία. **Με λίγα λόγια ότι δεν ξέρουμε τι μας γίνεται!**

Συμπέρασμα: Ο ατυχής χειρισμός αυτού του απλού συμβάντος οφείλεται στο γεγονός ότι οι αρμόδιοι δεν ήταν ενημερωμένοι και στο γεγονός δεν υπάρχει ένα εγχειρίδιο εφαρμογής του διεθνούς δικαίου υπό μορφή επιχειρησιακής οδηγίας, όπως έχουν όλα τα κράτη και όπως είχε και η Ελλάς το 1912 και το 1915!

1. Νόμος 2321 της 23ης Ιουνίου 1995, (Φ.Ε.Κ. 136 Α/95).
2. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Γ., Η Αιγιαλίτιδα Ζώνη της Ελλάδος, σελ. 178.
3. Βλ. άρθρα 37 και 38 της νέας Σύμβασης για το δίκαιο της θάλασσας.
4. Βλ. παρ. 2 άρθρου 38 της νέας Σύμβασης για το δίκαιο της θάλασσας.
5. Βλ. άρθρα 39, 40, 41 και 42 της νέας Σύμβασης για το δίκαιο της θάλασσας.
6. Τα κράτη αυτά ήταν η Ελλάδα, η Κύπρος, η Ινδονησία, η Ισπανία, η Μαλαισία, το Μαρόκο, οι Φιλιππίνες και η Υεμένη.
7. Α/CONF.62/WS/26/4-5-1982
8. Α/CONF.62/WS/34/15-11-1982

A BRIEF INFORMATION ON THE ESTABLISHMENT, OPERATION AND OBJECTIVES OF THE HELLENIC INSTITUTE FOR STRATEGIC STUDIES

The Hellenic Institute for Strategic Studies (HEL.I.S.S.), a non-profit organization, was founded in October 1994.

The Institute came into being by a number of Flag/General retired Officers of the Hellenic Armed Forces and has been aggrandized after the participation of personalities coming from communities such as Academic, Diplomatic, Business, Journalism and from those specialized on international affairs.

The aim of HEL.I.S.S. is to be employed with questions that bring up issues of strategic importance in a geopolitical-geostrategic environment. More specifically:

-To study, research and analyse issues of military strategy significance, of economic aspect, of the human actions that impact negatively against nature and further subjects concerning problems rising in the Hellenic sovereignty, the Balkan peninsula, the existing territorial extent of the European Union, its foreseen enlargement of tomorrow, the general area of the Mediterranean and the Black Seas and/or any other area that may be deemed as necessary.

-To examine Security issues of the above regions.

-To hand in proposals to either government bodies or privates, that are based on studies-analyses on all the above.

Objectives are achieved by:

-Carrying out research

-Presenting issues and their analyses in the form of lectures, seminars or press releases, publishing special notes or bulletins and journals and organizing presentations at home and abroad.

-Cooperation with government bodies, organizations and other respective domestic or foreign foundations/institutions in order to analyze matters of common interest and exchange information on all relative fields.

During the last years, HEL.I.S.S. has carried out studies for the Ministries of Foreign Affairs and National Defence, has organized congresses under the auspices of the Ministries of Aegean, Culture and Development as well as studies and conferences concerning subjects of National interest and Defence programs. Special International congresses for Defence programs of the Hellenic Armed Forces and strategic evaluations on the European future defense and eventualities took place in 1999, 2001, 2003, 2005, 2007. The next is for Nov.2009.

HEL.I.S.S. Issues the bi-monthly magazine "Problimatismoï"

Η ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΙΜΙΩΝ

Γράφει ο Αντιναύαρχος Π.Ν. (ε.α) Σήφης Μανουσogiαννάκης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η κρίση των Ιμίων, όπως αποκαλούνται τα πολιτικά και στρατιωτικά γεγονότα του 1996, που έφεραν τις Ελληνοτουρκικές σχέσεις στα πρόθυρα πολέμου θα αποτελέσει για τον ιστορικό του μέλλοντος θέμα προς διερεύνηση, όταν συγκεντρωθεί το απαιτούμενο αρχειακό υλικό και οι μαρτυρίες των εμπλεκομένων, αποφορτισμένες από πολιτικές και στρατιωτικές σκοπιμότητες που βαραίνουν ακόμη στο Ελληνικό, Τουρκικό και Διεθνές πολιτικό σκηνικό.

Στόχος της παρούσας μελέτης είναι να συμβάλει στη διερεύνηση του θέματος από την οπτική γωνία ενός πρώην αξιωματικού του Ναυτικού που έζησε την κρίση από επιτελική θέση. Με τις γνώσεις και την εμπειρία που αποκόμισε, καθώς και με τη βοήθεια της ισχύουσας ακόμη βιβλιογραφίας για το θέμα, θα διατυπώσει θέσεις και απόψεις που εκφράζουν όχι μόνο τον ίδιο, αλλά και πλήθος άλλων στρατιωτικών που έζησαν αυτή την εμπειρία και αποκόμισαν "εθνική πίκρα" από το χειρισμό της. Ωστόσο η προσέγγιση στο θέμα δεν θα γίνει με κριτήρια συναισθηματικά, αλλά με ορθολογική τοποθέτηση βασισμένη στις στρατιωτικές και πολιτικές παραμέτρους που προκάλεσαν τα γεγονότα.

Ως αφετηρία στο θέμα θα θέσουμε το ερώτημα: "πότε μιλάμε για κρίση".

Μπορούμε να δεχθούμε ότι υφίσταται κρίση όταν γίνεται προσπάθεια να διαφοροποιηθούν αρχές, κανόνες και συμφωνίες που έχουν αποτυπωθεί σε συνθήκες μεταξύ των κρατών και βασίζονται στο Διεθνές Δίκαιο. Αναφερόμενοι στις σχέσεις Ελλάδας και Τουρκίας θα διαπιστώσουμε ότι τα δύο κράτη ερμηνεύουν διαφορετικά τις συνθήκες που τα αφορούν και έχουν διαφορετικές προσεγγίσεις στις προβλέψεις του Δικαίου της Θάλασσας και στους κανονισμούς του ICAO.

Οι διαφορές ανάγονται στο παρελθόν, και αρκετές φορές εξ αιτίας αυτών έχουν προκληθεί κρίσεις. Η επίλυση των διαφορών, ενώ γενικά φαίνεται να αποτελεί επιθυμία και των δύο κρατών, στην ουσία δυσχεραίνεται από ακραίες δηλώσεις των ηγεσιών τους που έχουν αναγάγει στα μάτια των λαών τους τις διαφορές /διεκδικήσεις σε ιερά και απαραβίαστα "εθνικά θέματα", τα οποία οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες τους χρησιμοποιούν για εκτόνωση προβλημάτων εσωτερικής πολιτικής.

Οι ειδικοί έχουν μελετήσει τέτοιες φύσεως θέματα, έχουν κατηγοριοποιήσει τις κρίσεις και έχουν προτείνει λύσεις για την αντιμετώπισή τους. Πρώτα απ' όλα απαιτείται να υφίσταται ένας μηχανισμός χειρισμού κρίσεων.

Σήμερα, ως γενική αρχή χειρισμού μιας κρίσης και επίλυσης των διαφορών εμπλεκομένων κρατών, θεωρείται εκείνη που προσφεύγει στο ισχύον Διεθνές δίκαιο και στις αρχές του ΟΗΕ. Η μεταπολεμική εποχή με την απειλή των θερμωπυρνικών όπλων και τον όλεθρο αντίκτυπο τους στην Παγκόσμια κοινότητα προσέδωσε μεγαλύτερη σημασία στον ορθό τρόπο με τον οποίο πρέπει να γίνεται ο χειρισμός μιας κρίσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα επιτυχούς αντιμετώπισης κρίσης είναι η περίπτωση της Κούβας το 1963. Ο χειρισμός της από τις εμπλεκόμενες υπερδυνάμεις, ΗΠΑ και Σοβιετική Ένωση κατέληξε στη συμβιβαστική λύση της απόσυρσης των Σοβιετικών πυραύλων από την Κούβα και αντίστοιχα των Αμερικανικών από την Τουρκία. Ο μηχανισμός ορθού χειρισμού κρίσεων δεν αποτελεί οπωσδήποτε συνταγή επιτυχίας ούτε βέβαια a priori ειρηνικής διευθέτησης των προβλημάτων, εν τούτοις παρέχει κατευθυντήριες αρχές που θα πρέπει να ακολουθηθεί ένα κράτος ώστε να προσεγγίσει το προσδοκώμενο.

Τέτοιες αρχές χειρισμού κρίσεων είναι:

- ▶ Η διατήρηση υψηλού επιπέδου πολιτικού ελέγχου στις στρατιωτικές επιλογές
- ▶ Η ύπαρξη χρονικών παύσεων μεταξύ των στρατιωτικών ενεργειών
- ▶ Ο συντονισμός διπλωματικών και στρατιωτικών ενεργειών
- ▶ Ο περιορισμός των στρατιωτικών κινήσεων σε εκείνες που σηματοδοτούν για τον αντίπαλο αποφασιστικότητα και είναι κατάλληλες για περιορισμένης

φύσεως στόχους του χειρισμού κρίσεων.

▶ Η αποφυγή στρατιωτικών ενεργειών που πιθανώς να σημαίνουν προετοιμασία ευρείας επιθέσεως

▶ Η επιλογή πολιτικο-στρατιωτικών ενεργειών που δείχνουν διάθεση για εξεύρεση λύσης μέσω διαπραγματεύσεων και όχι λύση στρατιωτική

▶ Η επιλογή πολιτικο-στρατιωτικών ενεργειών που αφήνουν στον αντίπαλο δυνατότητα εξόδου από την κρίση κατά τρόπο που να ικανοποιούνται τα θεμελιώδη συμφέροντά του.

ΠΟΤΕ ΜΗΝ ΚΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΚΙΝΗΣΗ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΕΙΣ ΜΕΛΕΤΗΣΕΙ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ. ΔΗΛΑΔΗ, ΠΩΣ ΘΑ ΕΞΕΛΘΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ.

Ένα παράδειγμα χειρισμού κρίσεως με βάση τα προαναφερθέντα είναι η ανακατάληψη των νήσων FALKLANDS και S. GEORGIA από το Ηνωμένο Βασίλειο το 1982 όπως περιγράφεται κατωτέρω: ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΚΡΙΣΕΩΣ ΣΤΑ ΝΗΣΙΑ FALKLANDS ΚΑΙ S. GEORGIA

Στις 2 Απρ. 1982 οι ένοπλες δυνάμεις της Αργεντινής κατέλαβαν τα νησιά Falklands και την επόμενη το νησί S. Georgia. Η επίθεση της Αργεντινής έγινε παρά τις εκκλήσεις του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, του Προέδρου του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και του Προέδρου των ΗΠΑ προς την κυβέρνηση της Αργεντινής να αποφύγει την στρατιωτική δράση

Η κατάληψη των νησιών καταδικάστηκε άμεσα από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ με την απόφαση 502. Η απόφαση προέβλεπε την αποχώρηση των δυνάμεων της Αργεντινής από τα νησιά και την επίλυση του προβλήματος με ειρηνικά μέσα.

Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου κατέστησε ευθύς εξ αρχής γνωστή τη θέση της για αποδοχή και εφαρμογή της αποφάσεως του Συμβουλίου Ασφαλείας παρά το γεγονός ότι τμήμα των εδαφών του είχε καταλειφθεί με στρατιωτικές ενέργειες.

Ο χειρισμός της κρίσεως σε υψηλό επίπεδο αναλήφθηκε από μια μικρή ομάδα Υπουργών που συνεδρίαζε καθημερινά υπό την προεδρία της Πρωθυπουργού Μ. Θάτσερ. Ο Γενικός Εισαγγελέας του κράτους παρακολουθούσε τις συσκέψεις όταν εξετάζονταν νομικά θέματα και πάντοτε στις συσκέψεις συμμετείχε ο Α/ΓΕΕΘΑ ως ο βασικότερος σύμβουλος της κυβερνήσεως επί στρατιωτικών θεμάτων. Η ομάδα αυτή των υπουργών και ο Α/ΓΕΕΘΑ εξασφάλιζαν το συντονισμό και την εφαρμογή των διπλωματικών, οικονομικών και στρατιωτικών αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου. Σε στρατιωτικό επίπεδο δόθηκε με σαφήνεια ο στόχος των επιχειρήσεων αλλά αφήθηκε σ' αυτούς η επιχειρησιακή πρακτική υλοποίησής του. Ως επικεφαλής της αεροναυτικής δύναμης των επιχειρήσεων ορίστηκε ο Αρχηγός του Στόλου. Αυτή η μικρή και σαφής δομή διοικήσεως εξασφάλιζε την γρήγορη αντίδραση στα γεγονότα και την κάλυψη των αναγκών της στρατιωτικής δύναμης. Χαρακτηριστικά αναφέρομε ότι, όταν η Πρωθυπουργός Μ. Θάτσερ διερευνώντας την προσωπικότητα του Αρχηγού του Στόλου, υπέβαλε σ' αυτόν το ερώτημα, αν πιστεύει στη νίκη, εκείνος απάντησε: "μπορώ να βεβαιώσω τον απόπλου της αεροναυτικής δύναμης σε τρεις μέρες."

Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου επιδίωξε παράλληλα την κατανόηση του προβλήματος της από τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από τους συμμάχους της στο NATO και τους φίλους της στην Κοινοπολιτεία. Η εξασφάλιση διεθνούς υποστήριξης είχε κριθεί ως απολύτως απαραίτητη, ως θέμα αρχής, καθώς θα καταδείκνυε στην

Αργεντινή το μέγεθος της απομόνωσής της διεθνώς.

Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν περιορίστηκε στις διπλωματικές κινητοποιήσεις. Με παράλληλες στρατιωτικές ενέργειες, σταδιακά εφαρμοζόμενες, ασκούσε πίεση στην Αργεντινή ώστε να την αναγκάσει να αποσύρει τις δυνάμεις της από τα νησιά και καθιστούσε σαφή την πρόθεσή της να τα ανακαταλάβει με χρήση βίας

Στις 5 Απριλίου 1982 τρεις μέρες αργότερα από την κατάληψη των νήσων από την Αργεντινή απέπλευσε η

αεροναυτική δύναμη του Ηνωμένου Βασιλείου για την ανακατάληψή τους.

Στις 12 Απριλίου Το Ηνωμένο Βασίλειο επέβαλε ζώνη αποκλεισμού των πλοίων της Αργεντινής 200 ναυτικά μίλια γύρω από τα νησιά FALKLANDS

Στις 23 Απριλίου προειδοποιήσε ότι κάθε προσέγγιση δυνάμεων της Αργεντινής και παρεμβολή τους στην αποστολή των δυνάμεών του θα αντιμετωπιζόταν κατάλληλα.

Στις 25 Απριλίου ανακατέλαβε την νήσο S.Georgia

Στις 29 Απρ. ανακοινώθηκε ότι όλα τα πλοία της Αργεντινής που παρακολουθούσαν τις Ναυτικές δυνάμεις του Ηνωμένου Βασιλείου υπόκειντο σε επίθεση.

Στις 30 Απρ. ανακοινώθηκε ότι η ευρύτερη περιοχή των νησιών αποτελούσε απαγορευμένη ζώνη.

Την 1η Μαΐου βομβαρδίστηκε το αεροδρόμιο του Port Stanley.

Στις 7 Μαΐου προειδοποιήθηκε η Αργεντινή ότι κάθε αεροσκάφος η πλοίο της που θα βρισκόταν 12 ναυτ. μίλια έξω από τις ακτές της θα θεωρείτο εχθρικό. Η ώρα των στρατιωτικών επιχειρήσεων για τα FALKLANDS είχε σημάνει.

Η σύντομη αυτή αναφορά στην κρίση των FALKLANDS καταδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο κινήθηκε και έδρασε μια ευρωπαϊκή χώρα, η οποία προς επίλυση "εθνικών θεμάτων", όπως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το συγκεκριμένο, έδρασε ευέλικτα, δυναμικά και αποτελεσματικά. Εφάρμοσε και εξάντλησε στην ουσία όλες τις δυνατότητες που της παρείχαν οι διεθνείς οργανισμοί, αποφασισμένη να παράλληλα τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των πολιτικών και στρατιωτικών φορέων που κλήθηκαν να συμμετάσχουν στο χειρισμό για τη διευθέτηση της κρίσης.

Οι απώλειες του Η.Β.Βασιλείου από την επιχείρηση αυτή ήταν συνοπτικά περίπου 200 άνδρες, 5 πολεμικά πλοία, 1 μεγάλο πετρελαιοφόρο στόλου, 1 μεγάλο επιταγμένο φορτηγό πλοίο που μετέφερε ανταλλακτικά αεροπλάνων και ελικόπτερα, 10 πολεμικά αεροπλάνα και 25 ελικόπτερα διαφόρων τύπων.

Εικοσιπέντε χρόνια μετά από το γεγονός τον Ιούλιο του 2007 γράφθηκε στον διεθνή τύπο ότι 13 από τις 18 γεωτρήσεις που έγιναν στα νησιά FALKLANDS αποδείχθηκαν εκμεταλλεύσιμες με κοιτάσματα πετρελαίου μεγαλύτερα από αυτά της Βόρειας θάλασσας.

Θα επιχειρήσουμε μια σύγκριση της παραπάνω επιχείρησης με την ανάλογη Ελληνο-Τουρκική κρίση στα Ίμια. Τα δύο κράτη, Ελλάδα και Τουρκία, δέσμια μιας προπαγανδιστικής πολιτικής διαχείρισης των εθνικών τους θεμάτων, οδηγήθηκαν και τα δύο σε δυσχερέστατη θέση με αποτέλεσμα οι μιν Τουρκία να προπαγανδίσουν διεθνώς την ύπαρξη γκρίζων ζωνών, οι δε Έλληνες να χρεωθούν μια εθνική ντροπή από τον κακό χειρισμό της εν λόγω κρίσης, η ακόμα χειρότερα να θέσουν υπό αμφισβήτηση τιμήματα της εθνικής τους κυριαρχίας και να βλάψουν τα εθνικά τους συμφέροντα αν στο μέλλον αποδειχθεί ότι στον υποθαλάσσιο χώρο της ευρύτερης περιοχής υπάρχει εκμεταλλεύσιμος πλούτος π.χ. πετρέλαιο.

A. Η ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΑ ΙΜΙΑ

A.1. ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Στην εφημερίδα "ΣΗΜΕΡΙΝΗ" της Κυριακής 18 Ιουνίου 2006 δίδεται συνέντευξη από τον Περικλή Νεάρχου ο οποίος υπήρξε σύμβουλος του Α.Παπανδρέου επί θεμάτων εξωτερικής πολιτικής σύμφωνα με την οποία η κυβέρνηση Ανδρέα Παπανδρέου είχε πληροφορίες χρόνια πριν, για σχέδια της Άγκυρας να θέσει θέμα βραχονησίδων και γκρίζων ζωνών. Στην εν λόγω συνέντευξη ο Π. Νεάρχου επισημαίνει ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε αναφερθεί, χωρίς πολλές λεπτομέρειες, σε παλαιότερη συνέντευξη του στον Τύπο για την Τουρκική στρατηγική, ότι η Άγκυρα μεθόδευε νέους τρόπους για την προώθηση των παλαιών στόχων της. Είχε πει ότι μερικοί μιλούσαν στο παρασκήνιο για βραχονησίδες. Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό ότι μετά τον τερματισμό της διεθνούς διασκέψεως για το Δίκαιο της Θάλασσας το 1982, το νέο Δίκαιο ετέθη σε ισχύ το 1994 και επικυρώθηκε από την Ελληνική Βουλή το 1995.

Τον Νοέμβριο του 1995 η Ελληνική Κυβέρνηση μελετούσε ένα πρόγραμμα εποίκισμού μικρονησίδων στο Αιγαίο με κρατική επιδότηση. Ανακοινώθηκε ότι το πρόγραμμα αποσκοπούσε στην ανάπτυξη μιας μορφής αγροτικού τουρισμού. Στην

πραγματικότητα, βασιζόμενη στο Δίκαιο της Θάλασσας περί υφαλοκρηπίδας και ζώνης οικονομικής εκμετάλλευσης στόχευε με τον εποίκισμό στην διασφάλιση των εθνικών της συμφερόντων. Η απαραίτητη υποδομή εποίκισμού θα δημιουργείτο στις νησίδες Τοκμάκια Λέσβου, Βάτος Χίου Αντικύθηρα Κυθήρων, Γαυδοπούλα Κρήτης και Νίμος, Στρογγυλή, Φαρμακονήσι, Καλόλιμνος Δωδεκανήσου. Ήδη, πριν ακόμη το πρόγραμμα πάρει ευρεία προβολή, 500 Έλληνες και περισσότεροι από 1200 ξένοι υπήκοοι είχαν εκδηλώσει σχετικό ενδιαφέρον. Το Νοέμβριο, ο Υπουργός Αιγαίου Α. Κοτσακάς και ο Υφυπουργός Εξωτερικών Ε. Μπεντενιώτης πραγματοποίησαν περιοδεία στο Αιγαίο επισκεπτόμενοι με ελικόπτερο διάφορα μικρονήσια προκειμένου να ελέγξουν και να εκτιμήσουν επιτόπου την κατάσταση (Σ.Βλάσσης σελ.9).

Την 1η Νοεμβρίου 1995 μέλη και φίλοι του Πολιτιστικού-Μορφωτικού Συλλόγου Αποφοίτων Σχολών Υπαξιωματικών Πολεμικού Ναυτικού επιβίβαστηκαν στο ΠΓΥ ΕΒΡΟΣ του Πολεμικού Ναυτικού δηλώνοντας: "Θα υψώσουμε τη γαλανόλευκη στα διαμάντια των θαλασσών μας, τις ακατοίκητες βραχονησίδες, που όπως διαπιστώσαμε κατά το ταξίδι τα περισσότερα από αυτά δεν είναι και τόσο βραχονησίδες, αλλά σπάνιας ομορφιάς νησιά με χλωρίδα και πανίδα, και ακόμα θα εντοπίσουμε κατάλληλους χώρους για την κατασκευή στοιχειώδους υποδομής έτσι ώστε να γίνει δυνατή η ολιγοήμερη παραμονή επισκεπτών στις εσχαιές του ελληνικού χώρου...". Αυτά αναγράφονται στην εφημερίδα ΞΙΦΙΑΣ αρ. φύλλου 41 Οκτώβριος-Νοέμβριος 1995 την οποία εκδίδει ο Πολιτιστικός-Μορφωτικός Σύλλογος Αποφοίτων Σχολών Υπαξιωματικών Πολεμικού Ναυτικού. Υψώθηκε τότε η Ελληνική Σημαία στις βραχονησίδες Καλόλιμνος, Στρογγυλή, Φαρμακονήσι, Βάτος και Πασά. Οι ενέργειες αυτές του Συλλόγου εντάσσονταν σε συγκεκριμένο πρόγραμμα των Υπουργείων Εθνικής Αμύνης και Αιγαίου.

Τα όσα αναφέρει η προαναφερθείσα εφημερίδα επιβεβαιώνει στη "Διπλωματία" (<http://www.diplomatia.gr>) ο τότε Υπουργός Αιγαίου Αντώνης Κοτσακάς: "Υπήρχε συγκεκριμένο σχέδιο για την αξιοποίηση πολλών βραχονησίδων του Αιγαίου. Βασιζόταν στη σκέψη ότι σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο σε ένα νησί αναγνωρίζεται υφαλοκρηπίδα, μόνον όταν στο έδαφος του ασκείται έστω και μικρή οικονομική δραστηριότητα. Το ζήτημα το είχαμε συζητήσει με τον Ανδρέα Παπανδρέου, ο οποίος είχε δείξει μεγάλο ενδιαφέρον και είχε εγκρίνει το σχέδιο. Έτσι σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης και τον τότε Υπουργό Γ.Αρσένη εκπονήθηκε με όλες τις λεπτομέρειες συγκεκριμένο πρόγραμμα που προέβλεπε την μεταφορά, σε μια σειρά από βραχονησίδες, ορισμένων υλικών που να καθιστούν εφικτή τη διαβίωση ακόμα και υπό δυσμενείς καιρικές συνθήκες, όπως δοχεία με καύσιμα θέρμανσης και εφόδια, κάποιες στοιχειώδεις εγκαταστάσεις στέγασης, καλύβες και άλλα. Σκοπός μας ήταν κυρίως να προκαλέσουμε το ενδιαφέρον οικολογικών και περιβαλλοντικών οργανώσεων όπως η Greenpeace και άλλες, ώστε τα νησιά να ζωντανέουν κάπως.... Στον κατάλογο των νησιών περιλαμβανόταν τα Αντικύθηρα και η Γαυδοπούλα και όχι μόνο βραχονησίδες του Ανατολικού Αιγαίου. Το Υπουργείο Αμύνης είχε διαθέσει τα απαραίτητα πλοία του Πολεμικού Ναυτικού προσωπικό και υλικά για την υλοποίηση του προγράμματος".

Το ΓΕΕΘΑ δεν γνώριζε τίποτα γι' αυτήν τη δραστηριότητα. Τέτοιες πολιτικές πρωτοβουλίες σε περιοχές κακής γειτονίας και διεκδικήσεων από την άλλη πλευρά ενέχουν πάντοτε την πιθανότητα κρίσεων, στο χειρισμό της οποίας εμπλέκονται εκ των πραγμάτων οι Ένοπλες Δυνάμεις Συνεπώς απαιτείται τουλάχιστον η ενημέρωση τους για τέτοιες πολιτικές προθέσεις. Από την άλλη πλευρά, οι Τουρκικές εφημερίδες είχαν αναγγείλει ότι σε αντίδραση προς τα έργα υποδομής των Ελλήνων, το Τουρκικό Ναυτικό ετοιμαζόταν να "χαρτογραφήσει πλήρως" τις βραχονησίδες που βρίσκονται κοντά στις ακτές της Τουρκίας, στο Αιγαίο (Κούρκουλας σελ.30).

Το θέμα των κυριαρχικών βλέψεων της Τουρκίας σε νησίδες και βραχονησίδες της περιοχής της Δωδεκανήσου φαίνεται ότι ήταν παλιά ιστορία για την Τουρκία.

Στο τουρκικό περιοδικό "Ένας Στρατιωτικός - Ένας Διπλωμάτης" εκδόσεως 2001 καταγράφεται διάλογος μεταξύ του Αρχηγού του Τουρκικού Ναυτικού Ναυάρχου Γ. Ερκαγιά και του πρέσβη Τ. Μαιτόκ. Από την συζήτησή τους προκύπτει ότι το θέμα των νησιών υπό Τουρκική

διεκδίκηση είχε ξεκινήσει το 1992 όταν ο Ναύαρχος Γ. Ερκαγιά ήταν Αρχηγός του Στόλου. Τότε είχε γίνει μια έρευνα από τον Διευθυντή της Τουρκικής Ωκεανογραφικής Υπηρεσίας Πλοίαρχο Yuce. Οι έρευνες ήταν γνωστές στο Τουρκικό ΥΠΕΞ, Τ/ΓΕΕΘΑ, στην Ωκεανογραφική Υπηρεσία και στη Διεύθυνση του Τουρκικού Εθνικού Κτηματολογίου.

Αργότερα ο Ναύαρχος Γ. Ερκαγιά, ως Αρχηγός του Τουρκικού Ναυτικού ανέθεσε σ' έναν Αξιωματικό απόφοιτο της Τουρκικής Στρατιωτικής Ακαδημίας έρευνα με το ίδιο αντικείμενο και η νομική ισχύς της μελέτης έγινε αποδεκτή από τις Τουρκικές Αρχές. Έτσι στην κρίση των Ιμίων η περιοχή στην οποία αναφερόταν αυτή η θεωρία τοποθετήθηκε σ' ένα χάρτη και επεξηγήθηκε στα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Ασφαλείας, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στην Κυβέρνηση.

Στο χάρτη φαινόταν πως το 1946 ο Πρωθυπουργός Σαράτσογλου είχε σημειώσει τα νησιά που δίνονταν στην Ελλάδα με την ανάλογη συνθήκη και θεωρούσε ότι τα υπόλοιπα παρέμεναν στην Τουρκία. Ο Πρόεδρος Ι. Ινονού αναφέρεται ότι είχε συστήσει στον Σαράτσογλου να έρθει σε συνεννόηση με το Τ/ΓΕΕΘΑ Ο Τούρκος Α/ΓΕΕΘΑ Στρατηγός Φ.Τσακμάκ είχε εναντιωθεί στη θέση αυτή λέγοντας ότι αυτά τα νησιά θα φέρουν μια μέρα τις χώρες αντιμέτωπες. Ο Πρωθυπουργός Σαράτσογλου έφερε τότε το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο και δήλωσε ότι θα το έλυνε με τη βοήθεια του Ναυτικού. Ετοιμάσθηκαν πινακίδες στις οποίες γράφονταν "Εδώ είναι Τουρκικά νησιά" και τοποθετήθηκαν στα διεκδικούμενα.

Λίγες μέρες αργότερα ο Ιταλός Ακόλουθος της Πρεσβείας στην Αγκυρά είχε επισκεφθεί το ΓΕΕΘΑ και είχε τονίσει πως η πράξη αυτή αποτελούσε πρόκληση στα κυριαρχικά δικαιώματα της Ιταλίας και ότι η Κυβέρνησή του είχε ενοχληθεί. Ο Τούρκος Α/ΓΕΕΘΑ επέρριψε την ευθύνη για το θέμα στον Πρωθυπουργό και όταν συζητήθηκε ότι το νησί που προκάλεσε το πρόβλημα ήταν η Κάλυμνος, δηλώθηκε σαφώς από την Τουρκική πλευρά, ότι αυτό ήταν Ιταλικό. Έτσι πάρθηκαν οι πινακίδες και από την Κάλυμνο και από τα νησιά που βρίσκονται απέναντι από το Μποντρούμ. Ανάμεσα σ' αυτά ήταν το Γαϊδουρονήσι και το Φαρμακονήσι. Κλείνοντας τη συζήτηση ο Ναύαρχος Ερκαγιά ανέφερε ότι στην κρίση των Ιμίων έδειξαν μεγάλη σοβαρότητα και αποφάσισαν να μην παραιτηθούν από την προστασία των εδαφών τους έστω και με πιθανότητα πολέμου.

Στις 26 Δεκεμβρίου 1995 το Τουρκικό M/S FIGEN AGAT προσάραξε στις βραχονησίδες Ίμια. Η άρνηση του καπετάνιου του πλοίου να δεχθεί τις υπηρεσίες των Ελληνικών ρυμουλκών που πρότεινε το Λιμεναρχείο Καλύμνου και ο ισχυρισμός του ότι το ναυάγιο έγινε σε Τουρκικό νησί ανάγκασε το Ελληνικό Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας να γνωστοποιήσει το θέμα στο Υπουργείο των Εξωτερικών.

Την επομένη, Τετάρτη 27 Δεκ. διαβιβάσθηκε τηλεφωνικά από το Τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών προς την Ελληνική πρεσβεία στην Αγκυρά η εξής δήλωση: "ας το ρυμουλκήσει όποιος θέλει να το ρυμουλκήσει, αλλά πρέπει να ξανασυζητήσουμε το θέμα". Αυτή η στάση υπαγορευόταν από τον Τουρκικό ισχυρισμό ότι τα θαλάσσια σύνορα μεταξύ αυτής και της Ελλάδας δεν είχαν ποτέ προσδιοριστεί. Έτσι εξ' αφορμής της αποκολλήσεως του FIGEN AKAT ήρθε στην επιφάνεια το θέμα της Τουρκικής εδαφικής διεκδίκησης των βραχονησίδων στα Ίμια.

Την Πέμπτη 28 Δεκ μετά από σειρά τηλεφωνικών συνομιλιών μεταξύ του Τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών και της Ελληνικής Πρεσβείας στην Αγκυρά, Ελληνικό ρυμουλκό ιδιοκτησίας της εταιρείας Μάτσας που ναυλώθηκε από την τουρκική εταιρεία "Διάσωση Ömus" αποκόλλησε το πλοίο και το οδήγησε στο Τουρκικό λιμάνι του Κιουλούκ στην απέναντι ακτή.

Την επομένη, Παρασκευή 29 Δεκ. το Τουρκικό ΥΠΕΞ έστειλε στην Ελληνική πρεσβεία στην Αγκυρά ρηματική διακοίνωση που ανέγραφε: "οι νησίδες Ίμια αποτελούν εσωτερικό τμήμα της Τουρκικής επικράτειας, διοικητικά υπάγονται στην επαρχία Μούγλας και ανήκουν στην Νομαρχία Αλικαρνασσού (Μποντρούμ), γεωγραφικά ανήκουν στο

χωριό Καρακάγια είναι δε εγγεγραμμένες στο κτηματολόγιο της Νομαρχίας Μούγλας."

Την 9η Ιανουαρίου 1996 επιδόθηκε η Ελληνική απάντηση στην Τουρκική ρηματική διακοίνωση με την οποία απορριπτόταν ο Τουρκικός ισχυρισμός περί κυριαρχίας στα Ίμια.

Στις 16 Ιαν. Το Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών ζήτησε από το ΓΕΕΘΑ να λάβει μέτρα αυξημένης επαγρύπνησης στην ευρύτερη περιοχή των βραχονησίδων για κάθε ενδεχόμενο.

Στις 18 Ιαν. το ΓΕΕΘΑ έδωσε με τη σειρά του εντολή στο ΓΕΝ για αυξημένη επαγρύπνηση, ενώ ενημέρωσε τα δυο άλλα επιτελεία και το Υπουργείο Εξωτερικών για τα μέτρα που είχαν ληφθεί.

Το Σάββατο 20 Ιαν. Το "Εμπιστευτικό Γράμμα" ένα φιλοκυβερνητικό ενημερωτικό δελτίο που κυκλοφορούσε μόνο σε συνδρομητές και εκδιδόταν στην Αθήνα αποκάλυψε την ανταλλαγή των ρηματικών διακοινώσεων με αφορμή το ναυάγιο στα Ίμια και σχολίαζε ότι η Τουρκία για πρώτη φορά έθετε θέμα εδαφικών διεκδικήσεων. Η διαρροή της πληροφορίας συνέβη μία ημέρα μετά την επιλογή του Κ.Σημίτη ως Πρωθυπουργού από την Κοινοβουλευτική ομάδα του ΠΑΣΟΚ.

Στις 23 Ιαν. ανακοινώθηκε ότι έγινε σύσκεψη στο γραφείο του Πρωθυπουργού με συμμετοχή των Υπουργών Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης και εξετάσθηκε "σοβαρό εθνικό θέμα".

Στις 24 Ιαν. ο ANTENNA πρόβαλε ως πρώτο θέμα την αλληλογραφία που ανταλλάχθηκε σε διπλωματικό επίπεδο γύρω από το θέμα της προσάραξης του M/S FIGEN AGAT στα Ίμια.

Την επομένη, 25 Ιαν. τέσσερις κάτοικοι της Καλύμνου με επικεφαλής το Δήμαρχο και τηλεοπτικό συνεργείο πήγαν στην ανατολική νησίδα Ίμια και τοποθέτησαν σε ένα πρόχειρο ιστό την Ελληνική σημαία. Ειπώθηκε χωρίς να δοθεί συνέχεια στο θέμα ότι πίσω από αυτή την ενέργεια βρισκόταν ο ΥΕΘΑ Γ.Αρσένης.

Ο Έλληνας ΥΠΕΞ επιβεβαίωσε σε συνέντευξη του την ανταλλαγή των ρηματικών διακοινώσεων και δήλωσε ότι ήταν η πρώτη φορά που προβλήθηκαν από Τουρκικής πλευράς εδαφικές διεκδικήσεις.

Το Σάββατο 27 Ιαν. ελικόπτερο με Τούρκους δημοσιογράφους από τη Σμύρνη προσγειώθηκε στην Ανατ. Ίμια, απέσυραν την Ελληνική σημαία και τοποθέτησαν την Τουρκική. Το περιστατικό προβλήθηκε από την Τουρκική τηλεόραση.

Στις 05/02/2004 δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Χίου "ΑΛΗΘΕΙΑ" συνέντευξη του Τούρκου δημοσιογράφου που είχε στήσει την Τουρκική Σημαία στην βραχονησίδα Τζεζούρ Οσερτ. Στη συνέντευξη αυτή αποκαλύπτει στον Έλληνα συνάδελφό του Σ. Μπαλάσκα ότι η Τουρκική Σημαία είχε παραδοθεί στα γραφεία της εφημερίδας του στη Σμύρνη από άτομο του οποίου την ταυτότητα αποκάλυψε στον Έλληνα δημοσιογράφο "off the record" με τη δέσμευση όμως να μην το δημοσιεύσει. Στην ίδια συνέντευξη αναφέρει επίσης ότι κανένας δεν τους είχε πει ότι στη βραχονησίδα ήταν τοποθετημένη Ελληνική σημαία και να την αφαιρέσουν. Εκείνο που τους είχαν πει από την εφημερίδα ήταν να φωτογραφηθούν με την Τουρκική σημαία στο νησί. Αξίζει στο σημείο αυτό να καταγραφεί μια ακόμη μαρτυρία του ίδιου Τούρκου δημοσιογράφου στην ίδια συνέντευξη "Πήγα στο νησί ξανά όταν τελειώσαν όλα. Βρήκα κάλυκες από σφαίρες, τα δύο κοντάρια. Ήμουν ο πρώτος που πήγε στο νησί και ήθελα να είμαι και ο τελευταίος....".

A.2. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΡΑΤΩΝ

α. ΤΟΥΡΚΙΑ

Από τον Σεπτέμβριο του 1995 η Τουρκία βρισκόταν σε πολιτική κρίση. Ο συνασπισμός των Σοσιαλδημοκρατών και του κόμματος του Ορθού Δρόμου είχε καταρρεύσει. Οι εκλογές της 24ης Δεκεμβρίου είχαν φέρει πρώτο το κόμμα της Ευημερίας του Ν.Ερμπακάν. Φόβος είχε κυριεύσει το Τουρκικό κατεστημένο. Ο Ν.Ερμπακάν αναζητούσε συμμάχους για να σχηματίσει κυβέρνηση. Η Τανσού Τσιλλέρ σ' αυτή τη φάση λειτουργούσε σαν υπηρεσιακός Πρωθυπουργός.

Το Τουρκικό κατεστημένο αναζητούσε αγωνιώδως τρόπους στήριξης στην εξουσία της Τ.Τσιλλέρ ώστε να αποφευχθεί η ανάληψη της εξουσίας από τον Ν.Ερμπακάν. Η κρίση στα Ίμια παρουσιαζόταν σαν μια

πρώτης τάξεως ευκαιρία να ισχυροποιηθεί η θέση της Τ.Τσιλλέρ. Και προς την κατεύθυνση αυτή έμελλε να εργασθεί μεγάλη μερίδα του Τουρκικού κατεστημένου.

Οι ΗΠΑ στα πλαίσια των προσπαθειών τους για εξομάλυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων είχαν αναλάβει πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της εξέτασης όλων των Ελληνοτουρκικών διαφορών ως πακέτο. Οι πρωτοβουλίες αυτές των ΗΠΑ ικανοποιούσαν την Τουρκική διπλωματία η οποία στο πνεύμα του ανατολίτικου παζαριού επιθυμούσε να τεθούν όσο το δυνατόν περισσότερα προβλήματα προς συζήτηση σε μια πιθανή τράπεζα διαπραγματεύσεων.

Η κρίση στα Ίμια προσφερόταν ως άριστη ευκαιρία για την Τ.Τσιλλέρ να ισχυροποιήσει την πολιτική της θέση προσβλέποντας στο κέρδος που θα αποκόμιζε από το πολιτικό παιχνίδι που παιζόταν στην Τουρκία αλλά και από την Τουρκική διπλωματία με το να θέσει άλλο ένα προς διαπραγμάτευση ζήτημα στα υπάρχοντα στο Αιγαίο. Συγκεκριμένα με την αφορμή των Ιμίων, πρόβαλε τη θέση επανεξέτασης του καθεστώτος νησίδων και βραχονησίδων στο Αιγαίο αμφισβητώντας τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας επ' αυτών.

Είναι γνωστό ότι η Τουρκική πλευρά δίδει διαφορετική ερμηνεία στη συνθήκη του Ουχγ στις 18-10-1912, στη συμφωνία του Λονδίνου στις 30-5-1913, στη Συνθήκη ειρήνης των Αθηνών στις 14-11-1913, στην απόφαση των έξι κρατών στις 13 και 14-2-1914 που αργότερα απορρίφθηκε από την Οθωμανική αυτοκρατορία, στη Συνθήκη της Λωζάνης στις 24-7-1923 και στη Συνθήκη των Παρισίων

β. ΕΛΛΑΔΑ

Η εισαγωγή και νοσηλεία στο Ωνάσειο του Α.Παπανδρέου είχε σηματοδοτήσει την μάχη των διαδόχων. Στις 15 Ιανουαρίου 1996 ο Α.Παπανδρέου παραιτήθηκε από Πρωθυπουργός

Στις 19 Ιαν. εκλέχθηκε από την κοινοβουλευτική ομάδα του ΠΑΣΟΚ ως Πρωθυπουργός ο Κ.Σημίτης. Ο κύκλος της διαδοχής δεν είχε κλείσει καθώς απέμεναν ακόμη η απαιτούμενη ψήφος εμπιστοσύνης προς τη νέα υπό τον Κ.Σημίτη κυβέρνηση αλλά και η εκλογή του νέου προέδρου του ΠΑΣΟΚ.

Τα γεγονότα αυτά μονοπωλούσαν το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης. Η περίοδος αυτή δημιουργούσε σε αρκετά πολιτικά πρόσωπα αίσθημα ανασφάλειας για το πολιτικό τους μέλλον.

Α.3. Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΗΠΑ

Μετά την κρίση των Ιμίων κυκλοφόρησε σε επανέκδοση ο χάρτης του Αμερικανικού Ναυτικού υπ' αριθμόν 5441/5 Οκτωβρίου 1996, στον οποίο αναγραφόταν Vrachoi Imia (Greece) με υποσημείωση ότι τα γεωγραφικά ονόματα και ο τρόπος γραφής τους δεν σημαίνουν κατ' ανάγκη αναγνώριση από τις ΗΠΑ του πολιτικού καθεστώτος σ' αυτά. Η Αμερικανική Υπηρεσία Χαρτών (προ της κρίσεως) κυκλοφόρησε την τέταρτη έκδοση του χάρτη υπ' αριθμόν 54407 με την ένδειξη Sovereignty undetermined στις 27 Ιανουαρίου 1996 (Κυριαρχία μη καθορισμένη) (Λυμπέρης σελ. 530).

Την 1η Φεβρουαρίου 1996 ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ δήλωσε: "οι ΗΠΑ δεν αναγνωρίζουν Ελληνική ή Τουρκική κυριαρχία στα Ίμια (Καρντάκ) και πιθανολογείται ύπαρξη και άλλων νησίδων στην ίδια κατάσταση" (Λυμπέρης σελ.529).

Την Πέμπτη 19 Ιουνίου 1997 ο εκπρόσωπος του Πενταγώνου Ken Bacon επιβεβαίωσε την ύπαρξη ενός ναυτικού χάρτη που εκδόθηκε στα τέλη του 1996 από την Ομοσπονδιακή Υδρογραφική Υπηρεσία των ΗΠΑ και απεικόνιζε τα Ίμια ως περιοχή της Ελλάδας. Λίγες ώρες όμως αργότερα ο ίδιος δήλωνε "Στην χθεσινή μου ενημέρωση κατά λάθος είπα ότι το νησί του Αιγαίου Ίμια ανήκει στην Ελλάδα. Στην πραγματικότητα την κυριαρχία επί του νησιού διεκδικούν η Ελλάδα και η Τουρκία. Αποτελεί πάγια θέση της Αμερικής να μην παίρνει θέση σε διεκδικήσεις κυριαρχίας ή συννοριακές διαφορές άλλων κρατών.

Τα γεγονότα αυτά δεν είναι δυνατόν να μην δημιουργούν έντονους προβληματισμούς και τούτο διότι το Υπουργείο Εξωτερικών της υπερδύναμης ήταν σε θέση να γνωρίζει και όφειλε να γνωρίζει το καθεστώς των βραχονησίδων αφού είχε υπογράψει την Συμφωνία των Παρισίων του 1947.

Α.4. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πριν και κατά τη διάρκεια της κρίσεως απουσίαζε εντυπωσιακά (Σημίτης σελ.67).

Εκ των υστέρων το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα με 342 ψήφους έναντι 21, κατά των προκλήσεων, όπως τις χαρακτήρισε, ενεργειών της Τουρκίας εις βάρος της Ελλάδας, ενός Κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με το ψήφισμα "οι νησίδες Ίμια ανήκουν στα Δωδεκάνησα" με βάση τις συνθήκες του 1923, 1932 και 1947. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επισήμανε επίσης "την επικίνδυνη παραβίαση από την Τουρκία των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας" και την κάλεσε να συμμορφωθεί "με τις διεθνείς συνθήκες" και να απέχει από εχθρικές ενέργειες και απειλές.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μερικούς μήνες νωρίτερα είχε επικυρώσει την τελωνειακή σύνδεση της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρέπει ακόμη να επισημανθεί ότι στο Συμβούλιο για τη σύνδεση Ευρ. Ένωσης και Τουρκίας το Μάρτιο του 1995 είχε τονιστεί ότι "αποτελούσε κεφαλαιώδους σημασίας ζήτημα η ενθάρρυνση καλής γειτονίας της Τουρκίας με τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης". Στο ψήφισμα του Ευρ. Κοινοβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 1996 τονιζόταν ότι "αυτές οι προνομιακές σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας πρέπει αυτομάτως να αποκλείουν κάθε επιθετικότητα στρατιωτικής φύσεως".

Είχε προηγηθεί η δήλωση του Ιταλικού Υπουργείου Εξωτερικών της 6ης Φεβ. ότι η Ιταλοτουρκική συμφωνία του 1932 εξακολουθούσε να ισχύει. Ακολούθησε και δεύτερη Ιταλική ανακοίνωση από τη θέση της Ευρωπαϊκής Προεδρίας της, στις 8 Φεβ. 1996 ότι με βάση τις υπάρχουσες συνθήκες οι βραχονησίδες Ίμια έχουν μεταβιβαστεί στην Ελλάδα.

Α.5. Ο ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

α. ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ

Η ύψωση της Ελληνικής σημαίας από το πλήρωμα του Ελληνικού πολεμικού πλοίου στην ανατολική Ίμια και αργότερα η εγκατάσταση φρουράς για τη φύλαξη του προκάλεσε σοβαρές αντιδράσεις από τη μεριά της

Τουρκίας. Η τοποθέτηση της σημαίας από προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων έπαιρνε διαφορετική σημασία και βαρύτητα από ότι η τοποθέτηση της σημαίας από ένα δήμαρχο ή δημοσιογράφους, καθώς σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο η πράξη αυτή συνιστούσε επιθετική ενέργεια. Έτσι, ενεργοποιήθηκε το Τουρκικό δικαίωμα για ανάληψη επιχειρήσεων αυτοάμυνας, αφού κατ' αυτούς τα Ίμια αποτελούν Τουρκικό έδαφος.

Στις 29 Ιαν. η Τουρκία εξέδωσε ρηματική διακοίνωση. Την ίδια μέρα συνεκλήθη το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας της Τουρκίας με ειδική σύνθεση υπό την προεδρία της Πρωθυπουργού Τ.Τσιλλέρ. Σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο Turkish Review of Balkan studies Annual 2001 στη συνάντηση έλαβαν μέρος εκτός της Πρωθυπουργού, ο Υπουργός Εξωτερικών Ν.Μπαϊκάλ ο Αρχηγός του Ναυτικού Ναύαρχος Γ. Ερκαγιά, ο Υπαρχηγός ΓΕΕΘΑ Στρατηγός Τ.Μπίρ, ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας Στρατηγός Ι.Κιλίτς, ο Αρχηγός των Υπηρεσιών πληροφοριών Πρέσβης Σ.Κιοκσάλ και ο Υφυπουργός Εξωτερικών Πρέσβης Ο.Οϋμέν. Η σύσκεψη διήρκεσε τρεις ώρες σε φορτισμένο κλίμα καθώς το θέμα που είχε προκύψει απαιτούσε άμεση δράση στις επόμενες, μία το πολύ δύο μέρες, είτε με διπλωματικά είτε με στρατιωτικά μέσα. Η Πρωθυπουργός και ο Υπουργός Εξωτερικών επέμεναν να εκτελεσθούν στρατιωτικές επιχειρήσεις στην περιοχή, ενόσω διεζάγονταν οι διαπραγματεύσεις σε διπλωματικό επίπεδο, ώστε οι διαπραγματευόμενοι να βρεθούν προ τετελεσμένων γεγονότων. Ένα ελικόπτερο που είχε πετάξει πάνω από τα Ίμια ανέφερε την ύπαρξη Ελλήνων στρατιωτών στη βραχονησίδα.

Ο Υφυπουργός Εξωτερικών Ο.Οϋμέν βεβαίωσε την Πρωθυπουργό ότι η νομική θέση της Τουρκίας για το θέμα είναι ισχυρή. Σε ερώτηση "πόσο σημαντικά είναι τα Ίμια για την Τουρκία" οι διπλωμάτες εξήγησαν ότι οι βραχονησίδες αυτές είναι ένα τμήμα από άλλες 150 παρόμοιες με το ίδιο διπλωματικό καθεστώς. Η

συζήτηση επεκτάθηκε και στην υφαλοκρηπίδα και στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των νησιών. Υπογραμμίστηκε ότι πίσω από το θέμα της κυριαρχίας στα Ίμια ήταν το θέμα των 12 ναυτικών μιλίων χωρικής θάλασσας και συνεπώς ο ιδιοκτήτης των βραχονησίδων θα είχε πλεονέκτημα κατά την χάραξη των θαλασσιών συνόρων στην περιοχή.

Συζητήθηκαν όλα τα σενάρια στην περίπτωση στρατιωτικής δράσεως καθώς και οι πιθανές επιπτώσεις. Συζητήθηκε η πιθανότητα μικρής μάχης. Ο πρέσβης Ι.Μπατού πρότεινε την αποστολή στρατιωτών στην Δυτ. Ίμια που δεν υπήρχαν Έλληνες στρατιώτες. Το γεγονός ότι υπήρχαν δυο βραχονησίδες και στη μία δεν υπήρχαν Έλληνες στρατιώτες προσέφερε μια άριστη ευκαιρία στους Τούρκους προκειμένου να αποφασίσουν. Σύμφωνα με τον Ι.Μπατού η σπουδαιότητα αυτής της λύσεως βρισκόταν στο γεγονός ότι ελαχιστοποιούσε το ρίσκο ένοπλης συρράξεως και έφερνε τα δύο κράτη στην ίδια θέση.

Στη σύσκεψη αυτή, η παραπάνω πρόταση δεν κρίθηκε εφαρμόσιμη. Όμως στην επόμενη που πραγματοποιήθηκε την άλλη μέρα στο ΓΕΕΘΑ υιοθετήθηκε και οριστικοποιήθηκαν οι ακόλουθες αποφάσεις:

► Σε διπλωματικό επίπεδο να ζητηθεί από την Ελλάδα η αποχώρηση των πλοίων των στρατιωτών και της σημαίας δηλαδή η επιστροφή στο καθεστώς "status quo ante".

► Να σχεδιαστούν στρατιωτικές επιχειρήσεις, ώστε στην περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, να προβλέπουν την αποβίβαση στρατιωτών με τη σημαία στην Δυτ. Ίμια που δεν υπήρχαν Έλληνες. Την επόμενη μέρα αν δεν είχε υπάρξει πρόοδος στο διπλωματικό επίπεδο να καταλαμβάνονταν και τα Ανατ. Ίμια.

Μετά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου Ασφαλείας η Πρωθυπουργός Τ.Τσιλλέρ ενημέρωσε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Σ.Ντεμιρέλ. Ακολούθησε σύσκεψη του Υπουργικού Συμβουλίου ενώ το θέμα της κρίσεως συζητήθηκε στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση.

Οι ξένοι πρέσβεις κλήθηκαν στο Υπουργείο Εξωτερικών για ενημέρωση.

Το βράδυ της 29ης Ιαν. βρίσκονταν στην ευρύτερη περιοχή των Ιμίων δυο Πυραυλάκατοι και τέσσερα σκάφη της Τουρκικής Ακτοφυλακής (αντίστοιχη του δικού μας Λιμενικού Σώματος).

Τις πρώτες πρωινές ώρες της 30ης Ιαν. κατέπλευσαν στην περιοχή και δυο Φρεγάτες ώστε η παρουσία Ναυτικών Μονάδων να είναι αντίστοιχη των Ελληνικών. Μία τρίτη Φρεγάτα βρισκόταν εν πλώ στο Αιγαίο για να συμμετάσχει σε άσκηση του ΝΑΤΟ.

Τις μεσημεριανές ώρες της 30ης Ιαν. Τουρκικό πλοίο επιβεβαίωσε την παρουσία Ελλήνων βατραχανθρώπων στα Ανατ. Ίμια.

Την ίδια μέρα 30 Ιαν. ο Έλληνας πρέσβης στην Άγκυρα συναντήθηκε με τον Υφυπουργό Εξωτερικών Ο.Ουμέν και απαίτησε να σταματήσει η παραβίαση των Ελληνικών χωρικών υδάτων και του εθνικού εναέριου χώρου επισημαίνοντας τον κίνδυνο. Ο βοηθός Υφυπουργός Εξωτερικών πρέσβης Ι.Μπατού κάλεσε τους πρέσβεις ή τους επιτετραμμένους των Ευρωπαϊκών χωρών και τους παρουσίασε την Τουρκική εκδοχή για την κρίση. (Κούρκουλας σελ.51).

Το απόγευμα άρχισε η διαμεσολαβητική δραστηριότητα

Αμερικανών αξιωματούχων. Στην Άγκυρα οι συνομιλητές των Αμερικανών ήταν η Πρωθυπουργός Τ.Τσιλλέρ, ο Υπουργός και Υφυπουργός Εξωτερικών Ν.Μπαϊκάλ και Ο.Ουμέν καθώς και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Σ. Ντεμιρέλ. Από την εξέλιξη των γεγονότων προκύπτει ότι η Τουρκική πλευρά δέχθηκε μεν την διαμεσολάβηση αλλά έθεσε και το χρονικό όριο μέσα στο οποίο θα διαρκούσαν οι διαπραγματεύσεις. Γι' αυτό και λίγο πριν τα μεσάνυχτα της 30ης Ιαν. τόνον ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας όσο και η Πρωθυπουργός "ροκάνιζαν" τον χρόνο και απέφευγαν την επικοινωνία με τους Αμερικανούς διαμεσολαβητές αφού τους είχαν γνωστοποιήσει ότι απέρριπταν τις Ελληνικές προτάσεις.

Η θέση της Τουρκίας όπως μεταφέρθηκε από την Τ.Τσιλλέρ στον Πρόεδρο Κλίντον ήταν: "αυτά τα πλοία θα φύγουν, αυτή η σημαία θα φύγει αυτός ο στρατιώτης θα φύγει" [Κούρκουλας σ.52].

Μετά την έξοδο του Ελληνικού Στόλου αποφα-

σίστηκε κατ' αντιστοιχία η αύξηση της παρουσίας και των Τουρκικών Ναυτικών Μονάδων στο Αιγαίο. Έτσι τις βραδινές ώρες εξήλθαν από τα στενά των Δαρδανελίων και κινήθηκαν προς νότο δυο Φρεγάτες τρία Αντιτοπικά και τέσσερις Πυραυλάκατοι. Το μέγεθος της Τουρκικής δύναμews ήταν οπωσδήποτε μικρότερο της αντίστοιχης Ελληνικής.

Μέχρι αργά το βράδυ ο Ρ.Χόλμπρουκ είχε αμέτρητες επαφές με την Πρωθυπουργό Τ.Τσιλλέρ και τον Υφυπουργό Ο.Ουμέν. Αυτό που ουσιαστικά έλεγε ο Χόλμπρουκ προς την Άγκυρα ήταν "σας ζητάμε να κάνετε λίγη υπομονή, μπορούμε να διαβεβαιώσουμε ότι θα αποσυρθούν οι Ελληνικές δυνάμεις, αλλά αυτό δεν μπορεί να γίνει τώρα όσο η Ελληνική Κυβέρνηση δεν έχει πάρει ψήφο εμπιστοσύνης". Στο ερώτημα της Άγκυρας, πόσο πρέπει να περιμένουν ο Χόλμπρουκ απάντησε "περίπου δύο εβδομάδες". [Κούρκουλας σ. 53]

Μία ώρα πριν τα μεσάνυχτα της 30ης Ιαν. γνωστοποιήθηκε στον Χόλμπρουκ η απόρριψη των Ελληνικών προτάσεων για αποκλιμάκωση της κρίσης καθώς οι Τούρκοι επέμεναν στην αποχώρηση και της σημαίας.

Στις 0300 τα ξημερώματα της 31ης Ιαν. ο Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας Ν.Μπαϊκάλ ανακοίνωσε από την Τουρκική τηλεόραση ότι "στις 01.40 άνδρες των υποβρυχίων καταδρομών πήγαν στον βράχο που είναι δίπλα από τον βράχο που είχαν εγκατασταθεί οι Έλληνες στρατιώτες και ύψωσαν την Τουρκική Σημαία" [Κούρκουλας σ. 53].

β. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΕΙΡΙΣΜΟ ΚΡΙΣΕΩΝ

Όλα τα προηγμένα κράτη σήμερα έχουν μηχανισμούς που παρακολουθούν, διαμορφώνουν και επιλύουν τις κρίσεις ανάλογα με τις επιδιώξεις τους. Η χώρα μας σύμφωνα με το νόμο 2292/95 έχει το ΚΥΣΕΑ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1.2 Η ευθύνη για την άμυνα της χώρας ανήκει στην κυβέρνηση η οποία καθορίζει την Πολιτική Εθνικής Άμυνας και ασκεί την διοίκηση των Ενόπλων Δυνάμεων.

1.3 Κύριο όργανο για τη λήψη αποφάσεων σε ζητήματα που αφορούν την άσκηση της παραπάνω πολιτικής και γενικά την Εθνική Άμυνα της χώρας είναι το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας (Π ρ ω θ υ π ο υ ρ γ ό ς , ΥΠΕΞ, ΥΕΘΑ, Αν.ΥΠΕΞ, Υπ. Εσωτερικών, ΥΠ Ενέργειας, ΥΠΕΧΩΔΕ, ΥΠΕΘΟ, Οικονομικών, Δημ. Τάξης και ο Α/ΓΕΕΘΑ.

3.1 Το ΚΥΣΕΑ επί θεμάτων Εθνικής Άμυνας έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

Διαμορφώνει την Πολιτική Εθνικής Άμυνας της χώρας με εκτίμηση μακράς προοπτικής.

Αποφασίζει για την οργάνωση του Συστήματος Χειρισμού Κρίσεων παρέχοντας κατευθυντήριες οδηγίες προς το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας τα συναρμόδια Υπουργεία και λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς.

Προβαίνει σε έκτακτες καταστάσεις κρίσεων και εκδίδει κατευθυντήριες οδηγίες

Αποφασίζει την κήρυξη και άρση μέτρων και σταδίων συναγερμού για την μερική ή γενική κινητοποίηση της χώρας και την εφαρμογή και άρση των Κανόνων Εμπλοκής των Ενόπλων Δυνάμεων. Εκχωρεί κατά την κρίση του αρμοδιότητες σχετικά με τα παραπάνω για την άμεση αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων ή επεισοδίων.

Καθορίζει την πολιτική και τις προτεραιότητες συλλογής και εκμετάλλευσης στρατηγικών πληροφοριών που ενδιαφέρουν την Εθνική Άμυνα.

Καθορίζει την πολιτική συμμετοχής των εμπλεκόμενων φορέων στην δοκιμή εφαρμογής των σχεδίων της Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης.

8.4 Το Συμβούλιο Άμυνας [ΣΑΜ] ΥΕΘΑ, ΥΦΕΘΑ, Α/ΓΕΕΘΑ, Α/ΓΕΣ, Α/ΓΕΝ, Α/ΓΕΑ είναι το ανώτατο όργανο από το οποίο ο ΥΕΘΑ βοηθείται στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του για:

► Εκτιμήσεις επί καταστάσεων που παρουσιάζονται στο εγγύς ή ευρύτερο περιβάλλον και είναι δυνατόν να επηρεάσουν την ασφάλεια ή τις σχέσεις της χώρας με όμορα κράτη.

► Θέματα που απαιτούν άμεση αντίδραση σε επεισόδια, ή έκτακτες καταστάσεις που μπορεί να

Ίμια

οδηγήσουν σε κρίση

► Την ανάθεση της Επιχειρησιακής Διοικήσεως δυνάμεων των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων στον Α/ΓΕΕΘΑ

Θα εξετάσουμε στη συνέχεια πώς έγινε ο χειρισμός της κρίσης από την Ελλάδα.

2. Ο ΤΡΟΠΟΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Στις 10.30 της 28ης Ιαν. 1996 άνδρες του Περιπολικού "ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ" του Πολεμικού Ναυτικού αφαίρεσαν την Τουρκική ενώ άνδρες του Περιπολικού ΑΝΤΩΝΙΟΥ τοποθέτησαν την Ελληνική σημαία στα Ανατ. Ίμια. Η ενέργεια αυτή καμωμένη από τις Ένοπλες Δυνάμεις απαιτούσε έγκριση του ΚΥΣΕΑ η οποία δεν είχε δοθεί, ο δε Πρωθυπουργός της χώρας δεν γνώριζε τίποτα (Σημίτης σελ.59). Για το ίδιο θέμα ο Υπουργός Άμυνας δήλωσε στον Πρωθυπουργό: "η εντολή που έδωσα ήταν να φύγει η Τουρκική σημαία" (Σημίτης σελ.60) ενώ ο Α/ΓΕΕΘΑ καταγράφει στο βιβλίο του ότι ο ίδιος επιδοκίμασε την απόφαση του Α/ΓΕΝ για την αφαίρεση της Τουρκικής και τοποθέτηση της Ελληνικής σημαίας και ενημέρωσε τον Υπουργό Άμυνας (Λυμπερίης σελ.559). Ο Υπουργός Άμυνας εξέφρασε την δυσφορία του για το γεγονός (Λυμπερίης σελ.560). Εν τούτοις ο Γ.Αρσένης δεν τροποποίησε την απόφαση του Α/ΓΕΕΘΑ, αν και είχε δικαίωμα και υποχρέωση να το κάνει αν δεν συμφωνούσε ή αν ήταν αντίθετη με τις εντολές που είχε δώσει.

Τις μεσημεριανές ώρες της ίδιας ημέρας σε σύσκεψη της στρατιωτικής και πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας αποφασίσθηκε η λήψη στρατιωτικών μέτρων που αποσκοπούσαν στην ετοιμότητα των Ενόπλων Δυνάμεων. Αποφασίσθηκε επίσης να παραμείνει η σημαία στα Ανατ. Ίμια και να αποβιβάσθαι μια ομάδα βατραχανθρώπων για τη φύλαξή της. (Λυμπερίης σελ. 560). Για την Δυτ. Ίμια που δεν υπήρχε σημαία δεν αποφασίστηκε τίποτα. Οι βατραχάνθρωποι αποβιβάσθηκαν στα Ανατ. Ίμια περί την 20.45 Η πολιτική εντολή της ημέρας αυτής (28ης Ιανουαρίου) ήταν: "Αρχηγέ νύχτα θα τους βγάλεις στην βραχονησίδα και νύχτα θα τους πάρεις πίσω στο πλοίο" (Λυμπερίης σ. 560,561). Ί

Την επόμενη, 29 Ιαν. στις 05.30 το πρωί οι βατραχάνθρωποι κατόπιν πολιτικής εντολής επανήλθαν

στο πλοίο (Λυμπερίης σ. 561). Περί ώραν 10.00 της ίδιας μέρας με εντολή του Α/ΓΕΕΘΑ κατόπιν γνωμοδοτήσεως του ΣΑΓΕ οι βατραχάνθρωποι επανήλθαν στα Ανατ. Ίμια. Είχε προηγηθεί προσπάθεια Τουρκικού φουσκωτού σκάφους να προσεγγίσει την βραχονησίδα. Στους Έλληνες βατραχάνθρώπους που αποβιβάσθηκαν στη βραχονησίδα είχαν δοθεί εντολές

- Να παρεμποδίσουν την αποβίβαση ξένων.
- Να χρησιμοποιήσουν βία σε περίπτωση αυτοάμυνας και μη συμμόρφωσης αυτών που τυχόν επιδιώξουν αποβίβαση.
- Να αποτρέψουν την προσέγγιση προσγειώσεως Τουρκικού ελικοπτερίου το οποίο θα επεδίωκε προσγείωση στη βραχονησίδα.
- Να βάλλουν προειδοποιητικές βολές.

Για ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας νησιωτικών χώρων στα Δωδεκάνησα από τις απογευματινές ώρες της 29ης Ιαν. ετοιμάσθηκε δύναμη ταχείας ενίσχυσης από προσωπικό των Ειδικών Δυνάμεων Αττικής. Ο τρόπος μεταφοράς τους ήταν με ελικόπτερα του Σ.Ξ ή και C-130 (Λυμπερίης σ.563).

Εγκρίθηκαν από τον ΥΕΘΑ (αν και απαιτείτο έγκριση από το ΚΥΣΕΑ), κανόνες εμπλοκής για ρίψη προειδοποιητικών βολών και ίση ανταπόδοση σε προκλήσεις Τούρκων στροφής των πυροβόλων και ραντάρ πυροβολικού προς τα πλοία μας και σε ηλεκτρονικές παρεμβολές (Λυμπερίης σ.563). Σημειώνει ο Ναύαρχος Χ.Λυμπερίης στο βιβλίο του (σελ. 563) "Η αποδέσμευση ορισμένων Κανόνων Εμπλοκής επιτέδου ΚΥΣΕΑ έγινε με πρωτοβουλία μου και στη συνέχεια ζητήθηκε η πολιτική έγκριση του Υπουργού Αμύνης η οποία πάντοτε δινόταν".

Το βράδυ της 29ης Ιαν. στην περιοχή της Δωδεκανήσου βρισκόταν ένα Αντιτορπλικό, μια Φρεγάτα, μια Πυραυλάκατος, δύο Κανονιοφόροι, τρία Περιπολικά, και μια Τορπιλάκατος. Το πρωί της 30ης Ιαν. Και περί ώρα 09.00 ο ΥΕΘΑ ενέκρινε τις ακόλουθες εισηγήσεις του ΣΑΓΕ (Λυμπερίης σ.564).

- Να τροποποιηθεί το σχήμα ελέγχου-διοίκησης και ο Α/ΓΕΕΘΑ να αναλάβει απ' ευθείας την επιχειρησιακή διοίκηση των ακόλουθων δυνάμεων των τριών κλάδων Στρατιά, ΑΣΔΕΝ, ΓΕΝ και ΑΤΑ. Τον επιχειρησιακό έλεγχο θα διατηρούσαν οι επικεφαλής των παραπάνω σχηματισμών.
- Να συνεχισθεί η Ελληνική ναυτική παρουσία στο Ανατ. Αιγαίο σε αντίστοιχο επίπεδο της Τουρκικής και να ενισχυθεί η ναυτική περιπολία στην περιοχή των Ιμίων.
- Η Πολεμική Αεροπορία να εκτελεί από αέρος αναγνωρίσεις για συμπλήρωση της εικόνας επιφανείας.
- Να αυξηθεί η ετοιμότητα των Ενόπλων Δυνάμεων για αντιμετώπιση στρατιωτικής ενέργειας.

Στις 10.45 της 30ης Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο γραφείο του Πρωθυπουργού στη Βουλή με συμμετοχή των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Άμυνας, Εξωτερικών, Εσωτερικών, Τύπου, και τον Α/ΓΕΕΘΑ. Θέμα ήταν η αξιολόγηση της κατάστασης και η λήψη αποφάσεων στη διαχείριση της κρίσης. Ο Πρωθυπουργός ζήτησε να μείνουν τα πράγματα ως έχουν και να αποφευχθούν ενέργειες κλιμάκωσης της κρίσης. Μάλιστα παρακάλεσε τους Υπουργούς Εξωτερικών και Άμυνας να χρησιμοποιήσουν χαμηλούς τόνους στις συνεντεύξεις τους προς τα ΜΜΕ και να κινηθούν σε πνεύμα αποκλιμακώσεως.

Το μεσημέρι δόθηκε συνέντευξη από τους Υπουργούς Εξωτερικών και Άμυνας όπως είχε αποφασισθεί νωρίτερα στη σύσκεψη υπό τον Πρωθυπουργό. Είχε προηγηθεί δήλωση του Πρωθυπουργού "Αν η Τουρκία αποσύρει τα πλοία της τότε και εμείς θα αποσύρουμε τα δικά μας". Ο Γ.Αρσένης μεταξύ άλλων δήλωσε "Δεν επιθυμούμε την κλιμάκωση της κρίσης....ζητάμε η Τουρκία να απομακρύνει τις δυνάμεις της από την περιοχή. Η βραχονησίδα φρουρείται από δυνάμεις εσωτερικής ασφαλείας". Ο Θ.Πάγκαλος προσέθετε "Δεν επιθυμούμε την ένταση η οποία έχει προκληθεί από την παρουσία στρατιωτικών μονάδων της Τουρκίας. Με την απομάκρυνση το κλίμα θα βελτιωθεί".

Παρά' όλα αυτά την ίδια ώρα το ΓΕΕΘΑ διέταξε τα Γενικά Επιτελεία να υλοποιήσουν τις αποφάσεις που είχαν ληφθεί το πρωί της ίδιας ημέρας

στο Συμβούλιο Άμυνας υπό τον Γ.Αρσένη ο οποίος δεν θεώρησε σκόπιμο να τις ακυρώσει παρά τις αποφάσεις που πάρθηκαν στη σύσκεψη με τον Πρωθυπουργό. Έτσι στις 13.30 περίπου απέπλευσαν και αναπτύχθηκαν στο Αιγαίο τρεις Φρεγάτες ένα Αντιτορπιλικό, τέσσερις Πυραυλάκατοι, δύο Υποβρύχια, τέσσερα Αρματαγωγά, ένα Πετρελαιοφόρο, ένα πλοίο γενικής υποστηρίξεως και ένα πλοίο συλλογής πληροφοριών. Τον απόπλου των πλοίων πρόβαλαν οι τηλεοπτικοί σταθμοί.

Απογευματινές ώρες της ίδιας μέρας διατάχθηκε η επιστροφή της Φρεγάτας "ΥΔΡΑ" που συμμετείχε στις επιχειρήσεις του ΝΑΤΟ στη Βοσνία και η διώρη ετοιμότητα επιστροφής των C-130 που συμμετείχαν στις ίδιες επιχειρήσεις. Κανένας στο ΥΕΘΑ δεν έλαβε υπόψη του το μήνυμα που εξέπεμπε αυτή η εντολή.

Εκείνες τις ώρες άρχισε η διαμεσολαβητική δραστηριότητα των Αμερικανών Αξιωματούχων την οποία είχε ζητήσει η Ελλάδα (Σημίτης σελ. 67). Οι ΗΠΑ είχαν συμφέρον να μην διαφοροποιηθεί το status quo στην περιοχή για να μην διαταραχθούν οι σχέσεις τους ούτε με την Ελλάδα ούτε με την Τουρκία. Οι ισορροπίες έπρεπε να κρατηθούν γιατί και τα δύο κράτη, το καθένα για διαφορετικούς λόγους είναι σημαντικά για τις ΗΠΑ. Δεν επιθυμούσαν την αποδυνάμωση της νοτιοανατολικής περιφέρειας του ΝΑΤΟ σε περίπτωση συρράξεως Ελλάδας Τουρκίας ενώ γνωρίζοντας την αδυναμία της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εύρισκαν μια καταπληκτική ευκαιρία να δηλώσουν την επικυριαρχία τους. Πιθανόν και να αποθάρρυναν τον Κ.Σημίτη να απευθυνθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην Αθήνα οι συνομιλητές των Αμερικανών ήταν ο Πρωθυπουργός Κ.Σημίτης ο Υπουργός Άμυνας Γ.Αρσένης και ο Υπουργός Εξωτερικών Θ.Πάγκαλος στον οποίο είχε αναθέσει ο Πρωθυπουργός την επίτευξη συμφωνίας με τους Τούρκους μέσω του κ. Χόλμπρουκ. Ο Ρ.Χόλμπρουκ Υφυπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ προωθούσε την λύση, "όχι πλοία, όχι στρατιώτες, όχι σημαίες και επιστροφή στο status quo ante". Με την θέση αυτή συμφωνούσαν οι Τούρκοι. Ο Έλληνας διαπραγματευτής Θ. Πάγκαλος συμφωνούσε με την απόσυρση των πλοίων και των στρατιωτών αλλά διαπραγματευόταν το θέμα της σημαίας προφανώς γιατί εκεί διέβλεπε πολιτικό κόστος για την κυβέρνηση. Οι συνεννοήσεις γίνονταν εν κρυπτώ από την στρατιωτική ηγεσία αλλά και από τα άλλα μέλη της κυβέρνησης.

Περί ώρα 21.00 εντοπίσθηκε στην περιοχή των Δαρδανελίων Τουρκική δύναμη αποτελούμενη από δύο Φρεγάτες, τρία Αντιτορπιλικά και τέσσερις Πυραυλάκατους που κατευθύνονταν προς νότο.

Στις 23.30 της ίδιας μέρας, κατά δήλωση του Γ.Αρσένη ο Αμερικανός Υπουργός Εξωτερικών W.Perry και ο

Αμερικανός Α/ΓΕΕΘΑ Salikasyilly του γνωστοποίησαν την αρνητική Τουρκική απάντηση στην Ελληνική πρόταση αποκλιμακώσεως της κρίσεως που είχε διαμορφωθεί και η οποία προέβλεπε αποχώρηση των πλοίων των δύο κρατών και του Ελληνικού αγήματος από τα ανατ. Ίμια. Οι Τούρκοι επέμεναν και ζητούσαν και την απομάκρυνση της Ελληνικής σημαίας. Ο Γ.Αρσένης πριν εισέλθει στη σύσκεψη της Κυβερνητικής Επιτροπής τα μεσάνυχτα της 30ης Ιαν. γνώριζε τις Τούρκικες θέσεις τις οποίες δεν είχε κοινοποιήσει στην στρατιωτική ηγεσία (Λυμπερίτης σ.572). Θεωρείται βέβαιο ότι την ίδια ώρα ο Ρ.Χόλμπρουκ είχε ενημερώσει και τον Θ.Πάγκαλο για την Τουρκική αρνητική απάντηση. Στοιχειώδης ορθολογική αξιολόγηση της κατάστασης θα οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι εφόσον η Τουρκία δεν συμφωνούσε με αυτούς τους όρους πρόβαλε πλέον ως φυσιολογική η επιδίωξη από μέρους της να ενεργήσει για να ανατρέψει το ελληνικό προβάδισμα εγκαθιστώντας σύμβολο της σε Ελληνικό έδαφος ώστε να υπάρξει εξίσωση και σ' αυτό το σημείο (Βλάσσης σελ. 16). Προκύπτει ότι ο Θ.Πάγκαλος που φαίνεται ότι δεν χρησιμοποίησε τον έμπειρο μηχανισμό του Υπουργείου Εξωτερικών σ' αυτές τις διαπραγματευτικές του δραστηριότητες "δεν είχε καταλάβει". Αντί οτιδήποτε άλλου αποφάσισε να δώσει συνέντευξη στο MEGA για να καθησυχάσει τον Ελληνικό λαό. Από τί άραγε;

Την 31η Ιαν. στις 00.30 συνεκλήθη σύσκεψη της Κυβερνητικής Επιτροπής στο γραφείο του Πρωθυπουργού στη Βουλή. Στη σύσκεψη συμμετείχαν ο Πρωθυπουργός,

ο ΥΠΕΞ, ο ΥΕΘΑ, ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, ο Υπουργός Εσωτερικών, ο Υπουργός Τύπου, ο Α/ΓΕΕΘΑ και δύο σύμβουλοι του Πρωθυπουργού. Ο ΥΠΕΞ απουσίαζε σε συνέντευξη σε τηλεοπτικό σταθμό. Ο σύμβουλος του Πρωθυπουργού ανέλαβε να τον ειδοποιηθεί και τότε όλος ο Ελληνικός λαός ενημερώθηκε δια στόματος του δημοσιογράφου ότι γίνεται σύσκεψη για τα Ίμια στη Βουλή και αναζητείται ο Υπουργός Εξωτερικών ο οποίος κατέφθασε περί την πρώτη πρωινή στη Βουλή. Το θέμα ήταν αποκαρδιωτικό. (Λυμπερίτης σελ.572). Εάν ο Πρωθυπουργός ήταν εκείνος που ενεκρίνε την παρουσία του Θ.Πάγκαλου στη συνέντευξη (Σημίτης σελ.64) τότε έχει μέρος της ευθύνης και αυτός. Ο Πρωθυπουργός άρχισε την ενημέρωσή του με το τηλεφώνημα του Προέδρου Κλίντον που είχε γίνει περί τις 22.15 Αναφέρθηκε ακόμα στη συνομιλία που είχε με τον πρέσβη των ΗΠΑ κ. Νάιλς ο οποίος του είχε υποδείξει την ανάγκη διαπραγματεύσεως Ο Γ. Αρσένης επιβεβαίωσε: "ο πρέσβης των ΗΠΑ κ. Νάιλς μας προτρέπει να τα βρούμε με τους Τούρκους μέσω διαπραγματεύσεων" (Σημίτης σ.64,65)

Όταν έφθασε ο Πάγκαλος από το MEGA ο Πρωθυπουργός τον ρώτησε: "πού βρίσκεται η διαπραγμάτευση με τους Αμερικανούς". Απάντηση Πάγκαλου: "Έχουμε συμφωνήσει για την απομάκρυνση των πλοίων και του αγήματος όχι όμως για τη σημαία. Οι Τούρκοι και οι Αμερικανοί επιμένουν να απομακρυνθούν το πρωί μαζί με το άγημα και τα πλοία, και εμείς τους ζητάμε κάποια χρονική καθυστέρηση ολίγων ημερών την οποία και δεν αποδέχονται. (Λυμπερίτης σ.572). Στην αρχή της συζήτησεως όπως αναφέρει ο Πρωθυπουργός στο βιβλίο του (Σημίτης σ.64) "ο κ.

Αρσένης προς έκπληξη όλων των παρευρισκομένων μεταφέροντας πρόταση της ηγεσίας των Ενόπλων Δυνάμεων την οποία φαίνεται να υιοθετούσε και ο ίδιος ρώτησε, μήπως ήταν σκόπιμο να μεταφερθούμε στο Υπουργείο Άμυνας. Το αρνήθηκε. Θα ήταν λάθος μήνυμά". Προσθέτει στο βιβλίο του ο Σημίτης ότι ο Αρσένης είπε: "η σειρά των ενεργειών εμπλοκής μπορούν να εγκριθούν μόνο από το ΚΥΣΕΑ και πρέπει να λάβουμε τις σχετικές αποφάσεις". Είναι απορίας άξιο γιατί ο Γ.Αρσένης που όπως προκύπτει δεν γνωστοποίησε στους παρευρισκομένους την πληροφορία που του είχε διαβίβασει ο Αμερικανός Υπουργός Άμυνας Perry ότι οι Τούρκοι απέρριψαν τις Ελληνικές προτάσεις και ότι αφού επιμέναμε για τη σημαία οι Τούρκοι κάτι θα έκαναν τις επόμενες ώρες έθετε αυτή την ώρα τέτοιου είδους προτάσεις.

Περί την 01.00 της 31ης την ώρα που συνεδρίαζε η Κυβερνητική Επιτροπή, το Κέντρο Επιχειρήσεων του ΓΕΕΘΑ διαβίβαζε στα Κέντρα Επιχειρήσεων των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων ότι "επικείται Τουρκική επίθεση σε μια ώρα. Πιθανός στόχος το Φαρμακονήσι". Την πληροφορία αυτή διαβίβαζε ο Γ.Αρσένης στον Υφυπουργό Ν.Κουρή ο οποίος την μετέφερε στο Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων το οποίο με τη σειρά του ενημέρωσε τα Γενικά Επιτελεία (Λυμπερίτης σ.574). Μπορούμε να συμπεράνουμε ότι ο Γ.Αρσένης είχε λάβει την πληροφορία μέσω της Ελληνικής πρεσβείας στην Ουάσιγκτον ότι "ο Ελληνοαμερικανός λοιμπίστας Α.Μανάτος αποκάλυψε πως σύμφωνα με πληροφορίες του οι Τούρκοι επρόκειτο να αποβιβαστούν σε κάποιο νησί". Την πληροφορία αυτή φαίνεται ότι δεν έθεσε προς συζήτηση στη σύσκεψη. Την ίδια ώρα ο Α/ΓΕΕΘΑ έδωσε εντολή στον Α/ΓΕΝ να στοχοποιηθούν όλα τα Τουρκικά πλοία.

Εν τω μεταξύ αναπτύχθηκε ένας προβληματισμός για θέματα, όπως το πόσο σοβαρό θα ήταν αν απέσυραν τη σημαία, ποια ήταν η πιθανότητα Ελληνικής νίκης επί της Τουρκίας αλλά και για την άποψη του Αμερικανού Α/ΓΕΕΘΑ Salikasyilly που εξέφρασε στον Γ.Αρσένη ότι οι Αμερικανοί δεν έβλεπαν ως μείζον θέμα, αν το άγημα με την αποχώρησή του έπαιρνε μαζί του και τη σημαία. Μέσα σ' αυτό το κλίμα ο Α/ΓΕΕΘΑ ορθά επισήμαινε πόσο σοβαρό πλήγμα θα ήταν για τις Ένοπλες Δυνάμεις και όχι μόνο για αυτές να αποσυρθεί η Σημαία σ' αυτή τη φάση και ζητούσε επιμόρφους κανόνες εμπλοκής που θα του επέτρεπαν το πρώτο χτύπημα, χωρίς όμως να του δίδονται. Αναφέρει ο Π. Κονδύλης: "Η στρατηγική σημασία του πρώτου πλήγματος διόλου δεν εμπεριέχει κάποια έμμεση παρότρυνση να ξεκινήσει κανείς πόλεμο από λεβεντιά ή στα καλά καθούμενα, σημαίνει μόνον ότι αν ένας

εμπόλεμος διαθέτει επαρκή μέσα για ένα καίριο πρώτο πλήγμα πρέπει να το χρησιμοποιήσει εφ' όσον θέλει να κερδίσει έναν πόλεμο με δεδομένες τις σύγχρονες και υπερσύγχρονες τεχνολογικές συνθήκες". Ας σημειωθεί ότι ενώ ο ίδιος ο Γ.Αρσένης είχε ζητήσει από τον Α/ΓΕΕΘΑ νωρίτερα να έχει έτοιμο σχετικό εισηγητικό προς ΚΥΣΕΑ τώρα τον απαντούσε: "Αρχηγέ άφησε τώρα τους κανόνες εμπλοκής εδώ έχουμε διαπραγματεύσεις". (Λυμπέρης σελ.573).

Την 31 Ιαν. και ώρα 01.35 τηλεφώνησε ο Α/ΓΕΝ στον Α/ΓΕΕΘΑ και τον πληροφόρησε ότι δυο Τουρκικά ελικόπτερα τύπου BLACK HAWK υπερίπταντο των Ιμίων.

Ο Α/ΓΕΕΘΑ μετέφερε την πληροφορία αυτή στον Πρωθυπουργό με την εκτίμηση ότι πιθανώς θα επιχειρηθεί αεραπόβαση.

Ο Υφυπουργός Ν. Κουρής τηλεφώνησε στο γραφείο του Πρωθυπουργού από το κόκκινο τηλέφωνο στο οποίο απάντησε ο ίδιος ο Πρωθυπουργός και ζήτησε την έγκριση για κατάλληλο κανόνα εμπλοκής. Ο Πρωθυπουργός πήρε την γνώμη του Γ.Αρσένη για χτύπημα, στο οποίο ο δεύτερος τάχθηκε αρνητικά. Στη συνέχεια ο Πρωθυπουργός έδωσε στον Α/ΓΕΕΘΑ το τηλέφωνο να μιλήσει με τον Υφυπουργό. Ο κανόνας εμπλοκής που έδωσε ο Α/ΓΕΕΘΑ στον Υφυπουργό ήταν: "κατά την αιώρηση των ελικοπτέρων να ρίπτονται φωτοβολίδες, και εφ' όσον επιμένουν, προειδοποιητικές βολές. Και αν ανοίξει σκάλα για αποβίβαση τότε να καταρριφθούν τα ελικόπτερα". Την εντολή αυτή άκουγαν όλοι οι παρευρισκόμενοι στο γραφείο του Πρωθυπουργού. Αργότερα αποδείχτηκε ότι τα ελικόπτερα δεν ήταν αυτού του τύπου αλλά ανθυποβρυχιακά, γεγονός που προκάλεσε την αγανάκτηση του Πρωθυπουργού (Λυμπέρης σ. 575).

Στις 03.35 έγινε γνωστό ότι οι Τούρκοι είχαν αποβίβσει βατραχανθρώπους και είχαν υψώσει την Τουρκική σημαία στα Δυτ. Ίμια. Παρά το γεγονός ότι ο Χόλμπρουκ το επιβεβαίωσε στον Θ.Πάγκαλο κρίθηκε σκόπιμο να επιβεβαιωθεί και από την δική μας πλευρά. Επειδή ο έλεγχος της βραχονησίδας με προβολέα από περιπολικό σκάφος δεν ήταν αποτελεσματικός διατάχθηκε το ΓΕΝ να στείλει το ελικόπτερο της Φρεγάτας να ερευνήσει. Το ελικόπτερο επιβεβαίωσε περί την 04.50 την ύπαρξη των Τούρκων στρατιωτών και της Τουρκικής Σημαίας.

Περί την 05.00 ενημερώθηκε ο Πρωθυπουργός ο οποίος εν τω μεταξύ είχε συγκαλέσει το ΚΥΣΕΑ.

Στο ΚΥΣΕΑ συζητήθηκε το ενδεχόμενο της εφαρμογής στρατιωτικών σχεδίων που υπάρχουν γι' αυτές τις περιπτώσεις αλλά η πρόταση απορρίφθηκε γιατί θα μπορούσε να οδηγήσει σε μεγαλύτερη εμπλοκή. Τελικά το ΚΥΣΕΑ κατέληξε σε συμφωνία απεμπλοκής "όχι πλοία όχι στρατιώτες όχι σημαίες" και επαναφορά στο "status quo ante". Η απόφαση επισφραγίστηκε με το τραγικό γεγονός της πτώσεως του ελικοπτέρου της Φρεγάτας και τον θάνατο των τριών μελών του πληρώματός του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ως προς τον τρόπο χειρισμού της κρίσης από την Τουρκία διαπιστώνεται ότι το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας της Τουρκίας συνεδρίασε και αποφάσισε, όπως όφειλε να πράξει, για να αντιμετωπίσει μια επερχόμενη κρίση η έστω μια κρίση που το ίδιο προκάλεσε επιδιώκοντας την εξυπηρέτηση των εθνικών του συμφερόντων. Ο χειρισμός της κρίσεως από τους Τούρκους υπήρξε άψογος. Η Τουρκία έχει στο ενεργητικό της ένα εξαιρετικό επιχειρησιακό επίτευγμα. Έχει ενοποιήσει λειτουργικά τις διπλωματικές της επιδιώξεις με τη λειτουργία και τη δράση των στρατιωτικών της μέσων.

Από τη μεριά της Ελλάδας το ΚΥΣΕΑ, αρμόδιο όργανο χειρισμού των κρίσεων δεν συνεδρίασε παρά μόνο στο τέλος της κρίσεως για να λάβει την απόφαση της αποχώρησης. Δεν συγκροτήθηκε κανένα Κυβερνητικό Συμβούλιο για να χειρισθεί την κρίση.

Δεν χρησιμοποιήθηκε η γνώση και εμπειρία Ελλήνων διπλωματών. Το ουσιαστικό δεν ήταν αν οι συνεδριάσεις πραγματοποιούνταν στο Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων αφού δεν επρόκειτο να πολεμήσουμε. Δεν προσφυγάμε σε κανένα Διεθνή Οργανισμό ούτε και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αρκεσθήκαμε στην διαμεσολάβηση των

Αμερικανών αλλά και εκεί κατά τρόπο επιτόλαιο.

Η κατεύθυνση που έδωσε ο Πρωθυπουργός στη συνεδρίαση της Πολιτικής Επιτροπής το πρωί της 30ης Ιαν. "να μείνουμε όπως είμαστε και να αποφευχθούν ενέργειες κλιμάκωσης" ενώ έδιδε ένα σαφές στίγμα των προθέσεων της Κυβέρνησης δεν προσδιόριζε πολιτικό στόχο τον οποίο οφείλαμε να έχουμε και να επιδιώκουμε, είτε με τους πολιτικούς χειρισμούς της κυβέρνησης είτε με στρατιωτικούς, αν οι πρώτοι αποτύγχαναν. Η επιμονή διατήρησης του "status quo" σε μια περιοχή δεν έχει κανένα νόημα αν περιορίζεται μόνο στη χρήση πολιτικών μέσων καθόσον δεν περιέχει την πρακτική επιβολή της διεκδίκησης.

Δεν δόθηκαν σαφείς εντολές προς τις Ένοπλες Δυνάμεις ούτε διατηρήθηκε υψηλό επίπεδο πολιτικού ελέγχου στις στρατιωτικές επιλογές (πρώτη αρχή του χειρισμού κρίσεων).

Δεν υπήρξαν παύσεις στον ρυθμό των στρατιωτικών ενεργειών (δεύτερη αρχή του χειρισμού κρίσεων).

Δεν υπήρξε συντονισμός διπλωματικών και στρατιωτικών κινήσεων (τρίτη αρχή του χειρισμού κρίσεων).

Δεν υπήρξαν στρατιωτικές κινήσεις συγκεκριμένες που να είναι κατάλληλες για τους περιορισμένες φύσεως στόχους του χειρισμού κρίσεων-αποκλιμάκωσης (τέταρτη αρχή του χειρισμού κρίσεων). Βέβαια στην περίπτωση των Ιμίων δεν υπήρξαν καν στόχοι.

Ενώ οι δηλώσεις, τόσο του Πρωθυπουργού όσο και των Υπουργών Εξωτερικών και Άμυνας επιβεβαίωναν τις προθέσεις της κυβερνήσεως για αποκλιμάκωση, οι στρατιωτικές κινήσεις που διατάσσονταν με την έγκριση του ίδιου του Υπουργού Άμυνας (απόπλους του Στόλου από τους Ναυστάθμους και ανάπτυξη του στο Αιγαίο, αποχώρηση της Φρεγάτας ΥΔΡΑ από τη συμμετοχή της στις Νατοϊκές επιχειρήσεις στη Βοσνία και επιστροφή της στην Ελλάδα) έδιδαν το στίγμα της κλιμάκωσης και εκλαμβάνονταν από τον αντίπαλο ως προετοιμασία ευρείας επιθέσεως (πέμπτη αρχή του χειρισμού κρίσεων). Η γενική κινητοποίηση των Ενόπλων Δυνάμεων που διατάχθηκε αργότερα είχε το ίδιο αποτέλεσμα όπως και η μερική επιστράτευση στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου.

Υπήρξαν πολιτικές ενέργειες που έδειχναν διάθεση αναζήτησης πολιτικής λύσεως μέσω διαπραγματεύσεων και όχι στρατιωτικής (έκτη αρχή του χειρισμού κρίσεων) αλλά δεν υπήρξαν αντίστοιχες στρατιωτικές που να υποστηρίξουν τις πολιτικές ενέργειες. Και βέβαια πώς να υπάρξουν αφού ούτε πολιτικός έλεγχος στις στρατιωτικές ενέργειες υπήρχε, ούτε συντονισμός.

Τέλος δεν υπήρξε επιλογή πολιτικο-στρατιωτικών ενεργειών που άφηναν στον αντίπαλο την δυνατότητα εξόδου από την κρίση με παράλληλη ικανοποίηση των θεμελιωδών συμφερόντων του (έβδομη αρχή του χειρισμού κρίσεων).

Οι ενέργειες της Ελληνικής πλευράς τόσο για τους Τούρκους όσο και για οποιοδήποτε τρίτο μάτι που παρακολουθούσε την κρίση, έδειχναν ότι η Ελλάδα άλλα έλεγε και άλλα έπραττε. Τα στρατιωτικά μέτρα που λαμβάνονταν από την Ελλάδα (χωρίς την έγκριση του ΚΥΣΕΑ) υποχρέωναν την Τουρκία να κινητοποιηθεί. Η κινητοποίηση των

Τουρκικών ναυτικών δυνάμεων, που πάντως ήταν μικρότερη της κινητοποίησης των Ελληνικών, οδήγησε τις Ένοπλες

Δυνάμεις σε πλήρη ανάπτυξη. Διατάχθηκε επιστράτευση στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου. Όλα με την έγκριση του Υπουργού Άμυνας κατά τη στιγμή που η Ελληνική πλευρά είχε συμφωνήσει σ' ένα πλαίσιο διαπραγματεύσεων και είχε διαβεβαιώσει τους διαμεσολαβητές ότι επιθυμούμε την ειρηνική λύση της κρίσεως. Είχαμε μπει πλέον σε ένα φαύλο κύκλο.

Η αφαίρεση της Τουρκικής σημαίας από προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων, την οποία είχαν τοποθετήσει Τούρκοι δημοσιογράφοι με μια προβοκατόρικη ενέργεια, αποτέλεσε το πρώτο και βασικότερο λάθος.

Την σπουδαιότητα μιας τέτοιας ενέργειας γνώριζαν οι Ελληνικές αρχές και γι' αυτό είχαν θέσει ως προϋπόθεση την έγκριση του ΚΥΣΕΑ. Ο Υπουργός Άμυνας ή το Συμβούλιο Άμυνας δεν υποκαθιστά το ΚΥΣΕΑ. Αυτή η υπέρβαση αρμοδιοτήτων αλλά περισσότεροι πειραματισμοί με τα εθνικά σύμβολα (ύψωση σημαίας, υποστολή σημαίας κ.ο.κ.) ίσως θα έπρεπε να προβληματίσει όλη την πολιτική ηγεσία αυτού του τύπου, γιατί αποπνέει μια εθνική ανασφάλεια ως

προς τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Θα έπρεπε τάχα να υψώνουμε σε κάθε σημείο της επικράτειας μας και μια σημαία δηλωτική της κυριαρχίας του τόπου μας; Λήφθηκε υπ' όψη ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να ερμηνευθεί από τους "απέναντί" μας και όχι μόνο απ' αυτούς, ως ένδειξη αντιφατικότητας σχετικά με την ιδιοκτησία της περιοχής; Ακόμα τι θα γινόταν αν εμείς με τη λογική της υψώσεως της σημαίας και εγκατάστασης φρουράς για τη φύλαξη της, βάζαμε σημαία και φρουρά σε κάθε βραχονησίδα που τοποθετούσαν Τουρκική σημαία οι δημοσιογράφοι της ΧΟΥΡΙΕΤ ή ο απέναντι χότζας;

Η Ελληνική κυβέρνηση επιθυμούσε ειρηνική επίλυση της κρίσεως. Τρεις φορές επισημαίνει ο Κ.Σημίτης στο βιβλίο του (σελ. 63,65,66) ότι το πρόβλημα ήταν πολιτικό και ως τέτοιο έπρεπε να αντιμετωπισθεί. Η Κυβερνητική Επιτροπή συμφώνησε σε συγκεκριμένο σχέδιο αποκλιμάκωσης που είχαν προτείνει οι Αμερικανοί και ανατέθηκε στον Θ.Πάγκαλο να υλοποιήσει τη συμφωνία. Αφού οι Τούρκοι απέρριψαν τις προτάσεις Πάγκαλου τί θα έπρεπε τάχα να πράξει ως Υπουργός Εξωτερικών, αντί να δίνει συνέντευξη στο ΜΕΓΑ; Ο Γ.Αρσένης αφού πληροφορήθηκε από τους Αμερικανούς την απόρριψη των προτάσεών μας από τους

Τούρκους και προειδοποιήθηκε από τον Υπουργό Εξωτερικών Perry ότι αφού επιμένουμε στο θέμα της σημαίας οι Τούρκοι κάτι θα κάνουν τις επόμενες ώρες (εφ. ΠΑΡΟΝ της 8ης Φεβ.) μήπως όφειλε να πράξει κάτι κι αυτός συναινώντας με την ειλημμένη κυβερνητική απόφαση περί αποκλιμάκωσης;. Αντίθετα, αυτενεργώντας ερήμην του ΚΥΣΕΑ και του Πρωθυπουργού φάνηκε να χρησιμοποιεί τις Ένοπλες Δυνάμεις. Εύλογο το ερώτημα: Για ποιόν τάχα σκοπό; Ούτε ο Γ.Αρσένης ούτε ο Θ.Πάγκαλος μας τον αποκάλυψαν.

Εν τούτοις, και γνώση και προγενέστερη εμπειρία υπήρχε στα περισσότερα στελέχη αυτής της κυβέρνησης αλλά και στον Α/ΓΕΕΘΑ για τέτοιας φύσεως θέματα.

Αν ανατρέξουμε στην περίφημη κρίση του 1987 θα διαπιστώσουμε ότι οι Ένοπλες Δυνάμεις, που είχαν αρθεί πάλι σε ύψιστο σημείο ετοιμότητας με αξιοζήλευτο επαγγελματισμό και είχαν αναπληρωθεί στο Αιγαίο για να απαγορεύσουν στους Τούρκους τις έρευνες στην Ελληνική υφαλοκρηπίδα, παρά το γεγονός ότι στο Αιγαίο δεν βρισκόταν κανένα τουρκικό πολεμικό πλοίο εκτός των δύο συνοδών του ερευνητικού, ανακλήθηκαν, γιατί είχαμε και τότε δεχθεί τις αξιώσεις του Τούρκου Πρωθυπουργού Τ.Οζαλ, που βρισκόταν μάλιστα στο Λονδίνο και διέμηνυε: "ούτε η Ελλάδα ούτε η Τουρκία θα έκαναν έρευνες πετρελαίων στο Αιγαίο έξω από τα χωρικά τους ύδατα". Για ποιο λόγο άραγε κινητοποιήθηκαν οι Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας μας τότε; Δεν εισέπραξαν τάχα απαξίωση όταν άπανοπλοι βγήκαν να αντιμετωπίσουν έναν απόντα αντίπαλο; Έστω κι αν παρακμάσουμε το γεγονός ότι η Τουρκική πλευρά επέβαλλε τελικά τη θέση της, δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε τον τρόπο με τον οποίο ο τότε Π ρ ο θ υ π ο υ ρ γ ο υ ς Α.Παπανδρέου βγάζοντας εθνικές κορώνες έσυρε τις Ένοπλες Δυνάμεις σε ένα δονκιωτικό κυνηγητό ανεμόμυλων. Τέτοια ευαίσθητα εθνικά θέματα έχουν καταπνίξει για τον τόπο, για τα κόμματα, για τα ΜΜΕ, ταμπού. Έτσι οι λαϊκοί και οι πατερναλιστικές τάξεις του τότε πρωθυπουργού, αποσόβησαν το αυτονόητο ορθολογικό ερώτημα. Πόσα χρήματα, πόσο ανθρώπινο δυναμικό, πόση ενέργεια κατασπαταλήθηκε, και με ποιο αποτέλεσμα;

Με κανένα τρόπο δεν θα υποστηρίξουμε ότι η πα-
ραπάνω πολιτική στάση χαρακτηρίζει μόνο το ένα και όχι και το άλλο κόμμα εξουσίας. Επειδή με την ίδια "εθνική ευαισθησία".... πολιτεύονταν είτε ως Κυβέρνηση, είτε ως Αντιπολίτευση.

Τσώς με τέτοιου τύπου εμπειρίες κάποια μέλη της κυβέρνησης έλπιζαν να αποκομίσουν κέρδη πολιτικά εμπλέκοντας τη χώρα σε εθνικές περιπέτειες τις οποίες δεν ήταν ικανοί να αντιμετωπίσουν. Αν προσέξουμε το χρονικό των γεγονότων θα διαπιστώσουμε ότι ο όλος χειρισμός της κρίσεως δίνει την εικόνα μιας κυβέρνησης στην οποία, όσοι είχαν χρέος να συναποφασίζουν, είδαμε να αυτενεργούν και να "καπελώνουν" τη συλλογική-τητα με ομορτιστικές εσωστρέφειες. Είδαμε επίσης ότι αποποιήθηκαν και τότε με δηλώσεις τους και αργότερα σε συνεντεύξεις τους ή σε συγγράμματά τους, τις ευθύνες που τους αναλογούσαν, τις οποίες επέρριψαν

στις Ένοπλες Δυνάμεις και στον Α/ΓΕΕΘΑ παρασιωπώντας τις ευθύνες του πολιτικού τους προϊσταμένου.

Η πλέον ιταμή πρόκληση προς τις Ένοπλες δυνάμεις και την ηγεσία τους από τη μεριά των πολιτικών ήταν η εις βάρος τους μομφή ότι δεν περιφρούρησαν και τα Ανατ. Ίμια με αποτέλεσμα να μπορέσουν οι Τούρκοι να αποβιβάσθουν σ' αυτά. Προβληματιζόμαστε πάνω σ' αυτό γιατί είδαμε ότι τα γεγονότα των Ίμιων δεν περιεπλάκησαν από την αποβίβαση των Τούρκων στην Ανατ. Ίμια. Αντίθετα το γεγονός αυτό αποτελεί τον τελευταίο κρίκο της κρίσης στην περιοχή και συνέβη ενώ ήδη η Ελληνική πολιτική ηγεσία είχε συμφωνήσει στην Αμερικανική πρόταση αποκλιμάκωσης. Η μη επιτυχής στρατιωτική περιφρούρηση τους ενέχει περισσότερο πολιτική ευθύνη και διπλωματική καχεξία διότι τα διαπραγματευτικά παζάρια, όπως γίνονταν, σηματοδοτούσαν στους Τούρκους αδυναμία της Ελληνικής πλευράς, γι' αυτό οι Τούρκοι έκριναν ότι με μια επιχείρηση πρόκλησης και αποφασιστικότητας θα βρίσκονταν σε πλεονεκτικότερη διαπραγματευτική θέση και de facto θα πρόβαλαν το θέμα των "γκρίζων ζωνών". Και έτσι λειτούργησαν. Η Ελληνική διπλωματία θα έπρεπε να είχε υπόψη της την Τουρκική τακτική και από άλλες Ελληνοτουρκικές εμπλοκές αλλά κυρίως από τον δεύτερο Αττίλα στην Κύπρο που εκτελέστηκε στη φάση των διαπραγματεύσεων. Όταν λοιπόν κάποιος όπως η πολιτική ηγεσία αποκόβει από το σύνολο ενός προβλήματος ένα κομμάτι και το χρησιμοποιεί επιλεκτικά για να συγκαλύψει ευθύνες που πρώτιστα της αναλογούν μας επιτρέπει να διερωτηθούμε για την ασφαλή πολιτική πλευρά της χώρας σε κρίσιμες περιστάσεις.

Γιατί τελικά δεν μπόρεσε να λειτουργήσει το ΚΥΣΕΑ σ' αυτή τη φάση;. Όσοι έζησαν τα γεγονότα, είτε ως ένοχοι είτε ως απλοί πολίτες αλλά με πολιτική σκέψη, μπορούν να καταλάβουν πώς ύψιστα εθνικά θέματα γίνονται αντικείμενα καπηλείας για εσωτερικές μικροπολιτικές και κομματικές σκοπιμότητες.

Φαίνεται ότι ο Αμερικανός διαμεσολαβητής ήταν σαφής από την αρχή όχι πλοία όχι στρατιώτες όχι σημαίες επιστροφή στο status quo ante. Η Ελληνική πλευρά στρουθοκαμήλιζε. Είχε πολιτικό κόστος γι' αυτήν η αφαίρεση της σημαίας και προσπαθούσε να κερδίσει χρόνο. Η ουσία όμως ήταν στο έδαφος, στην κυριαρχία και όχι στη σ η μ α ί α .

Αυτό δεν φαινόταν να την απασχολεί. Δεν επιθυμούσε, είπε, να θυσιάσει ψυχές για μια βραχονησίδα της Ελλάδας. Οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις όμως δεν είχαν αντίρρηση να θυσιάσουν υπερασπίζοντας την Ελληνική κυριαρχία και μάλιστα τρία στελέχη τους θυσιάστηκαν. Ποιους τάχα εξέφραζε η κυβέρνηση σε εκείνη τη συγκυρία;

Η τελευταία δήλωση του Αμερικανού διαμεσολαβητή μετά την εγκατάσταση των Τούρκων στρατιωτών στα Δυτ. Ίμια "εάν δεν βάλετε εναντίον των Τούρκων, αυτοί έχουν διαταγή να μην βάλουν εναντίον των Ελλήνων. Με την αναχώρηση της Ελληνικής ναυτικής δύναμews και της Ελληνικής σημαίας οι Τουρκικές δυνάμεις θα κάνουν το ίδιο. Η πλευρά που θα ανοίξει πυρ πρώτη θα βρει απέναντί της τις ΗΠΑ" (Turkish Review of Balkan Studies Annual 2001), έδωσε στην Ελληνική κυβέρνηση το άλλοθι για την ταπεινωτική της απόφαση.

Συνεκτιμώντας όλο το χρονικό των Ίμιων θα αναρωτηθούμε για ποιο λόγο ο Πρωθυπουργός στην ομιλία του στη βουλή εξέφρασε τις ευχαριστίες του στους Αμερικανούς (Σημίτης σελ.72). Από τον τρόπο που αντέδρασε η κοινή γνώμη, το Κοινοβούλιο και ο Τύπος, ο Ελληνικός λαός ένοιωσε δυσαρέσκεια θεωρώντας αυτό το "ευχαριστώ" ως ένδειξη υποτέλειας και αδυναμίας της Ελληνικής πλευράς να διαχειριστεί ένα εθνικό ζήτημα, ζητώντας την παρέμβαση "προστάτη" στον οποίο οφειλότανε και αποδόθηκε αυτό το ευχαριστώ. Αν λάβουμε υπόψη ότι βρισκόμαστε σε εποχές που η Ελλάδα ανήκει πλήρως στην Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται για τους Ελ-
~~λήνες σαν μια αποδοχή της σε μια πολιτική, κυβερ-~~

*Δεν υπάρχουν χαμένες υποθέσεις,
εκτός από εκείνες,
που εμείς οι ίδιοι πριν εγκαταλείψαμε.*

Γεώργιος Κλεμανσώ

τήρησε τα προβλεπόμενα. Ο Α/ΓΕΕΘΑ και οι Αρχηγοί των Γενικών Επιτελείων έπρεπε να επιμείνουν στην έγκριση από το ΚΥΣΕΑ όσων μέτρων συναγερμού και κανόνων εμπλοκής προβλέπονταν. Δεν επέμειναν και τούτο διότι θεώρησαν ότι η παρεχόμενη έγκριση του ΥΕΘΑ στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Άμυνας ήταν αρκετή. Δημιούργησαν έτσι στις Ένοπλες Δυνάμεις με τα μέτρα που έπαιρναν και τις διθυραμβικές εντολές που εξέδιδαν μια επιθετική ψυχολογία η οποία όμως με τη θλιβερή κατάληξη της κρίσεως προκάλεσε έντονο αίσθημα εθνικής ταπείνωσης.

Υ.Γ. Τι ήταν όμως το Συμβούλιο Άμυνας και ποιες αρμοδιότητες είχε το αναφέραμε περιγράφοντας το θεσμικό πλαίσιο της χώρας μας. Το 1994 που αναθεωρήθηκε ο νόμος 660/77 που αφορούσε στην οργάνωση του ΥΕΘΑ δεν ακολουθήθηκε το πρότυπο της οργάνωσης των Υπουργείων Άμυνας των δυτικο-ευρωπαϊκών κρατών μελών του ΝΑΤΟ στο οποίο είμαστε μέλη και μεταξύ των άλλων θα εξασφαλιζόταν και η διαλειτουργικότητά του, αλλά αυτοσχεδιάσαμε. Τρεις νέοι θεσμοί δημιουργήθηκαν. Το Συμβούλιο Άμυνας [ΣΑΜ] το Επιτελείο του Υπουργού και η Γενική Διεύθυνση Εξοπλισμών [ΓΔΕ]. Και οι τρεις απέτυχαν καθώς το ΣΑΜ λειτούργησε σαν υποκατάστατο του ΚΥΣΕΑ (Ιμια) οι δε άλλοι δυο κατάντησαν φωλιές κρατικοδίαιτων ημετέρων των πολιτικών κομμάτων.

Με μια ματιά η Ελλάδα

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα 16 Δεκεμβρίου 2008 - 10 Φεβρουαρίου 2009

Του Αντιστρατήγου ε.α. Χ. Μουστάκη
Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

1.ΕΛΛΑΣ - ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α.Κύπρος

Συνεχίζονται οι απ'ευθείας συνομιλίες Χριστόφια - Ταλάτ χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα. Στις 17 Ιανουαρίου 2009 ολοκληρώθηκε το κεφάλαιο "διακυβέρνηση και κατανομή εξουσιών" και κατεγράφησαν οι διαφωνίες, που θα συζητηθούν αργότερα. Στις 28 Ιανουαρίου 2009 θα αρχίσει η συζήτηση για το περιουσιακό. Ο ειδικός σύμβουλος του Γ.Γ. του ΟΗΕ κ. Ντάουτερ δήλωσε συγκρατημένα αισιόδοξος και γι' αυτό, σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, επιδιώκει αναβαθμισμένο ρόλο ώστε να μπορεί να υποβάλει προτάσεις ή ιδέες για γεφύρωση των διαφορών και την επιτάχυνση των διαβουλεύσεων.

Δεν πρέπει να αναμένονται ιδιαίτερες πιέσεις από τις ΗΠΑ για την επίλυση του Κυπριακού δεδομένου ότι το θέμα βρίσκεται πολύ χαμηλά στον κατάλογο των προτεραιοτήτων του κ. Ομπάμα. Ανεξαρτήτως της βραδύτητας διεξαγωγής των συνομιλιών, η Κύπρος ΔΕΝ πρέπει να δεχθεί την επιδιαιτησία του κ. Ντάουτερ, γιατί υπάρχει το ενδεχόμενο να παγιδευτεί, όπως έγινε και με την επιδιαιτησία του κ. Κόφι Ανάν.

Στις 21 Ιανουαρίου 2009 εξελέγη νέος ΓΓ του ΑΚΕΛ ο υποστηρικτής του σχεδίου Ανάν το 2004 κ. Άντρο Κυπριανού, που επικράτησε με ψήφους 57 έναντι 48 του κ. Νίκου Κατσουρίδη, ο οποίος είχε ταχθεί, με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο, εναντίον του σχεδίου.

Η εκλογή αυτή ενισχύει το ενδοτικό μέτωπο, γιατί ΑΚΕΛ και

ΔΗΣΥ συγκεντρώνουν το 70% και έτσι θα δοθεί η δυνατότης στον κ. Χριστόφια να είναι πιο ενδοτικός, στην προσπάθειά του να επιτύχει λύση του Κυπριακού.

Ο κ. Ερντογάν, αλλά και ο κ. Ταλάτ, δήλωσαν κατ'επανάληψη ότι δεν πρόκειται να δεχθούν λύση, αν δεν προβλέπει τη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και τη συνένωση των δύο κοινοτήτων σε ενιαίο κράτος, καθώς και τη διατήρηση των εγγυήσεων της "Συνθήκης της Ζυρίχης".

Η σκληρή στάση της Τουρκίας, όπως αποτυπώνεται από τις δηλώσεις του κ. Ερντογάν και τις θέσεις του κ. Ταλάτ, που κατευθύνεται από την Άγκυρα, δεν αφήνει περιθώρια αισιοδοξίας για την επίλυση του Κυπριακού. Επομένως ο κ. Χριστόφιας, αν θέλει οπωσδήποτε λύση, γιατί την έχει υποσχεθεί στους Κυπρίους και τη Διεθνή Κοινότητα, προκειμένου να κερδίσει τις εκλογές, θα πρέπει να κάνει και άλλες υποχωρήσεις και να δεχθεί, με την ανοχή ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ, μια ταπεινωτική λύση. Παρόλο που ο πατριωτισμός του κ. Χριστόφια δεν αμφισβητείται, θα πρέπει όλες οι πνευματικές και κοινωνικές δυνάμεις στην Ελλάδα και την Κύπρο να είναι έτοιμες να αποτρέψουν μια τέτοια περίπτωση.

Σάλο στην Ελλάδα και την Κύπρο προκάλεσε η ομολογία του Τούρκου ηθοποιού Αττίλα Ολκάς ότι, ως στρατιώτης κατά την εισβολή στην Κύπρο το 1974, εκτέλεσε εν ψυχρώ δέκα αιχμαλώτους κατ'εντολή του διοικητή του. Παρόλο που στη συνέχεια ανακάλεσε, δηλώνον-

τας ότι πρόκειται για σενάριο κινηματογραφικής ταινίας, η Κύπρος και η Ελλάδα θα ανακινήσουν το θέμα με ενημερώσεις των Διεθνών Οργανισμών και προσφυγή στο ΔΔ της Χάγης.

Το περιστατικό αυτό φέρνει στην επικαιρότητα το θέμα των 1619 αγνοουμένων, του οποίου την πλήρη διαλεύκανση πρέπει, Ελλάδα και Κύπρος, να θέσουν ως προαπαιτούμενο για την αποδοχή της εντάξεως της Τουρκίας στην ΕΕ. Μόνο μια τέτοια σκληρή στάση θα αναγκάσει την Τουρκία να δώσει σοβαρές απαντήσεις.

β.Σκοπιανό

Το τελευταίο διάστημα η κυβέρνηση των Σκοπίων προέβη σε νέο κύκλο προκλήσεων με τη μετονομασία σε "Φίλιππος Β'" του κεντρικού τους σταδίου και σε "Αλέξανδρος ο Μέγας" του ευρωπαϊκού άξονος, που συνδέει την Κεντρική Ευρώπη με Σερβία-Σκόπια-Ελλάδα και κατασκευάζεται με ελληνική συγχρηματοδότηση. Επίσης ο κ. Γκρουέφσκι κατηγόρησε την Ελλάδα, λόγω του βέτο, για ναζιστική συμπεριφορά.

Η τακτική αυτή των Σκοπίων έχει προκαλέσει τη δυσφορία των ΗΠΑ και της ΕΕ, γιατί βλέπουν τις διαπραγματεύσεις του κ. Νίμιτς να οδηγούνται σε αδιέξοδο.

Ο Έλληνας Πρωθυπουργός κ. Καραμανλής κατά την ομιλία του στη Βουλή, στις 16 Ιανουαρίου 2009, ανέφερε ότι τα Σκόπια, με την πολιτική τους μπλοκάρουν την ατλαντική και ευρωπαϊκή τους προοπτική και δυσχεραίνουν τη διαπραγμάτευση με απόπειρες εκτροπής από

το αντικείμενό της και τη χρησιμοποίηση εφευρημάτων, όπως αυτό της προσφυγής στο ΔΔ της Χάγης. Δήλωσε δε κατηγορηματικά, ότι δεν θα εκτακιστεί ούτε ένα ευρώ από τα 50 εκατομμύρια που προορίζονται για τον μετονομασθέντα άξονα, όσο καλλιεργείται ατμόσφαιρα εθνικισμού και μισαλλοδοξίας.

Στις 19 Ιανουαρίου 2009 άρχισε, ενώπιον του ΔΔ Χάγης, η διαδικασία εκδίκασης της προσφυγής των Σκοπίων εναντίον της Ελλάδος για παραβίαση της ενδιάμεσης συμφωνίας του 1995, λόγω του βέτο. Η διαδικασία θα διαρκέσει δύο χρόνια με πρώτη ενέργεια την κατάθεση μνημονίου από τα Σκόπια μέχρι 20 Ιουλίου 2009, στο οποίο θα πρέπει να απαντήσει η Ελλάδα μέχρι τις 20 Ιανουαρίου 2010.

Στις 11 Φεβρουαρίου 2009 θα συναντηθούν στη Ν. Υόρκη οι διαπραγματευτές των δύο χωρών με τον κ. Νίμιτς. Η συνάντηση θα έχει χαρακτήρα γνωριμίας, καθώς έχει αντικατασταθεί ο διαπραγματευτής των Σκοπίων κ. Δημητρώφ, φίλα προσκείμενος στον Πρόεδρο κ. Τσερβενκόφσκι, από τον κ. Ζοράν Γιολέφσκι, έμπιστο του κ. Γκρουέφσκι.

Η Επιτροπή Εξωτερικών Σχέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, παρά την αρνητική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενταξιακή πορεία των Σκοπίων που ανακοινώθηκε το Δεκέμβριο 2008, ενέκρινε στις 21 Ιανουαρίου 2009, με ψήφους 64 υπέρ, 7 κατά και 2 αποχές, την έκθεση του ευρωβουλευτή κ. Μέγιερ με την οποία καλείται το Συμβούλιο να καθορίσει εντός του έτους ημερομηνία ενάρξεως των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τα Σκόπια να προχωρήσουν σε κοινά αποδεκτή λύση στο θέμα της ονομασίας, ώστε να μην αποτελεί εμπόδιο για τη συμμετοχή της ΠΓΔΜ στους Διεθνείς Οργανισμούς.

Η ενέργεια αυτή δείχνει το δυσμενές κλίμα που έχει δημιουργηθεί, σε βάρος της χώρας μας στην ΕΕ για το βέτο μας στο Βουκουρέστι. Βεβαίως αυτή δεν θα έχει καμία επίπτωση γιατί εκφράζει απλώς μια ευχή και τίποτα παραπάνω, αφού ο μη καθορισμός ημερομηνίας για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τα Σκόπια οφείλεται στην αδυναμία τους να εκπληρώσουν τα κριτήρια και όχι στην άρνηση της Ελλάδος.

Ο κ. Γκρουέφσκι απέστειλε στις 21 Ιανουαρίου 2009 επιστολή στον κ. Ομπάμα στην οποία εκφράζει τη βεβαιότητα ότι οι ΗΠΑ θα

συνεχίσουν να στηρίζουν τη χώρα του και άλλη στον κ. Μπους, τον οποίο ευχαριστεί για τη συνεχή υποστήριξη της χώρας του.

Δεν αναμένεται άμεση ανάληψη πρωτοβουλίας από τον κ. Νίμιτς γιατί αφενός το Σκοπιανό βρίσκεται χαμηλά στη λίστα των προτεραιοτήτων του κ. Ομπάμα και αφετέρου το δυσμενές κλίμα, που έχει δημιουργηθεί από τις αλτρωτικές εκδηλώσεις των Σκοπίων, δεν ευνοεί μια ουσιαστική διαπραγμάτευση. Άλλωστε αναμένεται ότι ο κ. Γκρουέφσκι θα υψώσει ακόμη περισσότερο τους εθνικιστικούς τόνους, εν όψει των προεδρικών εκλογών του Μαρτίου, θυσιάζοντας τα συμφέροντα της χώρας του, προκειμένου να εκλεγεί δικός του Πρόεδρος και να κυριαρχήσει στο εσωτερικό.

γ.Ελληνοτουρκικές Σχέσεις

Στις 15 Δεκεμβρίου 2008 πραγματοποιήθηκε η αναβληθείσα δύο φορές (Μάρτιος 2007, Μάιος 2008), λόγω τουρκικών παρεμβάσεων, άσκηση "Τολμηρός Τοξότης" στο βόρειο Αιγαίο, συμπεριλαμβανομένης και της περιοχής του Αγίου Ευστρατίου. Συμμετείχαν 32 α/φ της ελληνικής ΠΑ και ένα ιπτάμενο ραντάρ AWACS που διετέθη από το ΝΑΤΟ.

Από τις 18 Δεκεμβρίου 2009 άρχισαν να σημειώνονται παραβιάσεις του εναερίου χώρου και υπερπτήσεις σε χαμηλό ύψος των νήσων Αγαθονήσι και Φαρμακονήσι. Οι προκλήσεις κορυφώθηκαν στις 24 Δεκεμβρίου 2009 όταν η Τουρκία κάλεσε, μέσω ασυρμάτου, ελληνικά Ε/Π που προσέγγιζαν τα παραπάνω ακριτικά νησιά να αποχωρήσουν από την περιοχή, διότι κινούνταν εντός τουρκικού εναερίου χώρου. Η Ελλάδα απάντησε με την επίσκεψη, στις 31 Δεκεμβρίου με Ε/Π, του Αγαθονήσι από τον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ και της Καλολήμνου από τον Αρχηγό ΓΕΣ, γεγονός που προκάλεσε την προκλητική ανακοίνωση του τουρκικού Γενικού Επιτελείου ότι ελληνικό α/φ CH-47 παραβίασε τον τουρκικό εναέριο χώρο πάνω από τη νήσο Μπουλαμάς (Φαρμακονήσι), υποδηλώνοντας έτσι ότι η νήσος είναι τουρκική. Μετά από αυτό ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, σε μια συμβολική κίνηση αντιδράσεως, επισκέφθηκε στις 6 Ιανουαρίου 2009 το Αγαθονήσι και εόρτασε με τους κατοίκους τα Θεοφάνεια. Στην κίνηση αυτή οι Τούρκοι απάντησαν με μπαράζ παραβιάσεων και υπερπτήσεων των δύο νησιών από 7

μέχρι 12 Ιανουαρίου οπότε άρχισε η προγραμματισμένη τουρκική άσκηση "Ευέλκτη Πένσα" στο Κεντρικό Αιγαίο, που διήρκεσε μέχρι 16 Ιανουαρίου 2009. Κατά τη διάρκεια της σημειώθηκε σωρεία αεροπορικών παραβάσεων και παραβιάσεων, ενώ μια φρεγάτα έφτασε στις 14 Ιανουαρίου 2009 σε απόσταση 4 μιλίων από το Σούνιο, παραβιάζοντας τους κανόνες αβλαβούς διελεύσεως. Μετά τη λήξη της ασκήσεως επήλθε σταδιακή αποκλιμάκωση και σταμάτησαν οι υπερπτήσεις πάνω από τα δύο νησιά μέχρι τις 29 Ιανουαρίου, που άρχισαν και πάλι να επαναλαμβάνονται. Η ελληνική κυβέρνηση απέφυγε την κλιμάκωση και προέβη σε διαβήματα προς την Άγκυρα και σε ενημέρωση του ΝΑΤΟ και της ΕΕ.

Το τουρκικό ΥΠΕΞ, κατόπιν της καταδικαστικής αποφάσεως του τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών για τον Τούρκο πιλότο που προκάλεσε το θάνατο του Υποσηναγού Ηλιάκη Κων/νου το Μάρτιο 2005, εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία αφήνει αιχμές για χειραγώγηση της ελληνικής δικαιοσύνης και κατηγορεί την Ελλάδα ότι προσπαθεί να παρουσιάσει το FIR Αθηνών ως εθνικό της χώρας, προβαίνοντας σε αναχαιτίσεις και παρενοχλήσεις των στρατιωτικών της αεροσκαφών, που χρησιμοποιούν το διεθνές εναέριο χώρο. Το ελληνικό ΥΠΕΞ, με δηλώσεις του εκπροσώπου του, απέρριψε τις αιτιάσεις των Τούρκων ως ανυπόστατες και κατηγορήσε την Τουρκία ως υπεύθυνη για το θάνατο του Έλληνα πιλότου, λόγω της αυθαίρετης πολιτικής της όσον αφορά στο FIR Αθηνών.

Με τις ενέργειες αυτές η Τουρκία επιδιώκει την επαναφορά στο προσκήνιο της θεωρίας των "γκρίζων ζωνών" που εγκαινίασε με την κρίση των Ιμίων το 1996 και δια της οποίας αποσκοπεί στη διχοτόμηση του Αιγαίου.

Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι η τουρκική αεροπορία έχει προβεί σε ποιοτική αναβάθμιση των προκλήσεών της. Δεν περιορίζεται πλέον στις παραβιάσεις και τις εμπλοκές με τα αναχαιτίζοντα ελληνικά αεροσκάφη, αλλά προβαίνει σε αναχαιτίσεις ελληνικών αεροσκαφών και Ε/Π με F-16 και σε εικονικούς βομβαρδισμούς στόχων με F-4. Επίσης κάνει διαβήματα στην Ελλάδα και ενημερώνει το ΝΑΤΟ για, δήθεν, παρενοχλήσεις των αεροσκαφών της από τα ελληνικά που τα αναχαιτίζουν. Αυτό το γεγονός πρέπει να προβληματίσει το ελληνικό

ΥΕΘΑ προκειμένου να βρεθεί μια πιο αποτελεσματική αντίδραση στις τουρκικές προκλήσεις.

Ακόμη η Ελλάδα πρέπει να εξετάσει την αναθεώρηση της πολιτικής της "προσεγγίσεως" με την Τουρκία, η οποία δεν φαίνεται να ενδιαφέρεται και τόσο για την ένταξή της στην ΕΕ και να θέσει ως προαπαιτούμενο για τη συνέχιση της ενταξιακής της πορείας, την επίλυση όλων των προβλημάτων που έχει προκαλέσει η Τουρκία με τις παράνομες διεκδικήσεις της.

δ. Ελληνοαμερικανικές Σχέσεις

Οι Ε/Α σχέσεις κινήθηκαν όλη αυτή την περίοδο σε ήρεμα νερά, εν αναμονή της αναλήψεως των καθηκόντων του από το νέο Πρόεδρο των ΗΠΑ.

Η κ. Μπακογιάννη θα επισκεφθεί τις ΗΠΑ από 23-26 Φεβρουαρίου και θα συναντηθεί με την κ. Χίλاري Κλίντον, με την οποία είχε τηλεφωνική επικοινωνία και τον αντιπρόεδρο κ. Μπάϊντεν. Ο κ. Καραμανλής θα έχει συνάντηση εργασίας με τον κ. Ομπάμα τον Μάρτιο, σε περίπτωση που ο Λ.Οίκος διοργανώσει τελετή για την ομογένεια με την ευκαιρία της εορτής της 25ης Μαρτίου και αν όχι θα επιδιώξει μια επίσκεψη μέσα στην άνοιξη. Επίσκεψη θα πραγματοποιήσει στις ΗΠΑ και ο ΥΕΘΑ κ. Μείμαράκης από 27-30 Απριλίου, ο οποίος θα συζητήσει την προμήθεια οπλικών συστημάτων.

Ο κ. Ομπάμα αναμένεται, λόγω και της φιλελληνικής θέσεως του αντιπροέδρου, να τηρήσει ίσες αποστάσεις στο Κυπριακό και το Σκοπιανό και να μην ασκεί μόνο πιέσεις στη χώρα μας, όπως ο κ. Μπους. Αγκάθι όμως στην αναμενόμενη στάση του νέου Προέδρου θα αποτελέσει το κατά πόσον θα ανταποκριθούμε στην αναμενόμενη απαίτηση των ΗΠΑ για ενίσχυση της δυνάμεώς μας στο Αφγανιστάν με περισσότερους στρατιώτες και ελικόπτερα και τροποποίηση των επιχειρησιακών όρων στη χρησιμοποίησή της, δεδομένης και της αποφάσεως του κ. Ομπάμα να τελειώσει τον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας το συντομότερο.

2. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Σερβία

Θετικός για την έναρξη εφαρμογής της Ενδιάμεσης Συμ-

φωνίας με την ΕΕ εμφανίστηκε, με δηλώσεις του, ο αρμόδιος για τη διεύρυνση επίτροπος κ. Ολί Ρεν, εκτιμώντας ότι αυτό δεν θα επιβραδύνει τις προσπάθειες της Σερβίας για τη σύλληψη του κ. Μπλάντιτς.

Ο Πρόεδρος κ. Τάντιτς απάλλαξε των καθηκόντων του τον Αρχηγό του ΓΕΕΘΑ, γιατί επέκρινε δημοσίως τον Υπουργό Εθνικής Αμύνης για ανικανότητα και διαφθορά.

Συνελήφθησαν δέκα πρώην μέλη του "Απελευθερωτικού Στρατού του Κοσόβου (UCK)" στο Πρέσεβο, με την κατηγορία της διαπράξεως εγκλημάτων σε βάρος Σέρβων και μη Αλβανών πολιτών στο Κόσσοβο το 1999. Αυτό προκάλεσε τις διαμαρτυρίες, χωρίς επεισόδια, των Αλβανών του Πρέσεβο.

Υπεγράφη, στη Μόσχα, στις 24 Δεκεμβρίου 2008, η "Ενεργειακή Συμφωνία" Ρωσίας-Σερβίας, η οποία προβλέπει την αγορά από την "GAZ-PROM" του 51% των μετοχών της σερβικής εταιρείας πετρελαίων "NIS", συμμετοχή της Σερβίας στην κατασκευή του αγωγού "SOUTH STREAM" και κατασκευή αποθηκεύσεως φυσικού αερίου στο έδαφός της.

Ο Σέρβος ΥΠΙΕΞ δήλωσε ότι η κυβέρνηση δεν σκέπτεται το ενδεχόμενο διχοτομήσεως του Κοσόβου και ότι αναμένει μετά την απόφαση του ΔΔ της Χάγης, να διακοπεί η διαδικασία αναγνώρισέως του.

β. Κόσσοβο

Λίγες μόνον εβδομάδες μετά την ανάληψη αστυνομικών καθηκόντων από την ευρωπαϊκή δύναμη EULUX επανελήφθησαν οι συγκρούσεις και οι βιαιότητες στο Β. Κόσσοβο.

Στις 21 Ιανουαρίου 2009 ανακοινώθηκε από την κυβέρνηση του Κοσόβου νέο στρατιωτικό σώμα με την ονομασία "Δύναμη Ασφαλείας του Κοσόβου" (FSK), το οποίο θα αριθμεί 2.500 οπλίτες από τους οποίους οι περισσότεροι ήταν μέλη του UCK. Αυτό προκάλεσε τις διαμαρτυρίες της Σερβίας, προς τον ΟΗΕ και το ΝΑΤΟ, η οποία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει το Κόσσοβο ως επαρχία της, παρόλο που έχει αναγνωριστεί από 53 χώρες μέχρι τώρα.

3. ΤΟΥΡΚΙΑ

α. Εσωτερική Κατάσταση

Ο Πρόεδρος της Εθνοσυνελεύσεως σχεδιάζει να κινήσει τη

διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος με στόχο την αποτροπή τυχόν επαναλήψεως της απόπειρας, να τεθεί εκτός νόμου το ισλαμικό κόμμα του κ. Ερντογάν.

Την οξεία αντίδραση του στρατού και του κ. Ερντογάν προκάλεσε η πρωτοβουλία 200 διανοομένων να ζητήσουν δημοσίως συγγνώμη για την γενοκτονία των Αρμενίων κατά τον Α'Π.Π. Αντιθέτως ο Πρόεδρος κ. Γκιουλ δήλωσε ότι το γεγονός αποδεικνύει ότι η δημοκρατία λειτουργεί στην Τουρκία, ενώ και η Γενική Εισαγγελία απέρριψε την προσφυγή έξι Εισαγγελέων που κινήθηκαν εναντίον τους, εκπλήσσοντας τους πάντες με αυτή την απόφαση.

Συνεχίζεται η δίκη για την υπόθεση "Εργκένεκον", ενώ η αστυνομία προέβη, αιφνιδιαστικά, στη σύλληψη 40 ατόμων, μεταξύ των οποίων 3 αποστράτων στρατηγών και 10 εν ενεργεία στελεχών. Από τις μέχρι τώρα έρευνες έχει προκύψει ότι σχεδίαζαν όχι μόνο τη δημιουργία αναταραχών και την ανατροπή της κυβερνήσεως αλλά και τις δολοφονίες του κ. Ερντογάν, του Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίου και άλλων προσωπικοτήτων. Αμέσως μετά τις συλλήψεις ο Α/ΓΕΕΘΑ στρατηγός κ. Μπασμπούγ πραγματοποίησε επισκέψεις, μη προγραμματισμένες, στον Πρωθυπουργό και τον Πρόεδρο της Τουρκίας, ενώ ο εκπρόσωπος του ΓΕΕΘΑ εξαπέλυσε βολές κατά της δικαστικής έρευνας γύρω από την υπόθεση της "Εργκένεκον" αλλά και των ΜΜΕ, δηλώνοντας ότι η όλη διαδικασία βλάπτει το κράτος.

Η συμπαράταξη του κ. Ερντογάν με τους στρατιωτικούς στο θέμα της γενοκτονίας των Αρμενίων και η ηπία αντίδραση του στρατού στις συλλήψεις των στρατιωτικών, που στο παρελθόν θα αποτελούσαν "casus belli", οδηγούν στο συμπέρασμα, ότι ο κ. Ερντογάν έχει συμβιβαστεί και έχει συμφωνήσει με τους στρατηγούς, αυτός να μη θίξει τα πρόνόμιά τους με την αναθεώρηση του συντάγματος και αυτοί να τον προστατεύσουν από άλλες συνομιλίες του Κεμαλικού κατεστημένου.

β. Κουρδικό

Συνεχίζονται, παρά τις δυσμενέστερες καιρικές συνθήκες, οι επιχειρήσεις εναντίον των μαχητών του PKK στη ΝΑ Τουρκία και οι βομβαρδισμοί των εγκαταστάσεων του στο Β.Ιράκ.

Οι αστυνομικές αρχές εντό-

πισαν, στις 21 Δεκεμβρίου, στο Ντι-γιαρπακίρ, εγκαταλειμμένο αυτοκίνητο γεμάτο χειροβομβίδες, εκρηκτικές ύλες και όπλα, τα οποία ανήκαν σε μαχητές του ΡΚΚ, που σχεδίαζαν επιθέσεις στην πόλη.

Στις 21 Δεκεμβρίου συναντήθηκαν στην Κωνσταντινούπολη ο κ. Ερντογάν με τον αντιπρόεδρο του Ιράκ και επικύρωσαν την απόφαση για κοινή στάση κατά του ΡΚΚ, σύμφωνα με σχέδιο που έχουν συντάξει οι υπηρεσίες των δύο χωρών, με τη συνδρομή της στρατιωτικής διοικήσεως των ΗΠΑ στο Ιράκ. Ύστερα από αυτό, Τουρκία και Ιράκ ανακοίνωσαν, στις 26 Ιανουαρίου 2009, ότι θα συγκροτήσουν κοινό διοικητικό κέντρο για την καταπολέμηση του ΡΚΚ στο Αμπρίλ, πρωτεύουσα του Ιρακινού Κουρδιστάν.

γ.Ευρωπαϊκή Πορεία

Με την τελευταία έκθεση προόδου της ΕΕ κατηγορείται η Τουρκία ότι υστερεί πολύ στους τομείς της δικαιοσύνης, των θρησκευτικών ελευθεριών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ελευθερίας εκφράσεως και στιλιτεύεται η παντοδυναμία του στρατού.

Ο κ. Ερντογάν ανταποκρινόμενος στην απαίτηση της ΕΕ, σύμφωνα με την οποία έπρεπε ο διαπραγματευτής της Τουρκίας να είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχολήσεως, όρισε ως νέο διαπραγματευτή τον σύμβουλο του κ. Έγκεμεν Μπαγκίς, αντί του ΥΠΕΞ κ. Μπαμπασάν, που εκτελούσε και τα δύο καθήκοντα.

Στο πλαίσιο του εκδημοκρατισμού της χώρας για την ενταξιακή της πορεία, ιδρύθηκε ο πρώτος τηλεοπτικός σταθμός που θα εκπέμπει στην κουρδική γλώσσα, η οποία μέχρι πρότινος ήταν απαγορευμένη.

Ο κ. Ερντογάν πραγματοποίησε, στις 19 Ιανουαρίου 2009, την πρώτη του επίσκεψη, ύστερα από τέσσερα χρόνια, στις Βρυξέλες και συναντήθηκε με τον Πρόεδρο της ΕΕ κ. Μπαρόζο, τον κ. Σολάνα και άλλους αξιωματούχους, στους οποίους δήλωσε ότι αν δεν προωθηθούν οι διαδικασίες, που έχουν παγώσει εξ αιτίας του βέτο της Κύπρου στο άνοιγμα του κεφαλαίου "ενέργεια", λόγω της αρνήσεως της Τουρκίας να ανοίξει τα λιμάνια της στα κυπριακά πλοία και της παρεμποδίσεως των πετρελαϊκών ερευνών στην ΑΟΖ νοτίως της Κύπρου, θα επανεξετάσει την κατασκευή του αγωγού "Ναμπούκο", που θα μεταφέρει φυσικό αέριο, μέσω Τουρκίας στην Ευρώπη.

Το 2009 θα είναι κομβικό

για την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας, γιατί η ΕΕ έχει αναστείλει από το 2006 το άνοιγμα οκτώ κεφαλαίων και της έχει δώσει προθεσμία μέχρι το φθινόπωρο για να επικυρώσει το πρωτόκολλο της Άγκυρας, μετά τη λήξη της οποίας θα επανεξετάσει συνολικά την ενταξιακή διαδικασία, στην περίπτωση που δεν έχει σημειωθεί πρόοδος.

Είναι βέβαιον ότι η Τουρκία δεν θα καταφέρει να ανταποκριθεί στις απαντήσεις της ΕΕ για μεταρρυθμίσεις και εκδημοκρατισμό, λόγω της εσωτερικής κρίσεως, που αντιμετωπίζει και γι' αυτό θα προσπαθήσει να ξεπεράσει τα εμπόδια εκβιάζοντας την ΕΕ στον ενεργειακό τομέα. Είναι επίσης βέβαιον ότι δεν θα ανοίξει τα λιμάνια της, αν δεν λυθεί το Κυπριακό και θα αναγκαστεί η ΕΕ να βρει κάποια άλλη φόρμουλα για να της δοθεί νέα παράταση, μετά τη λήξη της πρώτης το φθινόπωρο.

δ.Εξωτερική Πολιτική Διπλωματία

Εκμεταλλευόμενη την κρίση της Γάζας, η Τουρκία προσπάθησε να ενισχύσει το ρόλο της στη ΜΑ με την περιοδεία του κ. Ερντογάν από 31 Δεκεμβρίου 2008 μέχρι 3 Ιανουαρίου 2009 σε Συρία, Ιορδανία, Σαουδική Αραβία και Αίγυπτο και την πραγματοποίηση, στις 14 Ιανουαρίου, στην Κωνσταντινούπολη, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Τουρκικής Βουλής κ. Τοπτάν, έκτακτης συνεδριάσεως των Προέδρων των Κοινοβουλίων των χωρών μελών του Οργανισμού Ισλαμικής Διασκέψεως (ΙΚΟ), με θέμα τις εξελίξεις στη Γάζα.

Από 14-15 Ιανουαρίου 2009 ο ΥΠΕΞ κ. Μπαμπατζιάν, επισκέφθηκε το Κόσσοβο και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και συζήτησε το θέμα της καταργήσεως της βίζας και τη σύναψη νέων συμφωνιών οικονομικής συνεργασίας. Δεσμεύθηκε για "πλήρη υποστήριξη του Κοσσόβου" και κάλεσε όσες μουσουλμανικές χώρες δεν έχουν αναγνωρίσει την ανεξαρτησία του, να το πράξουν χωρίς καθυστέρηση.

Με τις ενέργειές της αυτές η Τουρκία επιδιώκει στην αύξηση της επιρροής της στο μουσουλμανικό κόσμο της Μ.Ανατολής και των Βαλκανίων, προκειμένου να διεκδικήσει περιφερειακό ρόλο από τον κ. Ομπάμα, αλλά και την υποστήριξή του για την ένταξή της στην ΕΕ. Αγκάθι όμως στις σχέσεις ΗΠΑ και Τουρκίας θα αποτελέσει η τυχόν αναγνώριση της

γενοκτονίας των Αρμενίων, όπως είχε υποσχεθεί προεκλογικά ο Ομπάμα.

Οι ΥΠΕΞ Τουρκίας και Αρμενίας δήλωσαν ότι η αποκατάσταση των σχέσεων των χωρών τους βρίσκεται πολύ κοντά.

Τα ανοίγματα της Τουρκίας προς την Αρμενία, που άρχισαν με την επίσκεψη του κ. Γκιουλ το Σεπτέμβριο, σχετίζονται με τη γεωπολιτική αστάθεια στη Γεωργία και αποσκοπούν στο να αποτελέσει η Αρμενία την εναλλακτική δίοδο μεταφοράς των πετρελαίων της Κασπίας προς τη Δύση.

Ήρωας για τους Τούρκους και ίνδαλμα για τη Χαμάς έγινε ο κ. Ερντογάν για τις δηλώσεις του κατά του Ισραήλ και τη φραστική αντιπαράθεση που είχε με τον Πρόεδρο του Ισραήλ κ. Πέρες στο Νταβός, με αφορμή την αναφορά του στα εγκλήματα που διέπραξε ο ισραηλινός στρατός στη Γάζα. Τη στάση του κ. Ερντογάν χαρακτήρισε ως γενναία και το Ιράν. Το γεγονός αυτό προκάλεσε "πόλεμο νευρών" μεταξύ Τουρκίας και Ισραήλ με δηλώσεις, αντιδηλώσεις και λαϊκές αντιδράσεις, σε βαθμό που πολλοί εκφράζουν φόβους ότι θα τεθεί σε κίνδυνο το σύμφωνο σταθερότητας μεταξύ των δύο χωρών και η συμφωνία για τη δημιουργία του "ενεργειακού διαδρόμου" Τζεϊχάν-Χάϊφα και ότι μπορεί ακόμη να προκαλέσει τη σύμπραξη αρμενικών και ισραηλινών οργανώσεων στις ΗΠΑ υπέρ της αναγνώρισεως της γενοκτονίας κατά των Αρμενίων. Η κατάσταση αυτή προκάλεσε ανησυχίες στις ηγεσίες των δύο χωρών, που ανέλαβαν πρωτοβουλία για να χαμηλώσουν οι τόνοι.

Η έκρηξη αυτή του κ. Ερντογάν οφείλεται αφενός μεν στη δυσανεξία που του προκαλέσε η επέμβαση του ισραηλινού στρατού, εξ αιτίας της οποίας ακυρώθηκε η διπλωματική του προσπάθεια που είχε φέρει πολύ κοντά σε συμφωνία το Ισραήλ και τη Συρία για τα υψώματα του Γκολάν και το Ισραήλ με τη Χαμάς για την ανταλλαγή αιχμαλώτων στους οποίους θα συμπεριλαμβάνετο και ο ισραηλινός δεκανέας Σαλίτ, γεγονός που θα αναβάθμιζε το κύρος του ιδίου και της Τουρκίας διεθνώς και αφετέρου στην επιθυμία του να αυξήσει τη δημοτικότητά του, εκμεταλλευόμενος τα αντισραηλινά αισθήματα του τουρκικού λαού, ώστε να κερδίσει τις δημοτικές εκλογές του Μαρτίου και να ισχυροποιήσει

τη θέση του έναντι του κεμαλικού κατεστημένου.

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Από 1ης Ιανουαρίου 2009 την Προεδρία της ΕΕ ανέλαβε η Τσεχία, η οποία είναι από τις ελάχιστες χώρες που δεν έχουν κυρώσει ακόμα τη νέα Συνθήκη, ενώ πολλοί ευρωπαίοι τη χαρακτηρίζουν μαζί με την Πολωνία, ως τον Δούρειο Ίππο των ΗΠΑ στην Ευρώπη. Επίσης ο Πρόεδρός της κ. Βάκλαβ Κλάους είναι αντιευρωπαϊστής, αρνήθηκε ακόμη και να υψώσει τη σημαία της ΕΕ στο Προεδρικό Μέγαρο δίπλα από την Τσέχικη και βρίσκεται σε οξεία αντιπαράθεση με τον Πρωθυπουργό κ. Τοπόλανεκ, ο οποίος δηλώνει ευρωρεαλιστής. Ακόμη η Τσεχία έχει ανοιχτούς λογαριασμούς με τη Ρωσία, λόγω της αντιπυραυλικής ασπίδας των ΗΠΑ.

Είναι βέβαιον ότι η Προεδρία της Τσεχίας θα είναι πολύ ισχυρή σε σχέση με αυτήν της Γαλλίας, που η προσωπικότητα του κ. Σαρκοζί έφερε ξανά στο προσκήνιο την ΕΕ και αντιμετώπισε με επιτυχία, πέρα από τις προτεραιότητές της (μετανάστευση, άμυνα, αγροτική πολιτική και περιβάλλον), το ιρλανδικό όχι στη Συνθήκη της Λισαβόνας, την κρίση στην γεωργία και την οικονομική κρίση.

Η Τσέχικη Προεδρία που κλήθηκε να αντιμετωπίσει την ενεργειακή κρίση, που προέκυψε από τη διαμάχη Ρωσίας και Ουκρανίας, βρέθηκε σε αδυναμία να τη χειριστεί και χρειάστηκε την συμπαράσταση και άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Το ίδιο συνέβη και κατά την αντιμετώπιση της κρίσεως στη Γάζα, που η ο Προεδρεύων κ. Τοπόλανεκ αναγκάστηκε από τους άλλους ευρωπαίους, να ανακαλέσει την αρχική του δήλωση ότι "οι επιχειρήσεις του Ισραήλ είναι αμυντικές", που είχε κάνει, κατά πάσα πιθανότητα, με υπόδειξη των ΗΠΑ.

5. Η.Π.Α.

Στις 20 Ιανουαρίου 2009 ορκίστηκε ως 44ος Πρόεδρος ο κ. Ομπάμα. Η τελετή έγινε στα σκαλιά του Καπιτωλίου, ενός κτιρίου που χτίστηκε με το αίμα και τον ιδρώτα μαύρων σκλάβων, ενώπιον 2εκατομ. Αμερικανών. Με αυτό το συμβολισμό θέλησε να περάσει το μήνυμα ότι το έθνος αφήνει πίσω του το παρελθόν του φυλετικού διαχωρισμού και της ανισότητας. Από την ομιλία του, που χαρακτηρίστηκε σοβαρή

και φιλόδοξη, προκύπτει ότι προτεραιότητές του θα είναι, στο μεν εσωτερικό η αποκατάσταση της οικονομίας, με αυστηρότερη εποπτεία από το κράτος, στο δε εξωτερικό η αποκατάσταση της ειρήνης, δια της συνεργασίας με όσους την επιθυμούν και όχι με την αλόγιστη χρήση της ισχύος.

Με την υπογραφή των πρώτων διαταγμάτων, για τον περιορισμό των αποδοχών των αξιωματούχων του Λ.Οίκου, για την απαγόρευση της δωροληψίας από κρατικούς υπαλλήλους και της μη χρησιμοποίησής τους σε τομείς συναφείς με το αντικείμενο ιδιωτικών εταιρειών στις οποίες εργάστηκαν στο παρελθόν ως και για την "Ανοικτή Διακυβέρνηση", θέλησε να περάσει το μήνυμα ότι τη διακυβέρνησή του θα διακρίνει η Ηθική και η Διαφάνεια.

Έδειξε επίσης ότι είναι αποφασισμένος να τηρήσει τις προεκλογικές του δεσμεύσεις με τις αποφάσεις του για το κλείσιμο του Γκουαντάναμο, την απαγόρευση των βασανιστηρίων κατά τις ανακρίσεις, την αποχώρηση των στρατιωτικών δυνάμεων από το Ιράκ και την ενίσχυση αυτών στο Αφγανιστάν.

Οι τηλεφωνικές επικοινωνίες του με τον Πρόεδρο της Παλαιστινιακής Αρχής κ. Αμπάς, πρώτον απ' όλους τους ηγέτες του κόσμου, και εν συνεχεία με τον Πρόεδρο του Ισραήλ, τον Βασιλιά της Ιορδανίας και τον Πρόεδρο της Αιγύπτου, φανερώνουν το ενδιαφέρον του για την αντιμετώπιση της καταστάσεως στη Μ.Ανατολή.

Η επίσκεψή του την 2η ημέρα της Προεδρίας του στο ΥΠΕΞ και ο ορισμός αφενός ως προεδρικού απεσταλμένου στην Μ.Α του κ. Τζορτζ Μίτσελ, μιας κορυφαίας πολιτικής προσωπικότητας που, πέραν των άλλων, έφερε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων καθολικούς και προτεστάντες, ως μεσολαβητής στο Ιρλανδικό και αφετέρου ως ειδικού συμβούλου για θέματα Αφγανιστάν και Πακιστάν τον κ. Χόλμπρουκ, ενός δοκιμασμένου μεσολαβητή, φανερώνει τη θέλησή του να μεταβάλει την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ και να δώσει έμφαση στη διπλωματία.

Οι πρώτες του ενέργειες άφησαν θετικές εντυπώσεις στο εσωτερικό και το εξωτερικό, όπως προκύπτει από τις δηλώσεις ξένων ηγετών πλην Ιράν. Ακόμη και ο ηγέτης της Κούβας Φιντέλ Κάστρο δήλωσε ότι δεν αμφισβητεί την εντιμότητά του.

Όσον αφορά στο Ιράν ο εκπρόσωπος του Λευκού Οίκου κ. Ρόμπερτ Γκιμπς δήλωσε ότι ο κ. Ομπάμα προτιμά τη διπλωματία για τη διευθέτηση της διενέξεως, πλην όμως αρνήθηκε να αποκλείσει το ενδεχόμενο της στρατιωτικής επεμβάσεως, προσθέτοντας ότι, ο κ. Ομπάμα έχει ζητήσει ενημέρωση με λεπτομερή έκθεση προκειμένου να πάρει τις αποφάσεις του. Των δηλώσεων αυτών είχε προηγηθεί προκλητική ανακοίνωση του κ. Αχμεντινεζάντ με την οποία καλεί τον κ. Ομπάμα να ζητήσει συγγνώμη εκ μέρους των ΗΠΑ για τα εγκλήματα πολέμου που διέπραξαν στο παρελθόν σε βάρος της χώρας του και να σταματήσει την απροκάλυπτη υποστήριξη των σιωνιστών.

Λόγω των προεδρικών εκλογών, που θα διεξαχθούν τον Ιούνιο, ο κ. Αχμεντινεζάντ, που κινδυνεύει να τις χάσει εξ αιτίας της κακής οικονομικής καταστάσεως της χώρας, θα υψώνει τους τόνους αποκλείοντας κάποια προσέγγιση. Αμέσως όμως μετά τις εκλογές αναμένεται, είτε ο ίδιος αν επανεκλεγεί, είτε ο διάδοχός του να ανταποκριθεί στην πρόσκληση του κ. Ομπάμα χωρίς όρους.

Συμπερασματικά ο κ. Ομπάμα θα επιδιώξει τη συνεργασία με τη Ρωσία για την αντιμετώπιση όλων των διεθνών προβλημάτων, εγκαταλείποντας το πρόγραμμα του κ. Μπους για την αντιπυραυλική ασπίδα και την επέκταση του ΝΑΤΟ ανατολικά, με την ένταξη της Ουκρανίας και της Γεωργίας. Στο μεσανατολικό θα προσπαθήσει, εκμεταλλευόμενος την αποδοχή του από το μουσουλμανικό κόσμο, να επιλύσει το Παλαιστινιακό, δια της συνεργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους, ακόμη και το Ιράν. Δεν είναι όμως βέβαιον αν θα του επιτρέψει το αμερικανικό κατεστημένο να έλθει σε επαφή με τη Χαμάς και τη Χεζμπολάχ, των οποίων η συμμετοχή στις διαπραγματεύσεις είναι απαραίτητη, λόγω της μεγάλης απηχίσεώς τους στον ισλαμικό και αραβικό κόσμο.

Το αν θα πετύχει ή όχι δεν εξαρτάται μόνο απ' αυτόν, αλλά και από την καλή θέληση των άλλων, που πρέπει να εκμεταλλευτούν την ευκαιρία που τους δίνει. Ανεξάρτητα όμως από αυτό, αν δηλαδή θα τα πετύχει όλα ή μόνο λίγα, ένα είναι βέβαιον, ότι ο κόσμος με τον κ. Ομπάμα θα είναι πολύ καλύτερος.

α. Ενεργειακή Κρίση

Λόγω της διαμάχης μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας για την τιμή του φυσικού αερίου και την μη εξόφληση παλαιών οφειλών, η Ρωσία περιέκοψε, στις 2 Ιανουαρίου 2008, τις ποσότητες αερίου, που προορίζονταν για την Ουκρανία και τροφοδοτούσε τους αγωγούς μόνο με τις ποσότητες που προορίζονταν για την Ευρώπη και στις 7 Ιανουαρίου 2009, διέκοψε την παροχή του συνόλου του αερίου, κατηγορώντας την Ουκρανία ότι παρακρατεί μεγάλο μέρος από αυτές τις ποσότητες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να πληγούν 18 χώρες της Ευρώπης και κυρίως η Σλοβακία, η Τσεχία, η Ουγγαρία, η ΠΓΔΜ και η Βουλγαρία. Παρά τις πιέσεις της ΕΕ προς τις δύο χώρες η κρίση συνεχίστηκε μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2009, που τελικά συμφώνησαν και ξανάρχισε η ροή του φυσικού αερίου προς την Ευρώπη.

Η ενεργειακή κρίση δεν οφείλεται στην πραγματική εμπορική διαφωνία μεταξύ των δύο χωρών, η οποία θα μπορούσε να επιλυθεί αμέσως, αλλά στον αμερικανορωσικό ανταγωνισμό για τον έλεγχο της περιοχής. Οι ΗΠΑ, αδυνατώντας να πείσουν τους ευρωπαίους να απεξαρτηθούν από τη Ρωσία, η οποία χρησιμοποιεί την ενεργειακή της δύναμη ως μέσον πολιτικής πίεσεως, έπεισε τον φιλοαμερικανό Πρόεδρο της Ουκρανίας κ. Γιουσένκο, να παρεμποδίσει την Πρωθυπουργό κ. Τιμονέσκο να υπογράψει τη συμφωνία, που είχε κάνει με τον κ. Πούτιν, ώστε να παρουσιαστεί η Ρωσία ως αναξιόπιστη και να αναγκαστούν οι ευρωπαίοι να αναθεωρήσουν τη στάση τους και να υποστηρίξουν την πολιτική των ΗΠΑ για επέκταση του ΝΑΤΟ προς την Ανατολική Ευρώπη με την ένταξη σ' αυτό της Ουκρανίας και της Γεωργίας. Τη στάση όμως της Ουκρανίας εκμεταλλεύτηκε και η Ρωσία, δίνοντας δραματικές διαστάσεις στην κρίση, προκειμένου, να πείσει τους ευρωπαίους για να υποστηρίξουν την κατασκευή των δύο αγωγών που θα παρακάμπτουν την Ουκρανία, του North Stream που θα μεταφέρει το αέριο υποθαλασσίως της Βαλτικής στη Γερμανία και του South Stream που θα το μεταφέρει στην Ιταλία, μέσω Βουλγαρίας και Ελλάδος και για να ασκήσει πίεση στην ηγεσία της Ουκρανίας να αλλάξει τη φιλοδυτική στάση και να αποσύρει την αίτηση για ένταξη

στο ΝΑΤΟ. Είναι γεγονός ότι οι ΗΠΑ κατάφεραν με τη δημιουργία της κρίσεως να εκθέσουν τη Ρωσία στα μάτια των ευρωπαίων και να την καταστήσουν αναξιόπιστη. Δεν είναι όμως βέβαιο ότι θα πετύχουν και την απεξάρτηση της Ευρώπης από τη Ρωσία, γιατί, επί του παρόντος, δεν υπάρχουν εναλλακτικές πηγές προμηθείας και απ' ότι εκτιμάται τα αποθέματα του Αζερμπαϊτζάν, που προτείνουν οι ΗΠΑ για τον εφοδιασμό της Ευρώπης μέσω Τουρκίας, δεν είναι αρκετά. Το μέλλον θα δείξει ποιος βγήκε κερδισμένος από την κρίση. Οι περισσότερες πάντως πιθανότητες είναι με το μέρος της Ρωσίας.

β. Γεωργία

Στις 20 Ιανουαρίου 2009 επισκέφθηκε τη Μόσχα η ΥΠΕΞ της Ελλάδος, που ασκεί την Προεδρία του Οργανισμού για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) από 1 Ιανουαρίου 2009, προκειμένου να μεταπειθεί τη Ρωσία, που είναι αρνητική, για την ανανέωση της θητείας των παρατηρητών του ΟΑΣΕ, που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008, με την αιτιολογία ότι η αποστολή αυτή του ΟΑΣΕ δεν στάθηκε στο ύψος των περιστάσεων κατά τον πόλεμο του Αυγούστου, γιατί ενώ οι παρατηρητές γνώριζαν τις προετοιμασίες της Γεωργίας δεν ενημέρωσαν τα ηγετικά κλιμάκια του ΟΑΣΕ. Λεπτομέρειες επί των προτάσεων δεν ανακοινώθηκαν αλλά ο κ. Λαβρόφ εξέφρασε την ικανοποίησή του, γεγονός που προδικάζει ότι θα υπάρξει ευτυχές αποτέλεσμα.

Μετά την άρνηση της Ρωσίας για την ανανέωση της θητείας των παρατηρητών, ο κ. Σακασβίλι δήλωσε ότι Γεωργία και ΗΠΑ διαπραγματεύονται μια "συμφωνία στρατηγικής σημασίας".

Σύμφωνα με αναφορά ομάδος επιτελών του ΥΕΘΑ των ΗΠΑ, οι γεωργιανές Ένοπλες Δυνάμεις, που τις αξιολόγησαν επί δίμηνο, είναι αναξιόπιστες και απροετοίμαστες για την αντιμετώπιση σοβαρών καταστάσεων. Επίσης ότι η ηγεσία τους είναι πολιτικοποιημένη και επιλέγεται με βάση τις γνωριμίες και όχι με αξιοκρατικά κριτήρια.

γ. Σχέσεις με ΗΠΑ - Ε.Ε.

Τόσο ο Πρόεδρος κ. Μεντβέντεφ όσο και ο Πρωθυπουργός κ. Πούτιν δήλωσαν ότι η χώρα τους θα εγκαταλείψει τα σχέδια για την ανάπτυξη πυραύλων στο Κάλιγκραντ, αν οι ΗΠΑ ματαιώσουν το

πρόγραμμά τους για την εγκατάσταση της αντιπυραυλικής τους ασπίδας σε Τσεχία και Πολωνία και ότι θα λάβουν μέρος σε οποιαδήποτε συζήτηση προκειμένου να βρεθούν οι καλύτεροι δυνατοί τρόποι για τη διεθνή ασφάλεια.

Αναμένεται ότι ο κ. Ομπάμα θα εγκαταλείψει τα σχέδια του κ. Μπους για την αντιπυραυλική ασπίδα και την επέκταση του ΝΑΤΟ ανατολικά, συμβάλλοντας στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και της συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών. Μιας συνεργασίας που την έχει ανάγκη τόσο ο κ. Ομπάμα για να υλοποιήσει το πρόγραμμά του για ειρήνευση του κόσμου και εξάλειψη της τρομοκρατίας, όσο και ο κ. Πούτιν για να αναβαθμιστεί το κύρος της Ρωσίας διεθνώς.

δ. Εκλογή νέου Πατριάρχη

Νέος Πατριάρχης Μόσχας και πασών Ρωσιών εξελέγη ο κ. Κύριλλος, μια προσωπικότητα προικισμένη με ηγετικά χαρίσματα, ευφυΐα και επικοινωνιακές δυνατότητες, που θυμίζει, σε αντίθεση με τον προκατόχο του κ. Αλέξιο Β', περισσότερο πολιτικό παρά θρησκευτικό ηγέτη και γι' αυτό από πολλούς εκφράζεται φόβος ότι, θα υπάρξει ταύτιση πολιτικών και θρησκευτικών επιδιώξεων της Μόσχας, που θα δημιουργήσουν πολλές παρενέργειες στο Βατικανό και το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

7. ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. Παλαιστινιακό

Παρά τις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας για την παράταση της εκεχειρίας καταπαύσεως του πυρός, με την οποία συμφωνούσε και το Ισραήλ, η Χαμάς ανακοίνωσε το πέρας της στις 19 Δεκεμβρίου 2008, που ήταν η τελευταία ημέρα της ισχύος της, εκτοξεύοντας ταυτόχρονα και ρουκέτες εναντίον πόλεων του Ισραήλ, το οποίο απάντησε αμέσως με αεροπορικούς βομβαρδισμούς. Η ανταλλαγή πυρών συνεχίστηκε μέχρι τις 27 Δεκεμβρίου 2008, που το Ισραήλ ξεκίνησε την επιχείρηση "Βαρύ Μολύβι" με εκτεταμένους και συνεχείς βομβαρδισμούς από την αεροπορία και το πυροβολικό εναντίον στόχων της Χαμάς σε όλη τη Γάζα. Το πρώτο 24ωρο επλήγησαν 230 στόχοι με 29 νεκρούς και 950 τραυματίες. Πολλά από τα θύματα ήταν άμαχοι και κυρίως γυναίκες και παιδιά. Οι βομβαρδισμοί συνεχίστηκαν με εν-

τεινόμενους ρυθμούς μέχρι και το απόγευμα της 3 Ιανουαρίου 2009, που άρχισαν οι χειρσαίες επιχειρήσεις, με την εισβολή στη Γάζα, Τεθωρακισμένων και Ειδικών Δυνάμεων, οι οποίες διακόπηκαν στις 18 Ιανουαρίου 2009, που το Ισραήλ ανακοίνωσε την μονομερή κατάπαυση του πυρός. Η Χαμάς και οι άλλες Παλαιστινιακές οργανώσεις, αν και την απέρριψαν αρχικώς απαιτώντας την άμεση αποχώρηση των Ισραηλινών στρατευμάτων, την απεδέχθησαν μετά 24 ώρες, θέτοντας ταυτοχρόνως και προθεσμία μιας εβδομάδος στο Ισραήλ για να αποσύρει τα στρατεύματά του, τα οποία όμως ολοκλήρωσαν την αποχώρησή τους στις 21 Ιανουαρίου 2009 αφήνοντας πίσω τους πάνω από 1.300 νεκρούς και 5.300 τραυματίες. Σ'όλο αυτό το διάστημα έγιναν προσπάθειες για μια νέα κατάπαυση του πυρός, από τον ΟΗΕ, την ΕΕ και την Αίγυπτο χωρίς όμως αποτέλεσμα, λόγω της αρνήσεως του Ισραήλ που ήθελε να ολοκληρώσει τους στόχους του πριν από την ορκωμοσία του νέου Προέδρου των ΗΠΑ κ. Ομπάμα, το οποίο και τελικά πέτυχε. Οι αραβικές χώρες τήρησαν αποστάσεις από τη Χαμάς και μόνο το Ιράν βγήκε ανοικτά στο πλευρό της, αλλά από μακριά και χωρίς πρακτική βοήθεια. Οι ΗΠΑ επέρριψαν την ευθύνη στη Χαμάς και παρεμπόδισαν το ΣΑ του ΟΗΕ να εκδώσει καταδικαστική για το Ισραήλ απόφαση, ενώ η Ρωσία καθυστέρησε να αντιδράσει τηρώντας ίσες αποστάσεις.

Μετά την εκχειρία, η οποία απειλείται από την ανταλλαγή ρουκετών και αεροπορικών βομβαρδισμών κατά διαστήματα, η Αίγυπτος ανέλαβε προσπάθεια για ετήσια κατάπαυση του πυρός. Η Χαμάς την αποδέχεται με τον όρο να σταματήσει ο αποκλεισμός της Γάζας, ενώ το Ισραήλ τάσσεται υπέρ μια εκχειρίας, που θα εγγυάται την απαγόρευση του επανεξοπλισμού της Χαμάς και δεν θα έχει συγκεκριμένη χρονική διάρκεια, αλλά θα ισχύει μόνο μέχρι τη στιγμή που η Χαμάς θα αθετήσει τους όρους της συμφωνίας.

Στις 3 Φεβρουαρίου 2009 συνήλθαν στο Αμπού Ντάμπι οι ΥΠ ΕΞ των χωρών του Αραβικού Συνδέσμου, πλην Συρίας, οι οποίοι εξέφρασαν την υποστήριξή τους στο πρόσωπο του μετριοπαθούς ηγέτη της παλαιστινιακής αρχής κ. Μαχμάντ Αμπάς, ο οποίος έχει αναλάβει την πρωτοβουλία για τον σχηματισμό κυβερνήσεως εθνικής ενότητας στα παλαιστινιακά εδάφη. Η πρωτοβουλία όμως αυτή είναι αβε-

βαία γιατί η Χαμάς με την υποστήριξη της Συρίας, θέλει να έχει το πάνω χέρι.

Το Ισραήλ πέτυχε το στόχο του, που ήταν η στρατιωτική αποδυνάμωση της Χαμάς, αλλά αυτή βγήκε ενδυναμωμένη πολιτικά, γιατί στα μάτια πλέον των Παλαιστινίων είναι η μόνη δύναμη που αγωνίζεται για την ελευθερία τους. Ο χρόνος ενάρξεως των επιχειρήσεων ήταν ο πιο κατάλληλος για την κυβέρνηση του Ισραήλ γιατί αφενός υπήρχε δυσφορία της διεθνούς κοινής γνώμης, συμπεριλαμβανομένου και του αραβικού κόσμου, κατά της Χαμάς, επειδή είχε αρνηθεί την παράταση της εκχειρίας και αφετέρου τελείωνε η θητεία του κ. Μπους, ο οποίος, όπως και έγινε, θα υποστήριζε την ενέργειά της. Γι'αυτόν, άλλωστε, το λόγο είχε τεθεί στις Ε.Δ. ως χρόνος ολοκλήρωσης των στόχων, πριν από την ορκωμοσία του κ. Ομπάμα.

Η Χαμάς διέκοψε την εκχειρία γιατί πίστευε ότι το Ισραήλ, όχι μόνο δεν θα ανελάμβανε επιχειρήσεις εναντίον της Γάζας, φοβούμενο την αντίδραση του Ιράν και της Χεζμπολάχ, αλλά θα τελείωνε και τον αποκλεισμό της κατ'απαίτηση του κ. Ομπάμα. Δυστυχώς γι'αυτήν οι ελπίδες της διαψεύστηκαν και βγήκε από αυτή την περιπέτεια αποδυναμωμένη.

Τόσο το Ισραήλ όσο και η Χαμάς έκαναν λάθος να ακολουθήσουν την οδό της συγκρούσεως και όχι του διαλόγου, γιατί ο τρόπος αυτός όχι μόνο δεν επιλύει τα προβλήματα αλλά διευρύνει το χάος και βάζει σε μεγαλύτερες περιπέτειες τους λαούς τους, που έχουν κουραστεί να περιμένουν την ειρήνη για να ζήσουν με ασφάλεια.

Ο ορισμός του κ. Μίτσελ ως προεδρικού απεσταλμένου στη Μ.Α. δίνει πολλές ελπίδες ότι ο κ. Ομπάμα θα πετύχει την ειρήνευση στην περιοχή. Τα πάντα όμως θα εξαρτηθούν από το αποτέλεσμα των εκλογών στο Ισραήλ, που θα διεξαχθούν στις 10 Φεβρουαρίου 2009. Αν κερδίσει η κ. Λίβνι, οι ειρηνευτικές συνομιλίες θα συνεχιστούν, με πολλές πιθανότητες να έχουν ευτυχή κατάληξη, βοηθώντας και του κ. Ομπάμα. Αν όμως νικήσει ο κ. Νετανιάχου θα έχουμε μια νέα οπισθοδρόμηση, όπως και κατά την προηγούμενη πρωθυπουργία του, γιατί έχει ταχθεί υπέρ της σκληρής στάσεως εναντίον της Χαμάς και αρνείται την επιστροφή των εδαφών, που κατακτήθηκαν

το 1967.

β.Ιράν

Γαλλία και Βρετανία έχουν αναλάβει, στο πλαίσιο της ΕΕ, πρωτοβουλία για επιβολή νέων κυρώσεων κατά του Ιράν.

Οι ιρανικές αρχές προχώρησαν στη σύσταση Ειδικού Δικαστηρίου, με βάση τα άρθρα 8 και 146 της 4ης Διεθνούς Συνθήκης της Γενεύης, για να δικάσει, έστω και ερήμην, τους ισραηλινούς για την επιδρομή στη Γάζα.

Ο κ. Αχμεντινεζάντ κινδυνεύει να χάσει τις εκλογές του Ιουνίου, γιατί θεωρείται υπεύθυνος για την κακή οικονομική κατάσταση της χώρας.

Στις 3 Φεβρουαρίου 2009 εκτοξεύτηκε ο πρώτος τηλεπικοινωνιακός δορυφόρος, κατασκευασμένος εξ ολοκλήρου στο Ιράν. Αυτό προκάλεσε ανησυχία σε ΗΠΑ και Βρετανία.

Σχέσεις με ΗΠΑ, όπως στην παράγραφο 5.

γ.Συρία

Ο Πρόεδρος κ. Άσαντ τήρησε επιφυλακτική θέση στο θέμα της Γάζας, ελπίζοντας ότι αυτό θα εκτιμηθεί από τις ΗΠΑ και θα υποστηρίξουν τις συνομιλίες με το Ισραήλ για την επιστροφή των υψωμάτων του Γκολάν.

Ο επικεφαλής της Διεθνούς Επιτροπής Ατομικής Ενεργείας (IAEA) κ. Μπαραντέϊ, κάλεσε εκ νέου τη Συρία, να συνεργαστεί με τους επιθεωρητές στην έρευνα που διεξάγεται για το πυρηνικό της πρόγραμμα.

δ.Ιράκ

Η τελευταία επίσκεψη του κ. Μπους στο Ιράκ στις 14 Δεκεμβρίου 2008 επισκιάστηκε από τη ρίψη εναντίον του, κατά τη διάρκεια της συνεντεύξεως με τον κ. Μαλίκι, ενός ζευγαριού παπουτσιών από το δημοσιογράφο Ζαΐντι, που θεωρήθηκε ήρωας για εκατομμύρια ιρακινούς.

Την οριστική αποχώρηση των Βρετανικών στρατευμάτων από το Ιράκ μέχρι το τέλος Ιουλίου, ανακοίνωσε ο κ. Μπράουν, που επισκέφθηκε αιφνιδιαστικά τη Βαγδάτη στις 17 Δεκεμβρίου 2008.

Οι τρομοκρατικές οργανώσεις χρησιμοποιούν όλο και πιο συχνά γυναίκες ως καμικάζι, γιατί δεν επιτρέπεται ο σωματικός τους έλεγχος από άνδρες αστυνομικούς. Μάλιστα στις 4 Φεβρουαρίου 2009 συνελήφθη γυναίκα η οποία ομολόγησε ότι είχε εκπαιδεύσει 80 γυναίκες καμικάζι, από τις οποίες 12

είχαν συμμετάσχει σε επιθέσεις αυτοκτονίας.

Σύμφωνα με την ανεξάρτητη επιτροπή "Iraq Body Count" ο αριθμός των αμάχων που έχουν χάσει τη ζωή τους από το 2003 ξεπερνά τις 98.000.

Στις 31 Ιανουαρίου 2009 διεξήχθησαν οι περιφερειακές εκλογές ομαλά και χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Από αυτές βγήκε ενισχυμένος ο πρωθυπουργός κ. Μαλίκι, που ισχυροποιεί τη θέση του και τα κοσμικά κόμματα. Τα θρησκευτικά κόμματα και κυρίως το Ιρακινό Ισλαμικό Συμβούλιο (ISCI), που στις εκλογές του 2005 είχε κερδίσει τις 7 από τις 11 επαρχίες, υπέστησαν σοβαρές απώλειες.

8. ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. Αφγανιστάν

Οι Ταλιμπάν, λόγω του θανάτου των αρχηγών τους, έχουν αποδιοργανωθεί και γι' αυτό καταφεύγουν σε ανοργάνωτες βομβιστικές ενέργειες από τις οποίες, αρκετές φορές, σκοτώνονται πολίτες. Οι αιματηρότερες σημειώθηκαν στο τέλος Δεκεμβρίου από τις οποίες σκοτώθηκαν 14 δωδεκάχρονα παιδιά και ένα βρέφος και τραυματίστηκαν 17 μαθητές.

Ένταση στις σχέσεις μεταξύ του Προέδρου κ. Καρζαϊ και Αμερικανών έχουν προκαλέσει οι απώλειες αμάχων από τις επιχειρήσεις του αμερικανικού στρατού. Σε μια από αυτές στις 8 Ιανουαρίου σκοτώθηκαν 32 από τους οποίους οι 17 άμαχοι. Το 2008 σκοτώθηκαν συνολικά στο Αφγανιστάν 5.000 άτομα εκ των οποίων 4.000 άμαχοι και 200 ξένοι στρατιώτες.

Οι 68.000 άνδρες (31.000 Αμερικανοί και 37.000 από άλλες χώρες) δεν επαρκούν για την ανάληψη εκτεταμένων εκκαθαριστικών επιχειρήσεων. Γι' αυτό ο κ. Ομπάμα έχει αποδεχθεί την εισήγηση του στρατηγού κ. Πετρέους για την αποστολή άλλων 30.000 στρατιωτών, που θα αποσυρθούν από το Ιράκ. Ήδη έχει αποσταλεί μια αερομεταφερομένη ταξιαρχία 2.800 ανδρών. Οι άλλες χώρες παρουσιάζονται απρόθυμες να ανταποκριθούν στην έκκληση των ΗΠΑ για να "συνεισφέρουν" περισσότερες δυνάμεις και μόνον η Βρετανία εξετάζει την περίπτωση να ενισχύσει τις δυνάμεις της που ανέρχονται σε 8.000 και δρουν στο Ν.Αφγανιστάν.

Ο ανεφοδιασμός των αμερικανικών δυνάμεων που γίνεται σε ποσοστό 75% μέσω Πακιστάν, είναι προβληματικός, λόγω της προσβο-

λής των φαλαγγών από τους Ταλιμπάν. Γι' αυτό οι ΗΠΑ συμφώνησαν με τη Ρωσία, το Ουζμπεκιστάν, το Τατζικιστάν και το Αζερμπαϊτζάν να χρησιμοποιούν το έδαφός τους για τις μεταφορές καυσίμων, τροφίμων και κατασκευαστικών υλικών.

Η κίνηση αυτή της Ρωσίας αποτελεί χειρονομία καλής θελήσεως προς τις ΗΠΑ, από τις οποίες αναμένει, κατά πάσαν πιθανότητα, να αποσύρουν την υποστήριξη τους προς την Ουκρανία και Γεωργία για την ένταξή τους στο ΝΑΤΟ.

Η ενίσχυση των δυνάμεων στο Αφγανιστάν και η εξασφάλιση του ανεφοδιασμού τους θα τους δώσει τη δυνατότητα να αναλάβουν ευρείας εκτάσεως εκκαθαριστικές επιχειρήσεις εναντίον των Ταλιμπάν και να περιορίσουν κατά πολύ τη δραστηριότητά τους. Για να πετύχουν την οριστική εξάλειψή τους θα πρέπει να εξασφαλίσουν τη συνεργασία του στρατού του Πακιστάν και των φυλάρχων Παστούν στην περιοχή των οποίων βρίσκουν καταφύγιο και ανασυντάσσονται.

Ο ορισμός του κ. Χόλμπρουκ ως ειδικού απεσταλμένου στην περιοχή προμηνύει την απομάκρυνση του κ. Καρζαϊ, τον οποίο έχει κατηγορήσει, με συνέντευξή του στο παρελθόν, ως ανίκανο και διεφθαρμένο.

β. Πακιστάν - Ινδία

Με μεγάλη καθυστέρηση και κατόπιν διεθνών πιέσεων, το Πακιστάν απεδέχθη τις κατηγορίες της Ινδίας ότι οι τρομοκράτες που επιτέθηκαν στη Βομβάη ήταν Πακιστανοί, όπως ομολόγησε ο μόνος επιζήσας από αυτούς και προχώρησε στη σύλληψη 71 ατόμων και στον κατ'οίκον περιορισμό άλλων 124. Αυτό εκτόνωσε την ένταση και απομάκρυνε τον κίνδυνο πολέμου μεταξύ των δύο χωρών.

Οι Αμερικανοί εξακολουθούν να βομβαρδίζουν τις περιοχές των Παστούν προκαλώντας τις αντιδράσεις της πακιστανικής κυβέρνησεως. Σε έναν από αυτούς σκοτώθηκαν ο αρχηγός και ο υπαρχηγός της Αλ Κάϊντα στο Πακιστάν.

γ. Κίνα

Χιλιάδες υπογραφές Κινέζων συγκεντρώνει καθημερινά, μέσω Internet, η "Χάρτα 08", ένα κείμενο που έχει συνταχθεί από μία ομάδα ακαδημαϊκών και διανοουμένων, οι οποίοι ζητούν δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ύστερα από τη διεθνή κριτική, που χαρακτηρίζει την Κίνα ως την πλέον ρυπογόνο χώρα, η κυβέρνηση έθεσε από 13 Ιανουαρίου 2009 σε ισχύ νέα νομοθεσία για τον περιορισμό των ρύπων.

δ. Β. Κορέα

Η Β. Κορέα ανακοίνωσε στις 30 Ιανουαρίου 2009, ότι δρομολογεί την αναστολή της ισχύουσας συμφωνίας μη επιθέσεως με τη Ν.Κορέα.

9. ΑΦΡΙΚΗ

α. Ζιμπάμπουε

Η συμφωνία της 15ης Σεπτεμβρίου μεταξύ του κ. Μπουγκάμπε και του ηγέτη της αντιπολίτευσης κ. Τσβανγκιράϊ, ο πρώτος να μείνει Πρόεδρος και ο άλλος να γίνει Πρωθυπουργός, δεν έχει υλοποιηθεί ακόμη, λόγω διαφωνίας στην κατανομή των Υπουργείων, ενώ η χώρα πλήττεται από επισιτιστική κρίση και επιδημία χολέρας.

β. Ρουάντα

Το ΔΔ Χάγης καταδίκασε σε ισόβια κάθειρξη τον πρώην Συνταγματάρχη Θεονέστε Μπαγκκσόρα, που κρίθηκε ένοχος για τη σφαγή 800.000 ανθρώπων της φυλής Τούτσι από τη φυλή Χούτου.

γ. Σομαλία

Ύστερα από την απόφαση του ΣΑ/ΟΗΕ της 17 Δεκεμβρίου 2008, για την πραγματοποίηση στρατιωτικών επιχειρήσεων στις ακτές της Β.Σομαλίας για την αντιμετώπιση των πειρατών, ο 5ος Στόλος των ΗΠΑ ανακοίνωσε τη δημιουργία ναυτικού συνασπισμού, χωρίς να είναι βέβαιο ότι, τα πλοία που έχουν σταλεί στην περιοχή και κυρίως αυτά της Ρωσίας, της Κίνας και του Ιράν, θα ενταχθούν σ' αυτόν.

10. ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

α. Βενεζουέλα

Στις 15 Φεβρουαρίου 2009 θα διεξαχθεί το δημοψήφισμα για την κατάργηση του ορίου της Προεδρικής θητείας ώστε να έχει τη δυνατότητα ο Πρόεδρος κ. Ούγκο Τσάβες να παραμένει στην εξουσία για όσον καιρό εκλέγεται.

Ο κ. Ραούλ Κάστρο επισκέφθηκε την Βενεζουέλα στις 15-17 Δεκεμβρίου 2008 και υπέγραψε με τον κ. Τσάβες 300 κοινά προγράμματα συνεργασίας στους τομείς της υγείας, της παιδείας, του πολιτισμού και του αθλητισμού.

Ο κ. Τσάβες θα συνεχίσει,

παρά την οικονομική κρίση, να προσφέρει δωρεάν πετρέλαιο θερμάνσεως σε 200.000 φτωχά νοικοκυριά των ΗΠΑ και στους καταυλισμούς 23 φυλών ινδιάνων της Αμερικής.

β.Βραζιλία

Η Βραζιλία θα αγοράσει από τη Γαλλία κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των κ.κ. Σαρκοζί και Λούλα, 4 συμβατικά υποβρύχια, 50 Ε/Π και 36 πολεμικά α/φ και η Γαλλία θα την βοηθήσει να αποκτήσει μόνιμη θέση στο ΣΑ/ΟΗΕ.

γ.Βολιβία

Με δημοψήφισμα που διεξήχθη στις 25 Ιανουαρίου ενεκρίθη το νέο σύνταγμα που συντάχθηκε από την κυβέρνηση του κ. Μοράλες και το οποίο ενισχύει το σοσιαλιστικό χαρακτήρα του κράτους.

δ.Κούβα

Ο κ. Ραούλ Κάστρο απάντησε θετικά στη δήλωση του κ. Ομπάμα ότι θα ήταν πρόθυμος να συναντηθεί με τον ηγέτη της Κούβας σε χρόνο και τόπο που θα επέλεγε ο ίδιος (κ. Ομπάμα).

11.ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Στη Β. Αφρική δρα η τρομοκρατική οργάνωση AGMI (Αλ Κάϊντα της Ισλαμικής Β. Αφρικής) με έδρα την Αλγερία. Σ' αυτήν υπάγονται και οι τρομοκρατικές ομάδες που δρουν στο Μαρόκο, την Τυνησία και τη Λιβύη. Είναι θυγατρική της Αλ Κάϊντα του Μπιν Λάντεν, έχει ως αρχηγό τον Αμπντελμαλέκ Ντρουκντάλ και ευθύνεται για τις 20 και πλέον επιθέσεις αυτοκτονίας που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή από τον Ιανουάριο 2007 που ιδρύθηκε. Στις 13 Ιανουαρίου 2009 με μήνυμά της στο διαδίκτυο προέτρεψε τους Μαυριτανούς σε επιθέσεις κατά στόχων ισραηλινών και δυτικών συμφερόντων στη Μαυριτανία.

Οι πακιστανικές δυνάμεις ασφαλείας συνέλαβαν στις 21 Ιανουαρίου 2009 επτά μέλη της Αλ Κάϊντα, εκ των οποίων το ένα φέρεται να εμπλέκεται στις προ τετραετίας επιθέσεις σε μέσα μαζικής μεταφοράς στο Λονδίνο.

Ο υπαρχηγός της Αλ Κάϊντα με μήνυμά του στο διαδίκτυο, στις 6 Ιανουαρίου 2009, κάλεσε τους μουσουλμάνους σε επιθέσεις κατά ισραηλινών στόχων σε όλο τον κόσμο.

Επίσης ο Αμπού Γιάχια Αλ

Λίμπι ηγετικό στέλεχος της Αλ Κάϊντα έκανε στις 21 Ιανουαρίου 2009 έκκληση για επιθέσεις αυτοκτονίας στις ΗΠΑ και τη Βρετανία, ως εκδίκηση για τη σφαγή στη Γάζα. Αυτό ήταν το τρίτο μήνυμα της Αλ Κάϊντα από την έναρξη των ισραηλινών επιχειρήσεων.

Ο Σαΐντ αλ Σιχρί μετά την αποφυλάκισή του από το Γκουαντάναμο ανέλαβε τα καθήκοντα του υπαρχηγού της Αλ Κάϊντα στην Υεμένη.

Ο συντονιστής σε θέματα αντιτρομοκρατίας του ΥΠΕΞ των ΗΠΑ δήλωσε στις 6 Ιανουαρίου 2009 ότι η Αλ Κάϊντα έχει καταστεί αναποτελεσματική.

Σύμφωνα με δηλώσεις του επικεφαλής της Βρετανικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, η τρομοκρατική απειλή στη χώρα του έχει μειωθεί, ύστερα από τις συλλήψεις που έγιναν, αλλά τα δίκτυά της παραμένουν ενεργά.

Η επίθεση στη Γάζα αναμένεται να δώσει νέα ώθηση στην τρομοκρατία, παρόλο που οι βαριές απώλειες που είχε η Αλ Κάϊντα στο Ιράκ, τη Σαουδική Αραβία και στις χώρες του Κόλπου, την έχουν φέρει σε αμυντική θέση.

Ακόμη και αν ο κ. Ομπάμα καταφέρει να εξαρθρώσει την Αλ Κάϊντα στο Αφγανιστάν και το Πακιστάν, αυτή θα συνεχίσει να εξαπλώνεται στον κόσμο ως ιδεολογία γιατί πέτυχε την παγκοσμιοποίησή της, συνάπτοντας συμμάχους με τοπικές τρομοκρατικές οργανώσεις.

ΣΥΝΤΟΜΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΑΡΥΣΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ)** ιδρύθηκε με την υπ' αριθ. 1772/5-10-94 καταχώρηση στο Πρωτοδικείο Πειραιώς, με έδρα τον Πειραιά, την δε 9-8-97 μετέφερε την έδρα της στην Αθήνα.

Η Εταιρεία δημιουργήθηκε από εν αποστρατεία Ανώτατα Στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, και έχει διευρυνθεί και με προσωπικότητες από άλλους χώρους, όπως τον Πανεπιστημιακό, Διπλωματικό, Επιχειρηματικό και των Σωμάτων Ασφαλείας.

Πρόθεση της Εταιρείας είναι να λειτουργήσει συμπληρωματικά και όχι ανταγωνιστικά προς τα συναφή Ιδρύματα τα οποία υπάρχουν στην Ελλάδα.

Ο γενικός σκοπός της Εταιρείας είναι, η αντιμετώπιση προβλημάτων Στρατηγικού περιεχομένου στον εγγύς προς την πατρίδα μας γεωπολιτικό και γεωστρατηγικό χώρο και ειδικότερα:

▷ Η μελέτη, ανάλυση και έρευνα σε θέματα στρατηγικής όπως, ενδεικτικά, στα αφορώντα στην στρατιωτική, στρατηγική, στη γεωστρατηγική, στην οικονομική πλευρά, τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και λοιπά συναφή αντικείμενα που απασχολούν ή ανακύπτουν στον Ελλαδικό χώρο, το χώρο των Βαλκανίων αλλά και την γενικότερη περιοχή της Μεσογείου θαλάσσης και του Ευξείνου Πόντου.

▷ Η εξέταση των θεμάτων ασφαλείας που εμφανίζονται στον χώρο, ο οποίος αναφέρθηκε προηγουμένως.

▷ Η ενδυνάμωση κάθε προσπάθειας η οποία αποσκοπεί στην διατήρηση του Ελληνισμού στην Ελλάδα και την αλλοδαπή.

▷ Η παροχή σε φορείς της κρατικής μηχανής ή της ιδιωτικής πρωτοβουλίας των εκτιμήσεων και εισιγήσεων που θα προκύψουν από την ανάλυση των θεμάτων αυτών.

▷ Η ενημέρωση της Ελληνικής και διεθνούς κοινής γνώμης καθώς και του επιστημονικού ή ασχολουμένου με συναφή θέματα προσωπικού και Ιδρυμάτων της ημεδαπής και της αλλοδαπής.

Η υλοποίηση του σκοπού της Εταιρείας επιτυγχάνεται με :

▷ Διενέργεια ερευνών από τα μέλη της Εταιρείας ή και ανεξάρτητους ειδικούς μελετητές σε θέματα του ενδιαφέροντος της Εταιρείας.

▷ Παρουσίαση των θεμάτων αυτών, αλλά και λοιπών αναλύσεων, υπό μορφή διαλέξεων, σεμιναρίων, συνεδρίων, ημερίδων ή ανακοινώσεων στον Τύπο, η έκδοση εντύπων ή ειδικών περιοδικών ως και οργάνωση συνεδρίων για παρουσίαση θεμάτων τόσο στο εσωτερικό όσον και στο εξωτερικό.

▷ Συνεργασία με τους κρατικούς φορείς, οργανισμούς, αλλά και συναφή ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού για την ανάλυση θεμάτων που αφορούν στην ανταλλαγή πληροφοριών και την από κοινού μελέτη θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος. Η Εταιρεία ήδη συνεργάζεται με τα Υπουργεία Εξωτερικών, Αμύνης και Αιγαίου.

▷ Έκδοση διμηνιαίου περιοδικού με τον τίτλο **"Προβληματισμοί"** με θέματα συναφή με τον γενικό σκοπό της Εταιρείας, το οποίο και αποστέλλεται σε χίλιους και πλέον αποδέκτες.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΕΠΙ ΠΡΟΣΦΑΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

DEFENDORY 2008: Απόψεις ΕΛΕΣΜΕ στον Τομέα "Αγορά Νέων Οπλικών Συστημάτων"

Στα πλαίσια της DEFENDORY 2008 ο ΣΕΚΠΥ (Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Πολεμικού Υλικού), διοργάνωσε ειδική Ημερίδα στο Ξενοδ. Αστέρα Βουλιαγμένης, την 6 Οκτωβρίου 2008.

Στους βασικούς ομιλητές της Ημερίδας προσκλήθηκε το μέλος ΕΛΕΣΜΕ Αντιπρόεδρος (Ι) ε.α. Ε. Σκλήρης που απευθύνθηκε με το θέμα "Ελληνικές ΕΔ-ΣΑ: Επιχειρησιακές Απαιτήσεις Υλικού Ειρηνικής Περιόδου. Ευκαιρίες για την Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία".

Στο κυριότερο μήνυμά του, εκτός της εξειδικευμένης τοποθέτησής του στο Γεωπολιτικό-στρατηγικό περιβάλλον Απειλής-Κινδύνων και Κρίσεων, ο ομιλητής αναφέρθηκε στις εθνικές ευκαιρίες που παρουσιάζονται στην μακρά περίοδο ειρήνης για υποστήριξη εθνικών συμφερόντων.

Ταυτόχρονα εντόπισε ειδικά τρέχοντα προγράμματα των Υπουργείων Εξωτερικών και Ανάπτυξης που συνεισφέρουν στην Ελληνική οικονομία-ευμάρεια και που άπτονται συνεργασιών σε κατασκευή-συνπαραγωγή υλικών-συσκευών και μέσων που χρησιμοποιούνται σε περίοδο ειρήνης για αποστολές Διατήρησης-Ενίσχυσης ή Επιβολής Ειρήνης.

Το ειδικότερο συμπέρασμά του ήταν η απαίτηση άμεσης ενεργοποίησης όλων των φορέων του Δημόσιου αλλά και των μελών ΣΕΚΠΥ που έχουν αντίστοιχες κατασκευαστικές ικανότητες ώστε "να απαιτούμε και επιβάλλουμε ειδικούς όρους συνεργασίας πριν, και όχι μετά, την αγορά κύριων οπλικών συστημάτων".

Από το Σεμινάριο στην Στρατιά 11-13 Νοε 2008

Από την ομιλία του Ούγγρου Πρέσβως στα Γραφεία της ΕΛ.Ε.Σ.Μ.Ε. 1-12-2008

Από την ομιλία του κ. Ε. Φιλίππου στον Ναυτικό Όμιλο Ελλάδος 13-12-2008

Από την ομιλία στην ΛΑΕΔ του Πρέσβως κ. Γ. Γεννηματά 26-1-2009

Από το Σεμινάριο ΤΘ Οχήματα Μάχης στην ΛΑΕΔ 4-2-2009

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ.)

HELLENIC INSTITUTE
for STRATEGIC STUDIES
(HEL.I.S.S.)

6ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ 2009

6th INTERNATIONAL CONFERENCE
STRATEGY 2009

ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΑΘΗΝΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009

ATHENS WAR MUSEUM
NOVEMBER 2009